

Republika e Kosovës
Republika Kosova/Republic of Kosovo
Akademia e Drejtësisë/Akademija Pravde/Academy of Justice

PROGRAM OBUKE

2024

Priština, novembar 2023.

Program obuke za 2024. godinu usvojen je od Upravnog saveta Akademije pravde
dana 29.11.2023.

© AP 2023., Sva prava zadržana.

Sadržaj ovog materijala može se koristiti za obrazovne i nekomercijalne svrhe pozivajući se
Akademiji kao izvor. Zabranjeno umnožavanje, fotokopiranje ili bilo koji drugi oblik
objavljivanja bez potvrđivanja Akademije.

Objavljeno od Akademije Pravde

Tabela sadržaja

Reč Predsedavajućeg Upravnog saveta.....	7
Analiza potreba za obukom za 2024. godinu	8
Metodologija za procenu potreba za obukom	8
Izvršni rezime.....	9
OBUKA IZ KRIVIČNOPRAVNE OBLASTI	18
1. Pranje novca i finansijska istraga.....	19
2. Zaplena i konfiskacija imovine	21
3. Korupcija službenika i krivična dela protiv službene dužnosti	24
4. Terorizam i nasilni Ekstremizam	25
5. Ratni zločini.....	27
6. Primena Smernica kaznene politike, ujednačavanje prakse odmeravanja kazne	29
7. Gonjenje slučajeva vatrenog oružja, Uvid u nove pretnje i pravne složenosti.....	31
8. Sajber kriminal i kriptovalute	33
9. Zaštićeni svedoci, pregovaranje o krivici i svedoci saradnici	35
10. Presuda u odsustvu	37
11. Sastavljanje optužnice, obrazloženje i ocena dokaza.....	39
12. Krivični postupak duševnih smetnji.....	40
13. Strategija istrage, posebne istražne mere	42
14. Postupanje sa žrtvama seksualnog nasilja tokom rata na Kosovu tokom pristupa pravdi	44
15. Finansijske istrage i povraćaj imovine.....	45
OBUKE IZ CIVILNE OBLASTI.....	46
1. Raskid ugovora	47
2. Sticanje svojine na osnovu dobitnog recepta dalo je osnov izgradnje.....	48
3. Nadoknada štete – izgubljena dobit (renta).....	50
4. Nesporni postupak	52
5. Izvršni postupak	53
6. Nasledni postupak i sudski sporovi po osnovu nasleđa	55
7. Prethodno ispitivanje tužbenog zahteva u radnim sporovima, u sporovima o ometanju poseda i u sporovima za uvredu i klevetu - Ograničenost/dozvoljenost kao procesna pretpostavka.....	56
8. Međunarodna pravna pomoć i saradnja u građanskim stvarima	58
9. Obligacioni odnosi sa stranim elementima i međunarodno-pravna saradnja u građanskim predmetima.....	59
OBUKE IZ OBLASTI PRAVA ZA DECU	61
Tema identifikovana procenom potreba za obukom:.....	62
1. Krivična dela protiv polnog integriteta, osetljivost psiholoških aspekata tokom tretmana dece – žrtava seksualnog nasilja.....	62

2. Krivični postupak prema maloletnicima, mere i kazne izrečene maloletnicima.....	64
Pravda za decu - Građanski aspekt.....	64
3. Sudska zaštita prava deteta u parničnom i vanparničnom postupku	65
1. Finansijska znanja	68
2. Implikacije u praksi Zakona o privrednim društvima	70
3. Istraživanje, pisanje i pravno obrazloženje u komercijalnoj oblasti.....	71
4. Implementacija i specifičnosti međunarodnih instrumenata, direktiva i uredbi EU o komercijalnim i carinskim pitanjima	72
5. Ugovorno pravo, ugovori o izgradnji	73
6. Značenje bankarske industrije , osiguranja i finansijskih institucija.....	74
7. Stečajni postupak	75
8. Prava intelektualne svojine, trgovačke marke, patenti i specifičnosti IKT industrije, licenciranje i prava industrijske svojine	76
9. Posredovanje, načini upućivanja predmeta u postupku posredovanja - praktični slučajevi, Postupak odobravanja ili otkazivanja ugovora o trgovinskom posredovanju, Izrada međunarodnih praktičnih slučajeva privrednih predmeta u posredovanje.....	78
10. Priznavanje i izvršenje domaćih i stranih arbitražnih odluka	80
11. Arbitraža u sporovima između investitor - država (ISDS)	81
12. Trgovinski odnosi sa stranim elementima i međunarodno-pravna saradnja u komercijalnim pitanjima	83
ADMINISTRATIVNI.....	85
1. Sudska zaštita u Upravnom Sukobu	86
2. Sudska zaštita u sporovima – pitanja javnih nabavki	87
3. Obrazloženje sudskih odluka u upravnom spornom postupku	88
USTAVNI	89
1. Dosadašnja praksa Ustavnog Suda u vezi sa praksom ESLJP-a prema zahtevima u građanskoj oblasti	90
2. Dosadašnja praksa Ustavnog Suda u odnosu na praksu ESLJP-a prema zahtevima u krivičnoj oblasti	92
EKLJP.....	94
1. Pristup efikasnim pravnim lekovima	95
2. Praksa Evropskog Suda za Ljudska Prava prema članu 5. i članu 6. EKLJP	97
3. Sloboda izražavanja i sudska zaštita u slučajevima povrede slobode izražavanja - Specijalizovana Obuka za Strateške Tužbe Protiv Učešća Javnosti (SLAPP).....	100
4. Zaštita ličnih podataka	102
EVROPSKO PRAVO	104
1. Efekat prava Evropske Unije.....	105

2. Unifikacija krivičnog zakonodavstva sa zakonodavstvom zemalja EU - Pravosudna saradnja u krivičnim stvarima (procesni aspekt) u EU	106
PREKRŠAJ	107
1. Pravna lica kao izvršioci krivičnih dela	108
2. Zakon o Šumama Kosova, Zaštiti Prirode i Zaštiti Životne Sredine	109
POSREDOVANJE	110
1. Upućivanje predmeta u postupak medijacije-praktični predmeti, Postupak za odobravanje ili otkazivanje sporazuma o Posredovanju, Obavezno Posredovanje	111
INTERDISCIPLINARNA OBUKA	113
1. Upravljanje krivičnim predmetima i rasporedi suđenja.....	114
NASTAVNI PLAN I PROGRAM OBUKE O NASILJU NAD ŽENAMA, NASILJU U PORODICI I NASILJU ZASNOVANOM NA RODU	115
1. Nasilje nad ženama, nasilje u porodici i rodno zasnovano nasilje.....	116
2. Akcije za nasilje u porodici: Efikasan odgovor krivičnog pravosuđa.....	117
3. Značenje nasilja u porodici u građanskom pravu: Nalozi o zaštiti i razmatranja porodičnog prava	119
4. Krivična dela nasilja nad ženama: Tužilaštvo i presude zasnovane na traumi	120
BORBA PROTIV DISKRIMINACIJE	121
1. Antidžipsizam.....	122
1. Upravljanje incidentima i problemima.....	125
OBUKA ZA STRUČNOG SARADNIKA I PRAVNIKA	126
Moduli osnovne obuke stručnih saradnika.....	126
(Krivični materijali i postupci).....	126
(Građanski materijali i postupci).....	126
Osnovna obuka za stručne saradnike i pravnike	127
Obuke iz oblasti materijalnog krivičnog dela	127
Obuke u oblasti postupka krivičnog dela	127
Obuka u oblasti krivičnog postupka.....	127
Obuke u materijalno-civilnoj oblasti.....	127
ADMINISTRATIVNO SUDSKO I TUŽILAČKO OSOBLJE	128
1. Upravljanje spisima i predmetima u sudskom i tužilačkom sistemu	129
2. Komunikacione veštine.....	130
3. Integritet i etičko ponašanje u sudskoj i tužilačkoj administraciji.....	131
4. Upravljanje vremenom i stresom na radnom mestu	132
5. Unapređenje efikasnosti sudova na osnovu CEPEJ instrumenata i indikatora učinka, korišćenjem SMIL statističkih izveštaja i tabela.....	133
6. Obuka o protokolu i etiketi	135

7. Zaštita uzbunjivača.....	136
8. Održavanje fejsbuk stranica sudova i informisanje javnosti putem istih.....	137
9. Uvodna obuka za sve novoimenovane članove pravosudne administracije.....	138
Moduli 1:.....	138
Moduli 2:.....	138
Obuka za trenere.....	139
Sprovođenje obuka za Trenere (OT)	140
HELP Platforma za obuku.....	141
Platforma za edukaciju pravnih stručnjaka o slobodama i ljudskim pravima – HELP onlajn kursevi .	142

Reč Predsedavajućeg Upravnog saveta

Poštovani,

Akademija pravde je, na osnovu svog zakonskog mandata, posvećena u pružanju obuka za sudije, tužioce, uključujući i druge zakonske stručnjake, u cilju povećanja stručnih kapaciteta i povećanja kvaliteta rada u sudovima i tužilaštvima.

Odgovorno osoblje Akademije pravde je intenzivno radilo na proceni potreba za obukom, proces ovaj koji prethodi izradi programa obuke, obezbeđujući svu uključenost kroz redovne sastanke sa SSK i TSK, ankete o proceni, radionice i druge oblike. Programski savet AP-a je zajedno i sa ostalim akterima pravosudnog i tužilačkog sistema, iz nalaza ovog procesa, izradio ovaj program, koji je prepletanje materijalnih i postupnih aspekata za različita zakonska pitanja za koja je procenjeno da ima potrebe za bolju praksu i za promovisanje najboljih zakonskih rešenja.

Program obuke za 2024. godinu odražava zahteve i potrebe sudija i tužilaca, koje su, u okviru procesa procene potreba za obukom, potvrđene i od načelnike sudova i tužilaštava, kao i sa SSK i TSK. Štaviše, program obuke AP-a odražava i mere i aktivnosti iz Strategije o vladavini prava, Strategije o zaštiti od nasilja u porodici kao i Nacionalnog programa o zaštiti ljudskih prava koje su mandatne za institucije pravosudnog sistema kao rezultat integracionih procesa i preporuke od drugih mehanizama kao MPSSSP i izveštaj EU-a o Kosovu.

U procesu sprovođenja ovog programa biće angažovani treneri koji imaju stručnost u određenim oblastima, koji će preneti svoja znanja i podeliti svoju perspektivu sa korisnicima ovog programa. Program je sveobuhvatan, što znači da će svaki sudija i tužilac u sistemu imati priliku apliciranja na obuke koje tretiraju zakonska pitanja koja su u njihovoj nadležnosti, a takođe i stručni saradnici i drugi zakonski stručnjaci čiji se rad nadovezuje za pitanja koja će se tretirati tokom ovog programa.

U zaključku onoga što je gore rečeno, zahvalan sam osoblju AP-a, Programskom savetu, SSK-u i TSK-u, predsednicima sudova i glavnim tužiocima tužilaštava, sudijama i tužiocima kao i drugim interesnim grupama koje su kroz preporuke, pružanje predloga i druge oblike doprineli u izradi ovog programa.

Iskreno,

Vaton Durguti,
Predsedavajući Upravnog saveta

Analiza potreba za obukom za 2024. godinu

Analiza potreba za obukom je proces od vrlo posebnog značaja za Akademiju pravde budući da prethodi izradi ovog programa obuke.

Na osnovu zakonskog okvira na snazi, odnosno člana 6, tačka 1.1, 1.2 i 1.5 Zakona o Akademiji, realizovan je proces procene potreba obuke za sudije, tužioce, kao i sudskog i tužilačkog upravnog osoblja.

I ove godine Akademija je bila posvećena u sprovođenju mehanizama za procenu potreba za obukom, u kom slučaju imala je za cilj identifikaciju praktičnih poteškoća i izazova sa kojima se suočavaju sudije tokom suđenja i tužiocima tokom istrage slučajeva.

U procesu procene potreba za obukom korišćeni su mehanizmi, koji su u skladu sa standardima koji imaju u središtu procenu tokom faze planiranja, izrade i sprovođenje programa i bile su kao u nastavku:

- Obrasci procene nakon svake sesije obuke;
- Upitnici za sudije i tužioce jednom godišnje;
- Pisma upućena SSK-u i TSK-u, što podrazumeva i zapažanja od Kancelarije za procenu učinka sudija i tužilaca;
- Sastanci sa sudijama i tužiocima, predsednicima sudova i glavnim tužiocima tužilaštava;
- Sastanci i diskusije sa trenerima AP-a i posebno njihovi zaključci nakon obuka;
- Strategije i dokumenti usvojeni od institucija koji sadrže preporuke za pravosuđe i vladavinu zakona;
- Uključivanje civilnog društva;
- Nadzor pisanih i elektronskih medija, uključujući i civilno društvo kroz NVO-e.

Metodologija za procenu potreba za obukom

Za procenu potreba za obukom, prvi suštinski korak bilo je prikupljanje i analiza mera utvrđenih u Strategiji o vladavini zakona 2021-2026., Strategiji o zaštiti od nasilja u porodici i nasilja nad ženama 2022-2026., kao i Nacionalni program za ljudska prava 2021-2025. Procena potreba za obukama proizašlih iz sprovođenja mera predviđenih u ovim strategijama obavezuje Akademiju pravde kao vodeću ili instituciju podrške da koordinira i sprovodi obuke za sudije, tužioce i druge zakonske stručnjake u pravosudnom i tužilačkom sistemu. Drugi i veoma važan korak bilo je prikupljanje podataka iz anketa o proceni, kao što su obrasci za procenu nakon svake sesije obuke održane tokom godine i iz upitnika za sudije i tužioce koji su obrađeni u svim sudovima i tužilaštvima Kosova u julu mesecu 2023. godine. U ovom okviru ulaze i predlozi iz poseta i sastanaka u SSK i TSK, sudova i tužilaštva održanim tokom cele godine. Predlozi sa dnevnih sastanaka sa trenerima u slučaju sprovođenja programa obuke. Posebno je suštinska bila radionica za procenu potreba za obukom realizovana dana 27. jula 2023., na kojoj su bili prisutni svi zajedno glavni načelnici pravosudnog i tužilačkog sistema iz svih instanci sudova i tužilaštava, uključujući i sudije i tužioce. Da bi se potvrdili i dalje rezultati iz posebnih sastanaka, takođe i iz ove radionice, bilo je i dostavljanje zvaničnih pisma u SSK i TSK dana 1. septembra 2023., sa zahtevom da iz redovnih sastanaka ovih institucija podele sa Akademijom pravde konačni zaključci što se tiče potreba za obukom i predlozi o programu obuke za 2024. godinu.

Sudski savet je, pored pismenih predloga, pozvao AP na svoju radionicu dana 5. i 6. oktobra, u kom slučaju je objavio svoje politike u vezi sa obukama za sudije i osoblje podrške sudova. Važnu ulogu u procesu procene potreba za obukom imala je i perspektiva civilnog društva i pisanih i elektronskih medija za pravosudni sistem.

Treći korak po redu bio je pružanje rezultata proizašlih iz svih gorespomenutih mehanizama za Upravni savet i Programski savet AP-a zajedno na radionici dana 13. i 14. novembra 2023., sa predstavnicima iz SSK i TSK, predsednicima sudova i glavnim tužiocima tužilaštava prema nadležnosti su razmotrili sve rezultate i prema prioritetima razvili ciljeve i sadržaj Programa obuke za 2024. godinu.

Zatim četvrti i poslednji korak je predlaganje ovog Programa obuke u Upravni savet, koji, prema mandatu, razmatra i usvaja godišnji program obuke.

Izvršni rezime

Iz nalaza procesa potreba za obukom, izrađen je Program obuke za 2024. godinu, koji je u nastavku ovog dokumenta. Za njegovu izradu obezbeđena je sveobuhvatnost aktera pravosudnog i tužilačkog sistema, koji su zajedno sa Programskim savetom AP-a integrisali zakonska pitanja u program prema zahtevima strateških dokumenata, prioriteta SSK-a i TSK-a, kao i potrebe za obukom njenih korisnika prema zakonom.

Program je dizajniran da adresira sva zakonska pitanja koja su izazovna za sudsku praksu kroz okruglih stolova, specijalizovanih obuka i druge oblike pravosudne obuke.

Za poboljšanje stručnog učinka sudija, značajan deo aktivnosti prema zahtevu sprovedeće se kroz stručne stolove kao i njihovo kombinovanje putem kolegijuma. Slično i za tužioce, posebno za pitanja koja su nadležnost njihovih predmeta, dok će imati i zajedničke obuke.

Prioritet ovog programa ostaju stručni saradnici, zakonski službenici kao i ostalo upravno osoblje. Potvrđene su osnovne obuke iz krivičnog i civilnog modula dok za ostalo osoblje u skladu sa prirodom rada. U okviru prioriteta je bilo i povećanje kapaciteta za obuku, stoga će se prema programu fokusirati na oblast Kibernetičkog kriminala, diskriminacije i govora mržnje, u oblasti slobode izražavanja i medija i obuke u oblasti borbe protiv trgovine ljudima.

Na osnovu zahteva strateških dokumenata, i zajedničke obuka sa drugim zakonskim stručnjacima, slobodne profesije i omogućavanje online obuka putem platforme za učenje na daljinu.

Spisak modula obuke po oblastima

Br.	Br. prema oblastima	Krivične	Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
1.	15	Pranje novca i finansijska istraga	Dva stola od dva dana	Sudije Specijalnog odeljenja, tužioci iz STRK, tužioci iz OTKD, sudije iz OTKD, stručni saradnici (različiti korisnici u dva planirana stolova)	Sto za diskusiju	IRZ OPDAT
2.		Zaplena i konfiskacija imovine	Dva dana	Sudije, tužioci, stručni saradnici, istražitelji	Sto za diskusiju	OPDAT
3.		Službena korupcija i krivična dela protiv službene dužnosti	Dva stola od dva dana	Sudije Specijalnog odeljenja, tužioci iz STRK, tužioci iz OTKD, sudije iz OTKD, stručni saradnici (različiti korisnici u dva planirana stolova)	Sto za diskusiju	WBROLI OPDAT
4.		Terorizam i nasilni ekstremizam	Dva dana	Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova (Specijalna odeljenja), tužioci Specijalnog tužilaštva, tužioci Apelacionog tužilaštva, ne isključujući i tužioce osnovnih tužilaštava prema potrebi, stručne saradnike i stručnjake STRK-a, kao i službenici agencije za sprovođenje zakona koje se bave sprečavanjem i borbom protiv terorizma.	Sto za diskusiju	AP
5.		Ratni zločini	Dva dana	Sudije Specijalnog odeljenja, STRK, stručni saradnici i Policija Kosova.	Sto za diskusiju	AP&FDH
6.		Sprovođenje Vodiča za kaznenu politiku, ujednačavanje prakse merenje kazne	Dva stola od 1 dana	Sudije, tužioci kao i po mogućnošću rukovodioci ovih institucija.	Sto za diskusiju	AP OPDAT
7.		Suđenje slučajeva vatrenog oružja, uvid u nove pretnje i zakonske složenosti	Dva dana	Krivične sudije.	Sto za diskusiju	UNODC
8.		Kibernetički kriminal i kriptovalute	Dva dana	Sudije, tužioci, istražitelji, službenik JFI-a, stručnjaci STRK-a, stručni saradnici	Obuka	AP OPDAT
9.		Zaštićeni svedoci, sporazum o priznanju krivice i svedoci saradnici	Jedan dan	Sudije, tužioci i stručni saradnici	Obuka	AP OPDAT
10.		Suđenje u odsustvu	Jedan dan	Sudije, tužioci i stručni saradnici.	Obuka	AP OPDAT
11.		Sastavljanje optužnice, obrazloženje i procena dokaza	Jedan dan	Sudije, tužioci, stručni saradnici, zakonski službenici.	Obuka	AP OPDAT

12.		Krivični postupak počinioca sa mentalnim poremećajima	Jedan dan	Sudije, tužioci, stručni saradnici, branioci žrtava.	Obuka	AP
13.		Strategija istrage, posebne istražne mere	Jedan dan	Sudije, tužioci, stručni saradnici i policijski istražitelji.	Obuka	AP OPDAT
14.		Tretiranje preživelih seksualnog nasilja tokom rata na Kosovu tokom pristupa pravdi	Jedan dan	Sudije, tužioci, stručni saradnici i policijski istražitelji.	Obuka	AP&KCRPT
15.		Finansijske istrage i oporavak imovine	Dve obuke od 5 dana (10 dana obuke)	Sudije i državni tužioci u specijalnom odeljenju, odeljenju za teška krivična dela i opštem odeljenju.	Obuka	UNDP/SAEK
Civilne			Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
16.	9	Poništenje ugovora	Dva dana	Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova	Sto za diskusiju	AP
17.		Dobitak vlasništva iz osnove dobitnog prepisa i osnova izgradnje	Dva dana	Sudije Apelacionog suda, Osnovnih sudova i stručni saradnici	Sto za diskusiju	AP
18.		Naknada štete - izgubljena dobit (renta)	Dva stola od dva dana	Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova kao i stručni saradnici	Sto za diskusiju	AP
19.		Neparnički postupak	Dva dana	Sudije Apelacionog suda, Osnovnog suda i stručni saradnici	Sto za diskusiju	AP
20.		Izvršni postupak	Dva dana	Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova kao i stručni saradnici/eventualno privatni izvršitelji	Sto za diskusiju	AP
21.		Nasledni postupak i sudski sporovi iz osnove nasleđivanja	Dva dana	Sudije Apelacionog suda, Osnovnih sudova i stručni saradnici	Sto za diskusiju	AP
22.		Prethodno razmatranje tužbe u radnim sporovima, u sporovima o ometanju poseda i u sporovima uvrede i klevete - Ograničenost/dozvoljenost kao postupna pretpostavka	Jedan dan	Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova	Sto za diskusiju	AP
23.		Međunarodna pravna pomoć i saradnja u civilnim pitanjima	Jedan dan	Sudije Apelacionog suda, Osnovnog suda i stručni saradnici	Obuka	AP
24.		Obavezujući odnosi sa stranim elementima i međunarodna pravna saradnja u civilnim pitanjima	Dva dana	Sudije svih osnovnih sudova, u civilnu diviziju; sudije Apelacionog suda u civilnu diviziju.	Obuka	GIZ

Pravda za decu		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji	
Krivična						
25.	2	Krivična dela protiv seksualnog integriteta, osetljivost psiholoških aspekata tokom tretiranja dece - žrtve seksualnog nasilja	Jedan dan	Sudije i tužioci iz Odeljenja za maloletnike, branioci žrtava, stručni saradnici, policijski službenici, Centar za socijalni rad.	Obuka	AP&KCRPT
26.		Krivični postupak koji se odvija protiv maloletnika i mere i kazne izrečene protiv maloletnika	Jedan dan	Sudije za maloletnike, tužioci za maloletnike, službenici iz Probacione službe	Obuka	AP
Civilna						
27.	1	Sudska zaštita prava deteta u parničnom i vanparničnom postupku	Dva stola, od 2 dana	Sudije Apelacionog suda i osnovnih sudova.	Sto za diskusiju	AP
Privredne		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji	
28.	12	Finansijska znanja	Jedan dan	Sudije i stručni saradnici Privrednog suda	Obuka	AP
29.		Implikacije u praksi Zakona o privrednim društvima	Dva dana	Sudije i stručni saradnici Privrednog suda	Obuka	AP
30.		Istraživanje, pisanje i zakonsko obrazloženje u privrednoj oblasti	Dva dana	Sudije i stručni saradnici Privrednog suda	Sto za diskusiju	AP
31.		Sprovođenje i specifičnosti međunarodnih instrumenata, direktiva i uredbi EU-a o privrednim i carinskim pitanjima	Dva dana	Sudije i stručni saradnici Privrednog suda	Obuka	AP
32.		Ugovorno pravo, građevinski ugovori	Dva dana	Sudije i stručni saradnici Privrednog suda	Obuka	AP
33.		Razumevanje bankarske industrije, osiguranja i finansijskih institucija	Jedan dan	Sudije i stručni saradnici Privrednog suda	Obuka	AP
34.		Stečajni postupak	Jedan dan	Sudije i stručni saradnici Privrednog suda	Obuka	AP
35.		Prava intelektualne svojine, trgovinske marke, patenti i specifičnosti industrije IKT-a, licenciranje i prava industrijske svojine	Dva dana	Sudije i stručni saradnici Privrednog suda	Obuka	AP

36.		Posredovanje, načini upućivanja predmeta u postupak posredovanja - praktični slučajevi, postupak odobravanja ili poništavanja sporazuma o privrednom posredovanju, elaboracija međunarodnih praktičnih slučajeva privrednih slučajeva u posredovanju	Jedan dan	Sudije i stručni saradnici Privrednog suda	Obuka	AP& USAID/Privredno pravosuđe
37.		Priznavanje i izvršenje domaćih i stranih arbitražnih odluka	Jedan dan	Sudije i stručni saradnici Privrednog suda	Obuka	AP& USAID/Privredno pravosuđe
38.		Arbitraža za sporove investitor-država (ISDS)	Jedan dan	Državni advokati, predstavnici iz Ministarstva trgovine, Ministarstva ekonomije, Ministarstva finansija, Ministarstva pravde, sudije Privrednog suda, PAK, KAP	Simulacija	AP&GIZ
39.		Privredni odnosi sa stranim elementom i međunarodna pravna saradnja u privrednim pitanjima	Dva dana	Sudije i stručni saradnici u Privrednom sudu na Kosovu	Obuka	AP&GIZ
		Upravna	Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
40.	3	Sudska zaštita u upravnom sukobu	Jedan dan	Sudije Odeljenja za upravna pitanja Osnovnog suda u Prištini i Apelacionog suda, kao i stručni saradnici i službenici Ministarstva rada i socijalne zaštite (MRSZ) koji su uključeni u postupcima upravnih sporova.	Obuka	AP
41.		Sudska zaštita u sporovima - pitanja javnih nabavki	Jedan dan	Sudije Odeljenja za upravna pitanja Osnovnog suda i Apelacionog suda kao i službenici TRN-a.	Obuka	AP
42.		Obrazloženje sudskih odluka u upravnom spornom postupku	Jedan dan	Sudije Odeljenja za upravna pitanja Osnovnog suda i Apelacionog suda i stručni saradnici	Obuka	AP
		Ustavni	Trajanje	Korisnici		U saradnji
43.	2	Trenutna praksa Ustavnog suda u odnosu na praksu ESLJP prema zahtevima u civilnoj oblasti	Jedan dan	Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo.	Obuka	AP
44.		Trenutna praksa Ustavnog suda u vezi sa praksom ESLJP prema zahtevima u krivičnoj oblasti	Jedan dan	Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo.	Obuka	AP

ESLJP		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji	
45.	4	Pristup u efektivnim pravnim sredstvima	Dva dana	Sudije, tužioci, advokati i stručni saradnici.	Obuka	EK
46.		Praksa Evropskog suda za ljudska prava prema članu 5. i članu 6. ESLJP	Dva dana	Sudije, tužioci, advokati i stručni saradnici.	Obuka	EK
47.		Sloboda izražavanja i sudska zaštita u slučajevima ugrožavanja slobode izražavanja - Specijalizovana obuka za strateške tužbe protiv učešća javnosti (SLAPPs)	Jedan dan	Sudije i tužioci iz različitih regiona.	Obuka	AP&EK PRO-FREX
48.		Zaštita ličnih podataka	Jedan dan	Sudije, tužioci, stručni saradnici, službenici za pristup javnim dokumentima, službenici za zaštitu ličnih podataka	Obuka	AP& Agencija za informacije i privatnost (AIP)
Evropsko pravo		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji	
49.	2	Efekat prava Evropske unije	Jedan dan	Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo	Obuka	AP
50.		Unifikacija krivičnog zakonodavstva sa onim iz zemalja EU-a - Pravosudna saradnja u krivičnim pitanjima (postupni aspekt) u EU	Jedan dan	Sudije osnovnih sudova, sudije Apelacionog suda i stručni saradnici	Obuka	AP
Prekršaj		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji	
51.	2	Pravna lica kao počinioci prekršajnih dela	Jedan dan	Sudije Divizija za prekršaje u prvostepenim sudovima	Obuka	AP
52.		Zakon o šumama Kosova, zaštiti prirode i životne sredine	Jedan dan	Sudije Divizija za prekršaje u osnovnim sudovima	Obuka	AP
Posredovanje		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji	
53.	1	Upućivanje predmeta u postupak posredovanja-praktični slučajevi, postupak odobravanja ili poništenja sporazuma o posredovanju, obavezno posredovanje.	4 obuke (uključujući sve regione) od 1 dana	Sudije svih osnovnih sudova i ogranaka, kao i posrednici regiona tih sudova	Obuka	AP& USAID/Privredno pravosuđe

Interdisciplinarnе obuke			Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
54.	1	Upravljanje krivičnim predmetima i rasporeda suđenja	Jedan dan	Sudije i tužioci osnovnog nivoa.	Obuka	OSCE OPDAT
Nasilje u porodici			Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
55.	4	Nasilje nad ženama, Nasilje u porodici i Nasilje na polnoj osnovi	Jedan dan	Sudije, tužioci i drugi stručnjaci svih nivoa i funkcija i može se predložiti kao preduslov za pohađanje drugih specijalizovanih modula, ako učesnik/ca nije pohađao/la prethodnu obuku u ovu oblast	Obuka	EK
56.		Dela nasilja u porodici: efektivan odgovor krivičnog pravosuđa	Dva dana	Sudije, tužioci, stručni saradnici, branioци žrtava	Obuka	EK OPDAT
57.		Razumevanje nasilja u porodici u civilnom pravu: Zaštitni nalozi i razmatranja porodičnog prava	Dva dana	Sudije civilnih sudova i uključuju primenu naloga za zaštitne naloge i/ili pitanja porodičnog prava (npr. pitanja starateljstva).	Obuka	EK
58.		Krivična dela koja uključuju nasilje nad ženama: Krivično gonjenje i informisano suđenje nad traumami	Dva dana	Tužioci, sudije, branioци žrtava i drugi stručnjaci (npr. sudsko-medicinski egzaminerici)	Obuka	EK OPDAT
Protiv diskriminacije			Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
59.	1	Antigipsizam	Jedan dan	Državne sudije i tužioci, sudsko i tužilačko upravno osoblje, stručnjaci slobodnih profesija	Obuka	Terr Des Home
Obuke za upravljanje sudovima/tužilaštvima			Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
60.	1	Upravljanje sudom i tužilaštvom	Jedan dan	Predsednici, glavni tužioci, nadzorne sudije ogranaka, rukovodioci odeljenja i divizija.	Obuka	OPDAT (sa naglaskom na tužilaštva)
Obuke za stručne saradnike i zakonske službenike			Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
Materijalne kazne						
		Sprovođenje najpovoljnijeg zakona, razlozi isključenja protivzakonitosti, deo sprovođenja najpovoljnijeg zakona, uzroci isključenja protivzakonitosti, poseban deo krivičnog prava kao i krivična dela protiv seksualnog integriteta, posebno krivičnog prava kao i dela.	Jedan dan za jednu grupu	Stručni saradnici i zakonski službenici	Obuka	AP

3	Kvalitet počinioca - značenje službenog lica i kaznene politike za krivična dela korupcije	Jedan dan za jednu grupu	Stručni saradnici i zakonski službenici	Obuka	AP OPDAT
	Saradnja u izvršenju krivičnog dela kao i krivičnih dela iz Poglavlja XXVI, Poglavlja XXIII, Poglavlja XXX i Poglavlja XXIX TSK-a	Jedan dan za jednu grupu	Stručni saradnici i zakonski službenici	Obuka	AP
Krivična postupna					
3	Faze krivičnog postupka	Jedan dan za jednu grupu	Stručni saradnici i zakonski službenici	Obuka	AP
	Pravna sredstva i posebni postupci	Jedan dan za jednu grupu	Stručni saradnici i zakonski službenici	Obuka	AP
	Optužnica, sudsko razmatranje i obrazloženje	Jedan dan za jednu grupu	Stručni saradnici i zakonski službenici	Obuka	AP OPDAT (sa naglaskom na zakonsko pisanje i istraživanje)
Civilna materijalna					
4	Nasledno pravo i porodično pravo	Dva dana za jednu grupu	Stručni saradnici i zakonski službenici	Obuka	AP
	Pravo na rad	Jedan dan za jednu grupu	Stručni saradnici i zakonski službenici	Obuka	AP
	Pravo svojine	Dva dana za jednu grupu	Stručni saradnici i zakonski službenici	Obuka	AP
	Pravo obaveze	Jedan dan za jednu grupu	Stručni saradnici i zakonski službenici	Obuka	AP
Civilna postupna					
3	Parnični postupak	Tri dana za jednu grupu	Stručni saradnici i zakonski službenici	Obuka	AP
	Izvršni postupak	Jedan dan za jednu grupu	Stručni saradnici i zakonski službenici	Obuka	AP
	Nasilje u porodici i posredovanje -	Dva dana za jednu grupu	Stručni saradnici i zakonski službenici	Obuka	AP
Obuke za sudsko i tužilačko upravno osoblje		Trajanje	Korisnici	Metodologija	U saradnji
	Upravljanje dosijeom i predmetom u sudskom i tužilačkom sistemu	Jedan dan	Administratori, pomoćnici administratora, šef KMS-a, referenti, službenici statistika, zakonski službenici, pravni sekretari, službenici za informisanje, jedinica za procenu učinka tužilaca i sudija.	Obuka	AP

9	Veštine u komunikaciji	Jedan dan	Korisnici ove obuke biće službenici za informisanje i nadzor medija, u sudovima i tužilaštvu. Korisnici iste obuke mogu biti i drugi službenici koji su u interakciji sa stranama u sudovima/tužilaštvima.	Obuka	AP
	Integritet i etičko ponašanje u sudskoj i tužilačkoj administraciji	Jedan dan	Sudsko i tužilačko upravno osoblje	Obuka	AP
	Upravljanje vremenom i stresom	Jedan dan	Sudsko i tužilačko upravno osoblje	Obuka	AP
	Unapređenje efikasnosti sudova na osnovu CEPEJ instrumenata i indikatora za učinak korišćenjem SMIL statističkih izveštaja i tabela	Dva dana	Sudsko osoblje, posebno osoblje koje direktno pomaže sudijama i administrativno osoblje	Obuka	AP
	Obuka o protokolu i etiketi	Jedan dan	Korisnici obuke su sudije i upravno osoblje	Obuka	AP
	Zaštita uzbunjivača	Jedan dan	Upravni službenici sudova i tužilaštava i službenici za signalizaciju u sudovima i tužilaštvima.	Obuka	AP
	Održavanje stranica sudova na Facebook i informisanje javnosti putem njih	Jedan dan	Korisnici ove obuke biće službenici za informisanje i nadzor medija, u sudovima i tužilaštvima	Obuka	AP
	Uvodna obuka za sve novoimenovane članove sudske uprave	2 modula 6 dana obuke	Novoimenovano osoblje sudske uprave	Obuka	AP

OBUKA IZ KRIVIČNOPRAVNE OBLASTI

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Izveštaj o Proceni potreba za obukom za Specijalni Departman u OS Priština
- Strategija za vladavinu prava
- Radionica za procenu potreba za obukom, 27.07.2023 godine.

1. Pranje novca i finansijska istraga

Pranje novca i finansijske istrage su složena krivična dela. Za istraživanje ovih slučajeva potrebna je institucionalna koordinacija mnogih aktera vladavine prava. Složenost istrage i suđenja za krivično delo pranje novca evidentna je i u sudskoj praksi. Pranje novca kao proces koji se koristi za prikrivanje izvora novca ili imovine stečenih kriminalnom delatnošću i generalno podrazumeva pretvaranje prihoda stečenih kriminalom u „pravni“ oblik koji direktno doprinosi značajnoj finansijskoj šteti i u ekonomskom razvoju zemlje predstavlja opšti društveni izazov, ali i izazov za pravni sistem na Kosovu.

Pranje novca i kao pojavu i kao krivično delo tretirano je od strane tužilaca i sudija, ali u sudskoj praksi i dalje postoje izazovi i dileme u pogledu identifikovanja elemenata krivičnih dela koja se odnose na pranje novca i pravilne pravne kvalifikacije krivičnog dela. Prvobitno je traženo da postoji osnovno krivično delo za istragu pranja novca, što je zaista komplikovalo istražni postupak. Takođe, drugi izazov je u unutrašnjoj i međunarodnoj saradnji, uključujući i druge institucije koje moraju da daju proaktivan doprinos otkrivanju, procesuiranju i kažnjavanju počinitelaca, među kojima su FOJ, Carina i Poreska Uprava i druge institucije za sprovođenje zakona, kao i finansijske institucije kao što su banke, nebankarska finansijska lica i menjačnice, putem transfera novca, plaćanja ili kreditnih kanala. Pažnju treba usmeriti i na praksu međunarodne saradnje između organa gonjenja Republike Kosovo i organa gonjenja zemalja Evropske Unije, kao i zemalja koje još uvek nisu priznale Kosovo.

Neophodnost sprovođenja odredaba Krivičnog Zakonika i raznih u Zakoniku o Krivičnom Postupku povezivanjem sa odredbama posebnog zakona koji tretira pranje novca kao krivično delo, kao i zakona o proširenim nadležnostima za konfiskacija imovine, ali i u međunarodnim standardima, a posebno standardima Evropske Unije, zahteva da razlikuju poreska i carinska krivična dela od onih u vezi sa pranjem novca, identifikuju informacije koje mogu da dobiju putem kanala FOJ, Egmont, postupci za overu finansijskih prihoda od krivičnih dela krivičnih i pravnih prihoda.

Obuka se posebno fokusira na elemente krivičnog dela pranja novca, kao i na razliku između srodnog pranja novca i samog pranja novca, uključujući istragu i suđenje, kao i na sudsku praksu, posebno u praksi evropskih zemalja. Važno je da se u ovim krivičnim delima istražuje krivična radnja, odnosno kriminalna aktivnost i da se istrage sprovode u ovom pravcu.

Ciljevi

- Sprovode zakonske odredbe koje se odnose na pravnu kvalifikaciju pranja novca;
- Razlikuju pranja novca u vezi sa drugim krivičnim delom i pranja novca kao posebnog krivičnog dela;

- Sprovode proaktivne krivične i finansijske istrage i obezbediti prihvatljive dokaze koji podržavaju podignute optužnice;
- Identifikuju kanale komunikacije na lokalnom i međunarodnom nivou kako bi se istraga usmerila u pravom smeru;
- Razvijaju neformalnu i formalnu međunarodnu saradnju sa relevantnim agencijama i institucijama u istrazi pranja novca;
- Identifikuju najmanje tri izazova sa kojima se može susresti u pružanju informacija na međunarodnom nivou i biti u stanju da pronađe moguće rešenje;
- Oduzimaju i konfiskuju imovinu stečenu ovim krivičnim delima;
- Uporede domaće zakonodavstvo sa zakonodavstvom EU-a;
- Uvode adekvatne krivične sankcije počiniocima ovih krivičnih dela.

Sadržaj

- ✓ Pravna, domaća i međunarodna osnova za suzbijanje pranja novca i finansijskih istraga;
- ✓ Elementi krivičnog dela pranje novca;
- ✓ Faze pranja novca;
- ✓ Istraga i obezbeđenje dokaza u slučajevima pranja novca;
- ✓ Oduzimanje i konfiskovanje imovine stečene krivičnim delom - pranje novca;
- ✓ Studija slučaja iz sudske prakse Kosova;
- ✓ Studija slučaja iz sudske prakse Kosova (slučaj NIKUMA);
- ✓ Studija slučaja iz sudske prakse ECHR-a (slučaj Zuchen vs Nederland).

Metodologija: Okrugli sto

Tumačenje zakonskih odredbi za krivično delo pranje novca, interaktivna diskusija, obuka slučaja iz sudske prakse Kosova, studije slučaja iz sudske prakse ESLJP.

Korisnici

Sudije Specijalnog Departmana, Tužioci iz STRK, tužioci iz DKTD-a, sudije iz DKTD-a, stručni saradnici (različiti korisnici u dve planirane tabele).

Trajanje

Dve tabele po dva dana (prva u periodu januar-jul i druga septembar-decembar 2024 godine).

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Strategija za vladavinu prava
- Izveštaj o proceni potreba za obukom SSK-a
- Radionica za procenu potreba za obukom, 27.07.2023.godine.

2. Zaplena i konfiskacija imovine

Bez sumnje, najefikasnije sredstvo u borbi protiv kriminala je oduzimanje imovine. Veoma je važno i neophodno da se u najranijim fazama prikupe podaci i informacije o imovini, što će dati mogućnost da se na osnovu ovih informacija jasno utvrdi koji će od oblika oduzimanja imovine biti primenljiv u konkretnom slučaju. Pravnici mogu; uzeti u obzir dokument „Putevi oduzimanja“ koji je prilagođen novim zakonskim izmenama iz 2019. godine, kako u ZPNKI tako i u Krivičnom Zakoniku koji je takođe stupio na snagu 2019. godine, ali i u ZKP. Takođe, ovde je inkorporirana međunarodna pravna saradnja i glavne institucije koje mogu pomoći u ovom pravcu. Dokument „Putevi oduzimanja“ se preporučuje za čitanje za sve organe za sprovođenje zakona i takođe sadrži korisne primere praktičnih scenarija.

Krivični Zakon Republike Kosovo ¹ (u 2019 godini) i Zakonika o Krivičnom Postupku Republike Kosovo ² (februar 2023), kao novi zakoni, stupili su na snagu u različitim vremenskim periodima i koji su suštinski promenili način sekvestracije/konfiskacije. Dok je bivši KZRK imalo nekoliko članova koji su regulisali ovu oblast, u novom KZRK-u imamo samo član 92 koji reguliše predmetnu materiju. Dakle, za sprovođenje zakona je jednostavnije, lakše i doslednije korišćenje zakonskih ovlašćenja u ovoj oblasti. Dok, ZKP, postoje skoro radikalne promene, ali ove promene su napravljene da bi se izbegli izazovi i problemi sa kojima se susreće u praksi. Dakle, dok smo u starom ZPP-u imalo je različite rokove za zamrzavanje i zaplenu (3 i 5 dana respektivno) i takođe su postojale različite procedure za zamrzavanje i oduzimanje, sada će sa novim izmenama biti mnogo lakša primena članova koji se odnose na do zaplene i konfiskacije, jer imamo jedinstven rok (rok od 7 dana za UNP) i imamo jednostavnu i jedinstvenu proceduru koja se mora poštovati. KZRK i ZKP sadrže članke sa proceduralnim mogućnostima kojih ranije nije bilo. Opšta poruka koja se šalje je da se „ZLOČIN NE PLAĆA“ i da će pre ili kasnije država zakonskim mehanizmima oduzeti protivpravnu imovinsku korist. Velika razlika je uočena u članu 92. Krivičnog Zakonika, koji predviđa da se u početku pokušava oduzeti imovinska korist pribavljena krivičnim delom i sredstva upotrebljena pri izvršenju krivičnog dela. Kada se tako nešto desi, tada se na tom koraku završava postupak oduzimanja, ali ako iz bilo kog razloga imovinska korist ili sredstvo više nije dostupno za oduzimanje, onda sud ima mogućnost da odredi ekvivalentnu vrednost. Kada ni to nije moguće, članom 92. je definisana dodatna mogućnost koja ranije nije postojala, a to je oduzimanje *SVAKE* imovine okrivljenog jednake vrednosti, a ova imovina može biti i ako je pravna svojina okrivljenih (vidi član 273.3 Krivičnog Zakonika). Uvođenje koncepta zamenske vrednosti u KZRK i ZKP ima za cilj da pruži puno pravno dejstvo odredbi iz člana 92.2 KZRK-a. Član 92. stav 2 KZRK-a ima za cilj da obezbedi da u slučaju da okrivljeni ima koristi od krivičnog dela, a navedena korist još uvek nije dostupna, onda sud može da konfiskuje dodatnu imovinu okrivljenog (zakonitog porekla) do vrednosti imovinska korist. Ovaj član je osmišljen da osigura princip da optuženi ne treba da profitira od svoje kriminalne aktivnosti. Raniji član 97 stav. 1 KZRK-a iz 2013. godine nije široko korišćen od strane tužilaca ili sudova, i to omogućava okrivljenom da *obaveže* okrivljenog da plati zamensku vrednost umesto da konfiskuje zamensku vrednost. Isto tako, čak ni stari ZKP nije imalo odredbe za blokiranje takve dodatne imovine. Ovo je već ispravljeno izmenama učinjenim kako u članu 92 KZRK-a tako i u novim odredbama koje su uključene u ZKP. Dakle, nove odredbe omogućavaju situacije da se oduzimanje ne može izvršiti iz imovine okrivljenog ili trećeg lica koje je prihvatilo prenetu imovinu. U tom slučaju ta lica su dužna da plate novčani iznos jednak vrednosti imovine koja je predmet oduzimanja, a sud može da naloži oduzimanje te imovine. Štaviše, član 97.1 bivšeg KZRK-a iz 2013. godine odnosi se samo na okrivljenog, a ne

¹ U daljem tekstu KZRK-a.

² U daljem tekstu ZKPRK-a.

na treću stranu koja je prihvatila prenetu imovinu koja više nije dostupna za konfiskaciju. Ova situacija je ispravljena i u članu 92 KZRK-a iu novim odredbama ZKP-a. Nove izmene su takođe unete u član 19. ZKP-a, odnosno u Definicije. Članovi 19.1.34 - 19.1.41 sadrže usklađen i konzistentan jezik u celom ZKP-u, čak iu ZPNKI, a za izvršioce zakona procesni put će biti mnogo lakši, jasniji i razumljiviji, njihova primena. Dakle, čak i da je bilo eventualne dileme o primeni bilo koje odredbe, već u članu 19 ili definicijama, korišćen je takav jezik koji će u velikoj meri pomoći organima za sprovođenje zakona da bolje, lakše i razumljivije razumeju ove odredbe. Pojašnjenja u vezi sa prodajom ili otuđenjem imovine u najranijoj fazi zaplene imovine su od posebnog značaja. Ponovo, u prošlosti je bilo nespremnosti da se takva imovina proda, što je dovelo do toga da budžet zemlje na kraju bude oštećen jer se po isteku nekoliko godina ta imovina amortizuje. Stoga se organi za sprovođenje zakona podstiču da:

- Povećati saradnju sa AUOKI radi saradnje sa Planiranjem pre zaplene kako bi se povećala verovatnoća uspešne zaplene;
- Da se što češće primenjuju odredbe ZKP-a koje dozvoljavaju i podstiču prodaju u najranijoj fazi amortizacije imovine;
- Da se izbegnu situacije iznete u prošlosti i da se napravi razlika između dozvoljenosti prodaje imovine kao imovinske koristi i onih navedenih u optužnici kao dokaza, jer se imovina navedena kao dokaz ne može i ne sme predlagati na prodaju i
- Sastaviti bolja obrazloženja ovih predloga kako bi se povećala verovatnoća odobravanja takvih zahteva od strane sudova.

Glavna svrha tabele je da odgovori na izazove sudske prakse u vezi sa primenom ovog instituta, značaj člana 92 KZRK-a, put ka konfiskaciji, kontrolu i privremeno oduzimanje dokaza i određene imovine, privremenu zabranu naredba, zahtev za konačnu zabranu prilaska, privremene mere za obezbeđenje određene imovine, konačna zabrana prilaska, konfiskacija, oduzimanje vozila, oduzimanje imovinske koristi, oduzimanje ukaljanog poklona, zamena vrednosti imovine, dodatna imovina, istraga o konfiskaciji, primena Zakon o proširenim nadležnostima za konfiskaciju imovine i pranje novca. Trenutno, prema odredbama KZRK-a, postoji niz zakonskih odredbi koje regulišu ove institute, stoga ovaj okrugli sto takođe ima za cilj da se bavi praktičnim i pravnim smislom odredbi o sekvencijama i konfiskaciji.

Tabela bi u osnovi služila u dve svrhe za sudije i tužioce i to:

- Da odražava uspostavljenu sudsku praksu;
- Pokazuju praktične slučajeve koji se mogu koristiti kao dobri modeli za buduće slučajeve.

Da bi se ostvarila ova dva cilja, treba uzeti u obzir neke osnovne faktore koji bi odražavali tabelu sa pozitivnim rezultatima, a to bi bili: Istraživanje i izbor praktičnih slučajeva treba pažljivo raditi i specifičnosti praktičnih problema unutar zaplene i konfiskacije. U cilju efektivne i efikasne implementacije tabele, moderatori tabele moraju biti spremni i dovoljno pripremljeni, što bi se sastojalo u mogućnosti davanja komentara na osnovu sudske prakse zasnovane na zakonodavstvu na snazi za svako pitanje koje se može rešavati, bilo sekvencijama ili konfiskacije. Okvir dnevnog reda koji bi obuhvatio teme kao takve treba veoma pažljivo birati, koji će se zasnivati na aspektima aktuelnih proceduralnih i materijalnih pitanja u kontekstu izgrađene prakse. Sudska praksa odabrana za tabelu bi pomogla da se odrazi ispravna primena odredbi od strane sudija i tužilaca kako bi se odrazili uspostavljeni standardi prakse prihvatljivi u sudskim instancama. Ova tabela ima za cilj interaktivnost i uključenost svih učesnika, kao i vežbe za slučajeve. Moderatori moraju biti spremni i diskutovati o izloženim okolnostima slučaja/slučajeva u vezi sa temom, promovisući analizu i iscrpljivanje dilema okolnosti slučaja,

uvek sa ciljem da daju objašnjenja zasnovana na konsolidovanoj praksi i zakonskim odredbama sa tačnim tumačenjem.

Na kraju rada okruglog stola, moderatori sastavljaju izveštaj okruglog stola sa rezultatima koji bi mogli poslužiti za rešavanje bilo kog pitanja u okviru Akademije ili koji bi odražavali neophodnost principijelnih stavova Vrhovnog Suda da se ujednači primena zakona kroz sudije, što bi se odrazilo i na tužioce.

Ciljevi

- Identifikacija zakonskih novina Novog Zakonika o Krivičnom Postupku za oduzimanje i konfiskaciju;
- Identifikacija nejedinstvenih praksi u sudovima na svim nivoima;
- Identifikacija slučajeva nastavka postupka sekvestracije i oduzimanja i nakon podizanja optužnice;
- Identifikacija problema u vezi sa privremenim merama osiguranja imovine;
- Rešavanje problema kroz jedinstvenu sudsku praksu kao zaključak;
- Izazovi primene Zakona o Proširenim Nadležnostima, za Konfiskaciju i Sekvestraciju;

Sadržaj

- ✓ Osnove za konfiskaciju sa posebnim naglaskom na član 92 KZRK-a;
- ✓ Kontrola, privremeno oduzimanje i konfiskacija;
- ✓ Privremena i konačna zabrana pristupa;
- ✓ Zamena vrednosti imovine;
- ✓ Oduzimanje dodatne imovine;
- ✓ Istraga o konfiskaciji;
- ✓ Zahtevi i nalozi za ograničenje i zahtevi za proveru imovine prema ZPNKI-a

Metodologija: Okrugli sto

Korisnici

Sudije, Tužioci, Stručni saradnici, Istražitelji

Trajanje

Tabela će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Izveštaj o proceni potreba za obukom za Specijalni Departman u OS Priština
- Strategija za vladavinu prava

3. Korupcija službenika i krivična dela protiv službene dužnosti

Korupcija u svakom društvu je aktuelna i izazovna, promene su samo u stepenu njenog obima. Istovremeno, to je poseban zakonodavni izazov, ali i za izvršioce zakona, s druge strane, zbog činjenice da je pravno teško argumentovano. Pored zaštitnog objekta koji korupcija ima u posebnom poglavlju koje obuhvata korupciju, njena karakteristika je da koruptivne elemente nalazimo i u drugim krivičnim delima obuhvaćenim drugim poglavljima krivičnog zakona. Ovo delo vrše službena lica koja imaju javnu funkciju ili vrše javnu službu. S tim u vezi, službena korupcija označava ostvarivanje bilo kog prava ili interesa za koje službeno lice ili određena grupa nema pravni osnov ili ostvarivanje prava i interesa. Direktan umišljaj kao osnovni element ovog krivičnog dela, krivična namera i kriminalna radnja su pitanja koja će biti razrađena na ovim obukama.

Ciljevi

- Primeniti na pravičan način zakonske odredbe poglavlja XXXIII krivičnih dela službene korupcije i krivičnih dela protiv službene dužnosti;
- Utvrditi bitne elemente svakog oblika krivičnih dela iz ovog Poglavlja;
- Proširiti znanje o posledicama i opasnostima ovih krivičnih dela.

Sadržaj

- ✓ Razgovori u vezi sa elementima krivičnog dela zloupotreba službenog položaja;
- ✓ Volja kao element krivičnog dela korupcija, krivična umišljaj;
- ✓ Pitanje realizma ili neostvarivanja štete ili koristi;
- ✓ Svrha kao element dokazivanja krivičnog dela korupcije;
- ✓ Ocena ubedljivih (direktnih) i posrednih dokaza;
- ✓ Stvaranje imidža krivičnog dela korupcije uz posredne dokaze;
- ✓ Prevara u nabavci kao složeno krivično delo; Fiskalna prevara, utaja poreza/carina;
- ✓ Presuda u odsustvu;
- ✓ Zloupotreba službenog položaja ili ovlašćenja;
- ✓ Sukob interesa; Uzimanje mita; Davanje mita;

Metodologija: Okrugli sto

Tumačenje zakonskih odredbi za krivično delo službena korupcija, interaktivna diskusija, tretman predmeta iz kosovske sudske prakse, odluke Vrhovnog Suda Republike Kosovo, studije slučaja iz međunarodne sudske prakse.

Korisnici

Sudije Specijalnog Departmana, Tužioci iz STRK, tužioci iz DKTD-a, sudije iz DKTD-a, stručni saradnici (različiti korisnici u dve planirane tabelle).

Trajanje

Dve tabelle po dva dana (prva u periodu januar-jul i druga septembar-decembar 2024 godine).

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Izveštaj o proceni potreba za obukom za Specijalni Departman u OS Priština
- Mreža istraživačkog novinarstva na Balkanu - BIRN
- Nacionalna Strategija Republike Kosovo za Sprečavanje i Borbu Protiv Neformalne Ekonomije, Pranja Novca, Finansiranja Terorizma i Finansijskog Kriminala 2019-2023.
- Nacionalni program za sprovođenje Sporazuma o Stabilizaciji i Pridruživanju - PKZMSA
- Nacionalni Plan za evropske integracije 2023-2027
- Stalni trener u AP (Ramadan Gashi)

4. Terorizam i nasilni Ekstremizam

Terorizam i dalje ostaje jedna od glavnih bezbednosnih pretnji, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou, ugrožavajući ne samo život i imovinu pojedinca, već i demokratske vrednosti i sam način funkcionisanja društva. Država ima obavezu i snosi glavnu odgovornost za prevenciju i borbu protiv terorizma, kao i za poštovanje i zaštitu osnovnih ljudskih prava i sloboda. Sprečavanje i borba protiv terorizma i dalje ostaje jedan od glavnih strateških prioriteta Republike Kosovo. Strategija za borbu protiv terorizma, kao i druge zakonodavne i političke mere u ovoj oblasti, odnose se na strateški prioritet „Dobro upravljanje i vladavina prava“. Zbog prisustva elemenata ekstremizma i radikalizma koji dovode do terorizma, sačinjen je niz važnih pravnih instrumenata u kojima je u fokusu efikasna borba protiv ovih nezakonitih pojava, uvek iz ugla instrumenata pravosudnog sistema, odnosno krivično gonjenje i suđenje. Uzimajući u obzir potrebu za povećanjem profesionalnih kapaciteta sudija i tužilaca, ali i drugih službenika agencija za sprovođenje zakona, smatra se da je neophodno da ova zajednica izvršitelja zakona iskoristi ove cikluse obuke u cilju povećanja znanja, veštine i kompetencije u funkciji delotvorne, nezavisne i profesionalne prevencije, istrage i prosuđivanja.

Ciljevi

- Unapređuju znanja o nacionalnom i međunarodnom pravnom okviru za borbu protiv terorizma;
- Razumeti nasilni ekstremizam i radikalizam koji favorizuju terorizam;
- Demonstrirati tehniku istraživanja i dokazivanja terorizma, sa posebnim naglaskom na slobode i ljudska prava, međunarodnu saradnju i zaštitu žrtava;
- Uporediti veze između terorizma i organizovanog kriminala;
- Primeniti zakon o krivičnim sankcijama protiv počinitelja krivičnih dela terorizma.

Sadržaj

- ✓ Nacionalni i međunarodni pravni okvir protiv terorizma i nasilnog ekstremizma;
- ✓ Razumevanje i suočavanje sa nasilnim ekstremizmom i radikalizmom koji favorizuju terorizam;
- ✓ Nacionalna strategija protiv terorizma na Kosovu;
- ✓ Prevencija terorizma, kao strateškog fokusa antiterorističkih napora;
- ✓ Veze između organizovanog kriminala i terorizma i nasilnog ekstremizma;
- ✓ Tehnike istraživanja i dokazivanja krivičnih dela terorizma;
- ✓ Strateški i institucionalni okvir saradnje, uključujući i međunarodni, u pitanjima borbe protiv terorizma;

- ✓ Žrtve, slobode i ljudska prava ugrožena delovanjem i posledicama krivičnih dela terorizma;
- ✓ Krivične sankcije prema počiniocima krivičnih dela terorizma.

Metodologija: Okrugli sto

Tema ove obuke će se predavati interaktivnim predavanjima, odnosno kombinovaće se sa studijama slučaja koje se određuju u rešavanju individualnih i grupnih zadataka u nastavku.

Korisnici

Sudije Apelacionog Suda i Osnovnih Sudova (Specijalni Departmani), tužioci Specijalnog Tužilaštva, Tužioci Apelacionog Tužilaštva, ne isključujući po potrebi tužioce osnovnih tužilaštava, stručne saradnike i stručnjake STRK-a, kao i službena lica agencije za sprovođenje zakona, agencije za sprovođenje zakona koje se bave sprečavanjem i borbom protiv terorizma.

Trajanje

Tabela će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za procenu potreba za obukom, 27.07.2023. godine.
- Izveštaj o proceni potreba za obukom za Specijalni Departman u OS Priština
- Preporuka Institucije Ombudsmana

5. Ratni zločini

Kosovo je tokom 90-ih, kao i druge zemlje bivše Jugoslavije, prošlo kroz ratove koji su se vodili na teritoriji bivše Jugoslavije. Samo u periodu rata na Kosovu (28. februar 1998. do 20. juna 1999. godine), prema podacima Fonda za Humanitarna Prava Kosova (FHPK), ubijeno je ili nestalo oko 12.535 ljudi, pri čemu je oko 80% ovih su civilne žrtve. Ove zločine istražuje i sudi uglavnom međunarodno osoblje. Dakle, u početku su ove zločine istraživali i suđivali MKSJ i međunarodne misije na Kosovu (UNMIK i EULEKS). Od juna 2014. godine počeo je prenos ovlašćenja sa Euleksa na domaće pravosuđe, gde su konačno u junu 2018. ta ovlašćenja prešla na domaće pravosuđe. Domaćim sudijama i tužiocima je potrebna izgradnja kapaciteta u ovoj oblasti jer nije postojala duga domaća sudska praksa u ovom pravcu.

Učesnici će se prvo upoznati sa krivičnim zakonodavstvom u celini na Kosovu koje se bavi krivičnim delima ratnih zločina, kao i sa krivičnim zakonodavstvom koje je bilo na snazi u vreme izvršenja krivičnog dela ili najpovoljnijim zakonom za izvršioce ovog krivičnog dela. Oni će biti obavješteni o krivičnim delima predviđenim Krivičnim Zakonikom Republike Kosovo, koji predviđaju i sankcionišu radnje izvršilaca krivičnih dela ratnih zločina i koji će biti predstavljeni u odnosu na međunarodne konvencije u celini i Ženevske konvencije koje posebno pokrivaju ratne zločine, zločine protiv čovečnosti i genocid.

Poseban akcenat u ovoj obuci biće kategorizacija odgovornosti za ratne zločine, uvek zasnovana na prirodi oblika saradnje, pomoći, podstrekavanja, saizvršilaštva, udruženog zločinačkog poduhvata i komandne odgovornosti, sa ciljem da se analiziraju lokalni praktični slučajevi i međunarodnih tribunala za procenu kažnjivosti u odnosu na prirodu odgovornosti za ratne zločine. Biće važni i oblici kriminalizacije ratnih zločina, sa posebnim akcentom na seksualno nasilje kao krivično delo koje se kategoriše kao kršenje međunarodnog prava. Ova obuka ima za cilj da se u potpunosti izgradi na domaćim i međunarodnim praktičnim predmetima za ratne zločine, da ukaže na nedostatke u sudskoj praksi, bilo u predmetima koji su dobili epilog ili slučajevima za koje se smatra da rešenja po sudskim odlukama nisu u skladu sa zakonskim odredbama, ovo u cilju izgradnje stabilne prakse i u cilju da se ne ponove greške već uočene u sudskoj praksi.

Nedavnim zakonskim izmenama uvedena je novina suđenja u odsustvu, odnosno suđenja u odsustvu u predmetima ratnih zločina, gde je zakonski okvir decidno određen koji kriterijumi moraju biti ispunjeni za vođenje predmeta ratnih zločina u odsustvu, koje su procesne premise uslove koje moraju ispuniti organi krivičnog gonjenja i sud da bi se postupilo u predmetu ratnih zločina. Ova obuka će nastojati da se kao ciljevi obuke tretiraju ovi pravni kriterijumi, pa čak i sam zakon i njegovi delovi koji regulišu pitanje suđenja u odsustvu. Pitanje suđenja u odsustvu je važna mera koju treba rešiti u predmetima ratnih zločina, ali podjednako važan je i tretman posrednih dokaza u predmetima ratnih zločina i utvrđivanje krivične odgovornosti na osnovu ovih dokaza. Na ovim obukama sudije i tužiocima će imati priliku da razmene iskustva sa međunarodnim stručnjacima u procesuiranju ratnih zločina po oblicima komandne odgovornosti i udruženog zločinačkog poduhvata, ovih oblika odgovornosti koje je MKSJ toliko razvio.

Takođe, na ovoj obuci će se baviti pitanjem suđenja u odsustvu i zakonskim promjenama u odnosu na suđenje u odsustvu, koje predstavlja jedan od najvećih izazova postupanja u predmetima ratnih zločina.

Ciljevi

- Steknu znanja za bavljenje predmetima ratnih zločina;
- Prepoznaju primjenjive oblike krivične odgovornosti za ratne zločine;
- Prepoznaju komandnu odgovornost;
- Steknu znanja o provođenju zakonskih promena u vezi sa suđenjem u odsustvu za ratne zločine.

Sadržaj

- ✓ Suđenje u odsustvu, suđenje u predmetima ratnih zločina u odsustvu, posredni dokazi u dokazivanju odgovornosti za predmete ratnih zločina, genocida i razlike sa ratnim zločinima, zločinima protiv čovečnosti i ratnim zločinima, suđenje istoj osobi za neke radnje u okviru ratnih zločina, itd vremenski period izvršenja ratnih zločina i dvostruko ili više kazni za radnje u istom roku.
- ✓ Primjenjivi oblici krivične odgovornosti za ratne zločine (oružani sukob, učešće u vojnim ili paravojnim formacijama u oružanim sukobima itd);
- ✓ Odluke Vrhovnog suda i Apelacionog Suda u primeni međunarodnog krivičnog prava u jurisdikciji Kosova;
- ✓ Udruženi zločinački poduhvat;
- ✓ Drugi oblici saradnje;
- ✓ Komandna odgovornost;
- ✓ Genocid;
- ✓ Procena i analiza dokaza u predmetima ratnih zločina, posebno u odnosu na praksu međunarodnih tribunala;
- ✓ Korišćenje međunarodnih mehanizama, međunarodnih tribunala u obezbeđivanju dokaza za slučajeve ratnih zločina.
- ✓ Presuda u odsustvu;
- ✓ Odluke Strazbura;
- ✓ Tumačenje međunarodnih konvencija

Metodologija: Okrugli sto

Korisnici: Sudije iz Specijalnog Departmana, STRK, stručni saradnici i Kosovska policija.

Trajanje

Tabela će trajati dva (2) dana

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za procenu potreba za obukom 27.07.2023. godine.
- Izveštaj o praćenju EULEKS-a

6. Primena Smernica kaznene politike, ujednačavanje prakse odmeravanja kazne

Kaznena politika predstavlja stalni izazov za sudije u utvrđivanju olakšavajućih i otežavajućih okolnosti pri određivanju vrste i dužine kazne. Kao rezultat toga, uočeni su brojni problemi u nejednakom tretmanu počilaca krivičnih dela i nedoslednosti u izricanju kazni, što je direktno uticalo na smanjenje transparentnosti i poverenja javnosti. U cilju izbegavanja ovih nedostataka i pomoći sudijama, a posebno ujednačavanju kaznene politike, Vrhovni Sud Kosova je doneo smernice za kaznenu politiku i tabelu za određivanje kazne za učinioca krivičnog dela i učinjenog krivičnog dela. Uzimajući u obzir uočene slabosti i nedostatke u kaznenoj politici, formirana je Konsultativna Komisija za Kaznenu Politiku, koja kontinuirano prati pojave i izazove sa kojima se sudije susreću u slučaju sprovođenja smernica kaznene politike, kao i tokom njenog radu u kontinuitetu izdaje konkretna uputstva u vezi sa usaglašavanjem kaznene politike i koja će biti prezentovana i razmotrena na ovim stolovima koje je planirano da se organizuju. Svrha obuke je doslovno sprovođenje metoda odmeravanja kazne od strane svih sudija, ali istovremeno da tužioci i branioci žrtava mogu da doprinesu rasvetljavanju okolnosti pred sudom koje bi uticale na pravilno odmeravanje kazne, u skladu sa smernicama kaznene politike.

Takođe, treba obratiti pažnju na specifične aspekte smernica za odmeravanje kazne, kao što je smernica kaznene politike za krivična dela korupcije, kako bi se stvorili jednaki standardi odmeravanja kazne za sve okrivljene u postupku. Takođe, vodič koji se odnosi na korupciju treba da bude sastavni deo obuke, jer problemi razjašnjeni u vodiču predstavljaju veoma dobru osnovu za primenu istih u praksi.

Takođe i uputstvo Glavnog Državnog Tužioca o ulozi tužioca u kaznenoj politici, koje ima za cilj da razjasni i objasni ulogu tužioca u svim fazama krivičnog postupka u njegovoj stručnoj pripremi u vezi sa prikupljanjem informacija i uspešnom prezentacijom pred sudom tokom izricanja presude.

Ciljevi

- Analiziraju značaj pravičnog i tačnog utvrđivanja olakšavajućih i otežavajućih okolnosti;
- Primene relevantne okolnosti u slučaju izricanja kazne;
- Analiziraju implementaciju vodiča i aktivnosti Konsultativne Komisije za Kaznenu Politiku.
- Razumu i analiziraju vodič za korupciju.
- Razumu vodič za ulogu tužioca u kaznenoj politici

Sadržaj

- ✓ Olakšavajuće i otežavajuće okolnosti prilikom izricanja kazne;
- ✓ Sprovođenje smernica kaznene politike;
- ✓ Delatnost Konsultativne Komisije za Kaznenu Politiku.
- ✓ Metodologija primene smernica za merenje kazne;
- ✓ Metodologija za procenu okolnosti kategorije odgovornosti i štete;
- ✓ Razdvajanje kategorija za odmeravanje kazne za krivična dela korupcije;

- ✓ Ujednačavanje prakse za merenje uticaja obuke;
- ✓ Sednica za odmeravanje kazne, saopštenje;
- ✓ Inovacije KZK-a i obrazloženje tokom najave.

Metodologija: Okrugli sto

Razvoj aktivnosti u vidu regionalnih tabela. Učešće u tabeli realizatora ovih smernica i isticanje problema tokom praktične primene smernica za odmeravanje kazne bilo bi interesantno za učesnike, a zaključci koji bi proizašli iz ovih tabela pomogli bi u pristup kao i pravilnu primenu u praksi.

Korisnici

Sudije, tužioci i eventualno rukovodioci ovih institucija

Trajanje

Dve tabelle, od 1 dana, uključujući regione kao što su:

- Priština, Mitrovica, Uroševac, Gnjilane i
- Peć, Đakovica, Prizren.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Kancelarija UN-a za drogu i kriminal -UNODC - Globalni program Vatrenog Oružja

7. Gonjenje slučajeva vatrenog oružja, Uvid u nove pretnje i pravne složenosti

Komisija ima za cilj da unapredi znanje sudija o vatrenom oružju fokusirajući se na kontekst u kome se vatreno oružje predstavlja u pravnim predmetima. Takođe će pružiti dublji pogled na tehnologiju oružja, pravne aspekte i nove rizike, pripremajući sudije da bolje analiziraju i tumače dokaze i argumente prilikom suđenja u slučajevima vatrenog oružja.

- Kako tumačiti i analizirati veštačenje u vezi sa vatrenim oružjem.
- Razumevanje uticaja napretka u tehnologiji vatrenog oružja u pravnim slučajevima.
- Poznavanje pravnih implikacija trenutnih rizika kao što su zanatsko i 3D štampano oružje (*ghost guns*).
- Balansiranje tehničkog znanja sa pravnim okvirom u slučajevima koji se odnose na vatreno oružje.

Kako tumačiti i ocenjivati svedočenje stručnjaka za vatreno oružje?

- Razumevanje uticaja unapređenja tehnologije vatrenog oružja na pravne slučajeve.
- Poznavanje pravnih implikacija trenutnih rizika kao što su zanatsko oružje i 3D štampano oružje (*ghost guns*).
- Izazovi u razlikovanju legalnih i ilegalnih modifikacija vatrenog oružja.
- Balansiranje tehničkog znanja sa pravnim okvirima u slučajevima vezanim za vatreno oružje.

Praktična vežba identifikacije i praćenja vatrenog oružja. Analiza studija slučaja u kojima je tehnologija vatrenog oružja igrala ključnu ulogu, Istraživanje izazova i presedana u slučajevima koji se bave novim opasnostima od vatrenog oružja, Procena uloge sudija u slučajevima sa složenim dokazima o vatrenom oružju.

Ciljevi

- Razvoj znanja u vezi sa vatrenim oružjem u kontekstu pravnih procedura;
- Unapređenje sposobnosti kritičke procene svedočenja veštaka i dokaza u vezi sa vatrenim oružjem;
- Sticanje znanja o pravnim izazovima koje predstavljaju nove tehnologije i novim rizicima od vatrenog oružja;
- Razumevanje razvoja pravnog okvira u vezi sa vatrenim oružjem.

Sadržaj

- ✓ Vatreno oružje, njegovi delovi, municija i praćenje oružja;
- ✓ Praktično iskustvo sa raznim vrstama vatrenog oružja, uključujući pištolje, revolvare, puške i njihovu municiju. Razumevanje informacija koje proizilaze iz obeležavanja vatrenog oružja u krivičnim predmetima i njihovog značaja za praćenje oružja u slučajevima ilegalnog oružja;
- ✓ Vatreno oružje u pravnom sistemu;

- Pregled načina na koji se vatreno oružje tretira prema zakonu, uključujući statutarne definicije, kategorizacije i pravne razlike relevantne za sudsko preispitivanje;
- ✓ Tumačenje forenzičkih dokaza
 - Detaljno istraživanje o tome kako se forenzički dokazi o vatrenom oružju prikupljaju, analiziraju i predstavljaju na sudu, kao i njihove implikacije na suđenje.
- ✓ Najnovija tehnološka dostignuća
 - Razumevanje uticaja nedavnog tehnološkog napretka u vatrenom oružju, kao što je pametno oružje, i njihovih pravnih i etičkih implikacija.
- ✓ Novi pravni izazovi, diskusija o novim izazovima u zakonodavstvu o vatrenom oružju, uključujući porast broja oružja kojima se ne može ući u trag i zanatskog oružja (npr. ghost guns) i pravne složenosti koje oni predstavljaju.
- ✓ Globalna perspektiva zakonodavstva o vatrenom oružju.
 - Komparativna analiza zakona o požarima i sudskih predmeta iz različitih jurisdikcija, odražavajući šire razumevanje međunarodnog pravnog okvira.

Metodologija: Okrugli sto

Panel diskusije sa forenzičkim stručnjacima, pravnim stručnjacima i službenicima za sprovođenje zakona, interaktivni pregledi studija slučaja i panel diskusije, predavanja o novim pravnim izazovima u zakonodavstvu o vatrenom oružju.

Korisnici

Krivične sudije.

Trajanje

Tabela će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za procenu potreba za obukom, 27.07.2023.godine
- Izveštaj o proceni potreba za obukom za Specijalni Departman u OS Priština

8. Sajber kriminal i kriptovalute

Sa povećanjem upotrebe interneta i sofisticiranih tehnika, slobodno se može reći da smo u tehnološkoj revoluciji, zbog čega je sajber kriminal izazov za današnje društvo. Upotreba novih informacionih tehnologija i posebno interneta dobila je poseban značaj u svakodnevnom životu. Ova pojava ne utiče samo na aktivnosti organizacije, bilo državne ili privatne, uključene u sferu poslovanja ili neprofitne delatnosti, već može da utiče i na običnog čoveka u njegovoj svakodnevnoj delatnosti, u njegovoj privatnoj ili profesionalnoj sferi. Kao i svaka nova tehnologija koja je dostupna velikom broju korisnika, Internet predstavlja ne samo dobre stvari i prednosti, već u isto vreme i niz problema.

Borba protiv sajber kriminala je veoma izazovna, posebno nakon pandemije Covid 19, imamo primetan porast ovih zločina. Zbog dinamičke prirode tehnologije, *modus operandi* pojedinaca uključenih u ove aktivnosti se često menja, što ih čini težim za zaustavljanje.

Sajber prostor danas je jedan od najvećih pravnih izazova koji je podstakao još jedan oblik kriminala, stvarajući okruženje za nove metode kriminala, sada se gotovo svi zločini mogu počinuti uz korišćenje računara. Sajber kriminal je pojava koja pogađa brojne kompetencije, kao što su one iz oblasti informatike, energetike, kriminologije, ekonomije, medicine, pravosuđa i mnogih drugih oblasti. Budući da je već neko vreme „liberalizovana“ tehnologija, nema sumnje da su koristi koje donosi korišćenje ove tehnologije velike.

Prema strategiji sajber bezbednosti Evropske Unije, sajber kriminal se generalno odnosi na širok spektar različitih kriminalnih aktivnosti, gde su računari i informacioni sistemi angažovani ili kao primarni alat ili kao primarna meta. Sajber kriminal uključuje tradicionalna krivična dela (npr. prevara, falsifikovanje i krađa identiteta), krivična dela u vezi sa sadržajem (npr. onlajn distribucija dečje pornografije ili podsticanje na rasnu mržnju), kao i krivična dela koja su jedinstvena za računarske i informacione sisteme (npr. napadi na informacione sisteme, uskraćivanje usluge i robe). Na osnovu velikog razvoja informacione tehnologije, sudije i tužioci moraju biti spremni da sude o sajber kriminalu i ispituju elektronske dokaze. Iako su u mnogim zemljama organi za sprovođenje zakona ojačali svoje kapacitete za istragu sajber kriminala i obezbeđivanje elektronskih dokaza, to nije slučaj sa sudijama i tužiocima. Iskustvo pokazuje da u većini slučajeva, sudije i tužioci imaju poteškoća da se nose sa novom realnošću sajber sveta. Iz tog razloga, potrebni su posebni naponi da se sudije i tužioci osposobe za pravno gonjenje i suđenje sajber kriminala i da koriste elektronske dokaze kroz obuku, umrežavanje i specijalizaciju. Kriptovalute su postale veoma istaknuta i kontroverzna tema čak i među profesionalcima iz privatnog i javnog sektora koji se bave sprečavanjem i borbom protiv pranja novca. Najpoznatija kriptovaluta, Bitcoin je izazvao veliko interesovanje, posebno jer mediji nastavljaju da se bave brojnim istragama i tužbama visokog profila širom sveta.

Ova obuka ima za cilj da se obrati publici agencijama za sprovođenje zakona, tužiocima i predstavnicima Finansijsko-Obaveštajne Jedinice (FOJ) koji se bave finansijskim istragama, krivičnim gonjenjima u vezi sa privrednim kriminalom i povraćajem nezakonite imovine. Obuka će istražiti i produbiti iskustvo i stručnost praktičara iz tužilaštava i FOJ u praćenju nezakonitih finansijskih tokova kanalisanih kroz kriptovalute.

Ciljevi

- Identifikuju oblast sajber kriminala – trendovi i instrumenti;
- Unaprede znanje o tehnologiji uključenoj u sajber kriminal;
- Prošire znanje o sajber kriminalu kao krivičnom delu u domaćem zakonodavstvu;
- Pravilno primenjuju zakone, procedure i prakse u vezi sa elektronskim dokazima;
- Procesno pravo/istražne mere u domaćem zakonodavstvu;
- Prepoznaju međunarodnog zakonodavstva i međunarodne saradnje.

Sadržaj

- ✓ Znanja vezana za sajber kriminal
- ✓ Zaštita tajnih podataka radi zaštite državne bezbednosti
- ✓ Krivična dela u vezi sa sajber kriminalom
- ✓ Elektronski dokazi u krivičnom postupku
- ✓ Obezbeđivanje i čuvanje elektronskih dokaza
- ✓ Međunarodna saradnja
- ✓ Poznavanje kriptovaluta

Metodologija

Interaktivna predavanja u kombinaciji sa studijama slučaja i grupnim radom.

Korisnici

Sudije, Tužioci, Istražitelji, službenici FOJ-a, Stručnjaci STRK-a, Stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za procenu potreba za obukom, 27.07.2023 godine.
- Predlozi Sudskog Saveta Kosova za Program obuke za 2024. godinu
- Radionica za VNT (jul 2023)

9. Zaštićeni svedoci, pregovaranje o krivici i svedoci saradnici

Zakonik o Krivičnom Postupku Kosova prepoznaje kao posebnu kategoriju svedoke i oštećene, kojima je, zbog ozbiljne opasnosti koja pretili njima ili članovima njihovih porodica, potrebna zaštita. U praksi je mnogo slučajeva da žrtve i svedoci ne svedoče zbog osećaja opasnosti po zdravlje, život i imovinu i članove porodice. Dakle, u krivičnom postupku zaštititi žrtve i svedoka treba posvetiti dužnu i posebnu pažnju, kako se oni ne bi plašili svedočenja i što više saradivali sa organima reda, s jedne i sa druge strane, da osiguraju svoje zdravlje, život i bogatstvo. Budući da u sudskoj praksi i dalje postoje dileme kako postupati u slučajevima svedoka i zaštićenih žrtava, tokom ove obuke biće postavljena sledeća pitanja: Šta podrazumevamo pod ozbiljnim rizikom? Šta je anonimnost? Koja je razlika između zaštićenih svedoka od javnosti i anonimnih svedoka? Koja je razlika između odredaba ZKP-a, o neophodnim merama za zaštitu oštećenih i svedoka, u odnosu na odredbe Zakona o Zaštiti Svedoka? Koje procedure treba poštovati da bi se zaštitio oštećeni i svedok itd.

Davanje tačnih i jasnih odgovora na ovakva pitanja dovešće do bolje i pravednije primene zakonskih odredbi za zaštitu svedoka i žrtava. Učesnicima će biti omogućen pristup praktičnim slučajevima pripremljenim posebno za ovu obuku, gde se mogu videti uspesi i neuspesi u slučaju zaštite svedoka i žrtava.

U većini slučajeva, glavna stvar je očekivani ishod bilo koje istrage ili optužnice. Međutim, postoje alternative koje sud podržava, kao što je sporazum o priznanju krivice. Prvi razlog zbog kojeg državni tužilac traži alternative je unapređenje istrage, jer sporazumi o priznanju krivice mogu rezultirati tako da okrivljeni postane svedok saradnik. Na ovaj način okrivljeni može da pruži dodatne dokaze protiv drugih lica koja su izvršila krivična dela i na taj način unapredi istragu. Ovo je važno sredstvo za složene istrage, posebno za organizovani kriminal i korupciju. Kako se preuzima inicijativa za pregovore o sporazumu? Koji su pravni uslovi za postizanje sporazuma? U kojim fazama se može postići sporazum o priznanju krivice? Koje su koristi države, a šta optuženi? Koje kazne se mogu preporučiti u sporazumu? Koja je uloga suda u postizanju sporazuma o priznanju krivice? Ovaj program je osmišljen tako da objasni mogućnost postizanja sporazuma o priznanju krivice, korake koje moraju preduzeti strane u postupku u vezi sa otpočinjanjem pregovora za postizanje sporazuma, opis radnji svih strana u pregovorima za postizanje sporazuma, priznanja sporazuma, ispunjenosti zakonskih uslova da sporazum bude prihvaćen od strane suda, kao i uloge svakog državnog organa u postizanju sporazuma o priznanju krivice.

Ciljevi

- Razumeju ulogu i status zaštićenih svedoka;
- Razlikuju zakonske uslove za određivanje zaštitnih mera i anonimnosti ;
- Analiziraju sporazum o priznanju krivice;
- Procene zakonske uslove i faze postupka u kojima se može postići sporazum;
- Odlučuju o kaznama koje se mogu preporučiti u sporazumu;

- Procene program zaštite svedoka;
- Razumeju ulogu i status svedoka saradnika u krivičnom postupku.

Sadržaj

- ✓ Zaštita oštećenih i svedoka u krivičnom postupku;
- ✓ Zahtevi za zaštitne mere ili anonimnost;
- ✓ Nalozi za mere zaštite i anonimnost;
- ✓ Uslovi pregovaranja o sporazumu o priznanju krivice;
- ✓ Prava žrtve i oštećenog u slučajevima sporazuma o priznanju krivice;
- ✓ Ispitivanje sporazuma o priznanju krivice;
- ✓ Uslovi sporazuma sa svedocima saradnicima;
- ✓ Status i uloga svedoka saradnika u krivičnom postupku;
- ✓ Izjava svedoka saradnika u krivičnom postupku;
- ✓ Smanjenje kazne za svedoke saradnike nakon presude

Metodologija

Obuka će se odvijati kroz interaktivnu diskusiju, slučajeve iz prakse i grupni rad.

Korisnici

Sudije, Tužioc i Stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za procenu potreba za obukom, 27.07.2023.godine.

10. Presuda u odsustvu

Jedna od najvažnijih izmena u Zakoniku o Krivičnom Postupku je uvođenje odredbe o suđenju u odsustvu. Ovako nešto se radi jer se okrivljenom koji dobrovoljno ne pojavi na ročištu nakon što je obavešten o datumu ne bi trebalo dozvoliti da odugovlači postupak. U onim slučajevima kada se optuženi ne može locirati nakon razumnih napora, suđenje mora biti u mogućnosti da se održi pod okolnostima predviđenim u predloženom članu. Ovaj predlog je zasnovan na sledećim izvorima: DIREKTIVA (EU) 2016/343 EVROPSKOG PARLAMENTA I SAVETA od 9. marta 2016. godine o jačanju određenih aspekata pretpostavke nevinosti i prava na prisustvo u sudskom procesu; Članovi 8, 9 i 10.

Institut suđenja u odsustvu je inkorporiran jer ima dosta slučajeva kada je bilo teškoća u obezbeđivanju prisustva okrivljenog u postupku, u kom slučaju su okrivljeni izbegavali pravdu, posebno za najteža krivična dela kao što su ratni zločini. Pored toga, izostanak okrivljenog na suđenju je takođe prouzrokovao velike troškove i rezultirao izostankom konačne odluke suda. Ovaj institut je predviđen u nekim od zemalja regiona. Na Kosovu je izbegavano suđenje u odsustvu kao opravdanje za zaštitu ljudskih prava, jer se smatra da je suđenje u odsustvu kršenje ljudskih prava. Međutim, na osnovu standarda i direktiva EU, institucija suđenja u odsustvu ne predstavlja kršenje ljudskih prava ako su ispunjeni određeni uslovi i kriterijumi.

Presuda u odsustvu primenjuje se i sprovodi se na sva krivična dela. Kriterijumi koji moraju biti ispunjeni da bi se suđenje održilo u odsustvu su prisustvo okrivljenog na glavnom pretresu najmanje jednom (bilo na prvom ili sudskom pretresu) i obaveštenje o obavezi da prisustvuje suđenju kao i podatak da se u njemu inače suđenje može nastaviti ako je optuženi dobrovoljno odsutan. Međutim, kriterijum prisustva okrivljenog ima izuzetak, kada su u pitanju krivična dela koja nisu propisana. Odredba stava 7. izgrađena je tako da za najteža krivična dela koja nisu propisana nije neophodno prisustvo okrivljenog na glavnom ročištu ili na nekom od ročišta u sudu radi održavanja glavnog pretresa u odsustvu. Kriterijum koji mora biti ispunjen da bi se za ova krivična dela održao suđenje u odsustvu jeste da sud ima dovoljno dokaza da je uloženi razuman napor da se obezbedi prisustvo optuženog i obaveštenje o posledicama nedolaska na glavni pretres. Takođe, dodat je stav 8. koji okrivljenom daje mogućnost da traži automatsko ponavljanje suđenja ukoliko mu je suđeno po stavu 7. Ovaj stav nije u suprotnosti sa Direktivom EU „DIREKTIVE (EU) 2016/343 PARLAMENTA I SAVETA EVROPE od 9. marta 2016.godine o jačanju nekih aspekata pretpostavke nevinosti i prava na prisustvo u sudskom procesu”; Članovi 8, 9 i 10, jer se prema ovoj Direktivi ne zahteva da se okrivljeni bar jednom pojavi pred sudom, ali su morali biti uloženi razumni naponi da se okrivljeni na vreme obavesti o datumu glavnog pretresa i obaveštenju da je u slučaju njegovog nedolaska, suđenje će se održati u odsustvu kao i po nekim drugim kriterijumima.

U slučaju da optuženi izostane sa glavnog pretresa, sud mora utvrditi da li je optuženi dobrovoljno odsutan. Da bi doneo ovu procenu, održava saslušanje i ocenjuje svako svedočenje ili objašnjenje ako je optuženi dobrovoljno odlučio da odustane sa suđenja.

Sud takođe razmatra da li su uloženi razumni naponi da se optuženi locira, ocenjuje teškoće odlaganja suđenja, posebno u suđenjima koja uključuju više optuženih i drugim stvarima.

U svim slučajevima suđenja u odsustvu, okrivljenog mora zastupati branilac jer je novim izmenama odbrana obavezna u slučajevima suđenja u odsustvu. Ako se glavni pretres održava u

odsustvu, sud čini razumne napore da o presudi obavesti okrivljenog. Ako ne obavesti okrivljenog, onda odbrana ima pravo žalbe. Za razliku od predmeta po prvom kriterijumu, u slučajevima suđenja u odsustvu za krivična dela iz člana 104. Krivičnog Zakonika, prema stavu 7. člana 303. ZKP-a, osuđeno lice ima pravo na безусловno ponavljanje suđenja, automatski i kompletan na zahtev.

Ciljevi

- Identifikacija slučajeva u kojima je dozvoljena primena odredbi za suđenje u odsustvu;
- Procena prisustva optuženog na inicijalnom i glavnom ispitivanju;
- Razumeju zakonske predušlove za primenu presude u odsustvu;
- Identifikacija mogućih slučajeva primene presude u odsustvu.

Sadržaj

- ✓ Zakonski uslovi za održavanje glavnog pretresa u odsustvu;
- ✓ Prisustvo optuženog sudskom ispitivanju;
- ✓ Ročište za utvrđivanje odsustva okrivljenog i održavanje glavnog pretresa u odsustvu;
- ✓ Razumni naponi da se optuženi locira;
- ✓ Obaveštenje okrivljenog u vezi sa presudom;
- ✓ Ponovno suđenje u slučajevima suđenja u odsustvu.

Metodologija

Metode koje će se koristiti za realizaciju ove obuke su kombinovane metode obuke, interaktivne diskusije, proučavanje praktičnih slučajeva, grupni rad, odluke ESLJP, itd.

Korisnici

Sudije, Tužioc i Stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za procenu potreba za obukom, 27.07.2023. godine.

11. Sastavljanje optužnice, obrazloženje i ocena dokaza

Optužnica je najvažniji akt državnog tužioca, što je njegova isključiva nadležnost. Kao takav, radi se o formalnom optužnom aktu kojim je sud dužan da zakaže suđenje određenom licu za određeno krivično delo. Novim Zakonom o Krivičnom Postupku dodate su i neke obaveze državnog tužioca prilikom podizanja optužnice, a to je obaveza predlaganja otežavajućih i olakšavajućih okolnosti. Optužnica mora biti jasno sastavljena jer jasno napisan dokument olakšava njeno čitanje i prenosi snažnu poruku tužioca jer je to ključ kojim tužilac otvara „vrata suda“. Tužilac mora sastaviti optužnicu na način da je sudija razume, a to se postiže transformisanjem istorije predmeta, pripreme i dokaza koji su; u ubedljivoj i lako razumljivoj optužnici, organizujući i analizirajući činjenice i povezujući ih sa dokazima. Činjenice i zakon moraju biti isprepleteni na veoma ubedljiv način. Slučaj se mora izgraditi u skladu sa elementima krivičnog dela i na kraju uspešne istrage uključuju i tužioca i istražitelje. Na ovoj obuci će se obrađivati vrste optužnica, njihova forma, bitni elementi optužnice sa posebnim osvrtom na razradu dokaza i njihovu povezanost sa krivičnim delom.

Ciljevi

- Identifikuju izazove u sudskoj praksi;
- Prošire znanja u vezi sa opisom krivičnih dela i sažetkom činjenica u sastavljanju dispozitiva optužnice;
- Ujedinjuju sudsku praksu u vezi sa sastavljanjem optužnice;
- Razlikuju objektivnog i subjektivnog identiteta u optužnici i u presudama.

Sadržaj

- ✓ Sadržaj optužnice (bitni elementi - lični podaci okrivljenog, dispozitiv, preporuke u optužnici, razrada okolnosti za kaznu);
- ✓ Obrazloženje optužnice;
- ✓ Ocena i razrada dokaza u optužnici;
- ✓ Obaveštenje o objavljivanju optužnice;
- ✓ Materijali koji se daju okrivljenom prilikom podizanja optužnice.

Metodologija

Rukovanje praktičnim slučajevima i grupni rad.

Korisnici

Sudije, Tužioc, Stručni saradnici, Pravni službenici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Predlozi Sudskog Saveta Kosova za Program Obuke za 2024. godinu
- Strategija zaštite od nasilja u porodici

12. Krivični postupak duševnih smetnji

Duševne smetnje, odnosno duševne bolesti su uzroci koji predstavljaju poseban status za lica koja vrše krivična dela pod uticajem duševnih bolesti. Osobe sa duševnim smetnjama su posebna kategorija učinilaca krivičnih dela, pa je Zakonikom o krivičnom postupku predviđen i poseban postupak u slučajevima kada su ova lica obuhvaćena kao izvršioci krivičnih dela. Postupanje prema ovim slučajevima zahteva posebnu pažnju, zbog psihičkog stanja u kome se nalaze u vreme vođenja postupka protiv njih. Posebno psihičko stanje u kome se nalazi ova kategorija učinilaca krivičnih dela opravdava određivanje posebnih zakonskih mera i to „mera obaveznog psihijatrijskog lečenja“ kao odgovora njima za krivična dela koja čine. Takođe, uslovi za izricanje ovih mera i način njihovog izvršenja uslovljeni su psihičkim stanjem učinioca krivičnog dela.

Odlučno utvrđivanje vrste mera obaveznog psihijatrijskog lečenja i zakonskih uslova za izricanje ovih mera, ima dvostruki značaj i to: zaštita društva od krivičnog ponašanja neodgovornih lica i sa smanjenom suštinskom odgovornošću i zaštita dostojanstva lica neodgovornih i sa smanjenom bitnom odgovornošću, učinioca krivičnih dela. Analizirajući uslove za izricanje ovih mera i cilj koji se postiže njihovim izvršenjem, vidimo da su neodgovornost učinioca krivičnog dela i rizik od ponavljanja krivičnog ponašanja ključni faktori za izricanje ovakvih mera. Ova obuka će se fokusirati na analizu postupka koji se vodi protiv učinilaca sa duševnim smetnjama, veštačenje, određivanje mere pritvora ovim licima, zakonsko određivanje vrste mera obaveznog psihijatrijskog lečenja, uslove i uslove sudski postupak izreke, za način njihovog izvršenja na jasan način gde se definišu subjekti kojima su posvećeni i cilj koji se njima želi postići.

Ciljevi

- Poznaju osobenosti krivičnog postupka protiv duševnih smetnji;
- Ocenjuju uslove i zakonske kriterijume u vezi sa određivanjem pritvora za počinioce sa duševnim smetnjama;
- Analiziraju vrste prinudnog lečenja sa zadržavanjem u zdravstvenim ustanovama i obaveznog psihijatrijskog lečenja na slobodi.

Sadržaj

- ✓ Osobine krivičnog postupka u koje su uključeni učinioci sa psihičkim smetnjama
- ✓ Pritvor za lica sa duševnim smetnjama
- ✓ Psihijatrijski pregled
- ✓ Određivanje mera obaveznog psihijatrijskog lečenja
- ✓ Izazovi u sprovođenju postupaka sa učiniocima sa psihičkim smetnjama

Metodologija

Primena praktičnih slučajeva i grupne diskusije.

Korisnici

Sudije, Tužioci, Stručni saradnici, Branioци žrtava.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za procenu potreba za obukom, 27.07.2023. godine.

13. Strategija istrage, posebne istražne mere

Svrha ovog modula je da učesnicima pruži teorijska i praktična znanja u slučaju primene relevantnih odredbi za dobijanje informacija u fazi istrage, odnosno sprovođenja tajnih i tehničkih mera posmatranja i istrage. Dakle, cilj tretmana na ovim predavanjima jesu zakonske odredbe koje regulišu pitanje istrage, obustave, nastavka istrage, kao i uvođenje posebnih istražnih radnji u toku krivičnog postupka u fazi istrage. Krivična istraga je jedna od glavnih faza krivičnog postupka. Tokom krivične istrage, tužilac je u mogućnosti da obezbedi da se prikupljanje dokaza vrši u skladu sa zakonom i da se pravilno čuvaju i analiziraju, kako bi se mogli koristiti na sudu. Ukratko, uloga tužioca u istrazi je veoma važna i uključuje sledeće elemente: da obezbedi da se istražni rad fokusira na elemente krivičnog dela; osigurati da je rad tokom istrage strukturiran i koordinisan; obezbedi da se dokazi prikupljaju u skladu sa zakonom; osigurati da se dokazi pravilno čuvaju; osigurati da se dokazi pravilno analiziraju; i osigurati da se dokazi mogu koristiti na suđenju. Jedna od najvažnijih oblasti ili tema su, međutim, posebne istražne radnje i njihovo sprovođenje, koje se preduzimaju u slučajevima ozbiljnog kršenja ili mešanja i ograničavanja osnovnih ljudskih prava i sloboda prema optuženom i drugim licima. Iz tog razloga treba sprečiti samovolju u sprovođenju ovih mera od strane nadležnih organa zbog rizika od povrede ili ograničenja prava koja čuvaju integritet i tajnost ličnih komunikacija lica uključenih u ove mere.

Svrha sprovođenja ovih mera je bila i jeste sprečavanje izvršenja krivičnih dela, efikasnije otkrivanje krivičnih dela, kao i gonjenje učinioca krivičnih dela u slučajevima kada ona ne mogu biti otkrivena drugim istražnim postupcima radnje. Zakonikom o Krivičnom Postupku predviđeno je 12 posebnih istražnih radnji, tako da neke od njih, koje manje zadiru u prava građana, ovlašćuje državni tužilac, dok druge ovlašćuje sudija za prethodni postupak, u zahtev državnog tužioca.

Ove mere nesumnjivo utiču na privatnost života čoveka i njegova prava na slobodu i za njih je zakonom uslovljena i dozvola za izdavanje ovih mera, ali će se radi sprečavanja počinitelaca krivičnih dela primenjivati kada se sazna ili otkrivanje učinioca krivičnog dela ne može se postići drugim merama i nastojaće se da se što manje utiče na ljudska prava. Ustav Republike Kosovo, član 36, „Pravo na privatnost“, predviđa da „Svako uživa pravo na poštovanje svog privatnog i porodičnog života, nepovredivost svog doma i tajnost prepiske, telefonske i druge komunikacije.“ Kao što znamo, (pozitivna) zaštita privatnog i porodičnog života u okviru Evropske konvencije o Ljudskim Pravima predviđena je u dva člana, član 8 i 12, koji definišu da „svaki pojedinac ima pravo na poštovanje privatnog i porodičnog života, stanovanja i prepiske“ (prvi stav).

Ciljevi

- Identifikuju slučajeve kada je primena prikrivenih mera dozvoljena i za koja krivična dela su mere dozvoljene,
- Razumeju prirodu i granice upotrebe određenog prikrivenog oruđa, proporcionalnost i neophodnost,
- Identifikuju uslove i kriterijume upotrebe, entitete protiv kojih se mogu koristiti, njihovo trajanje, metod, itd,
- Procenjuju rukovanje i uništavanje materijalnih i ličnih podataka dobijenih kao rezultat

- korišćenja ovih tajnih mera,
- Identifikuju odgovornost policijskih službenika u njihovoj upotrebi i odgovornosti u vezi sa ovlašćenjem i upotrebom mera,
 - Procenjuju prihvatljivost dokaza i informacija prikupljenih kao rezultat njihove upotrebe.

Sadržaj

- ✓ Izrada plana istrage;
- ✓ Pružanje dokaza u fazi istrage;
- ✓ Pokretanje, obustavljanje, obustavljanje i nastavak istrage;
- ✓ Svrha i vrste posebnih istražnih radnji;
- ✓ Zakonski uslovi i nalozi za posebne istražne radnje;
- ✓ Sprovođenje i trajanje posebnih istražnih radnji;
- ✓ Prihvatljivost dokaza izvedenih posebnim istražnim radnjama.

Metodologija

Metode koje će se koristiti za realizaciju ove obuke su kombinovane metode obuke, PoverPoint prezentacije, interaktivne diskusije, proučavanje praktičnih slučajeva, rad u grupama, razne simulacije, odluke ESLJP-a itd.

Korisnici

Sudije, Tužiocima, Stručni saradnici i Policijski Istražitelji.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Kosovski Centar za Rehabilitaciju Preživelih od Torture - KCRPT

14. Postupanje sa žrtvama seksualnog nasilja tokom rata na Kosovu tokom pristupa pravdi

Prema objavljenoj studiji „Pravda za žrtve seksualnog nasilja tokom rata“ (KCRPT, 2023), potvrđeno je da je pravosudnom sistemu na Kosovu (policija, tužilaštvo, pravosuđe i advokati) potrebna podrška u jačanju znanja o osjetljivom pristupu žrtve seksualnog nasilja tokom rata kao stranke u krivičnom postupku. Prema nalazima, postoji potreba za institucionalizacijom obuke sudija i tužilaca za osjetljiv tretman žrtava seksualnog nasilja tokom rata. Takođe, ove godine je podignuto 5 optužnica za seksualno nasilje tokom rata, gde se očekuje da ih sudi Specijalni Departman Osnovnog suda u Prištini. Seksualno nasilje tokom rata, kao ratni zločin, je posebne prirode, stoga Kosovski Centar za Rehabilitaciju Preživelih od Torture smatra da je neophodno da sudije i tužioci budu obučeni za osjetljiv pristup žrtvama seksualnog nasilja u ratu, uz fokusiranje na zaštitu njihovog identiteta i prevenciju ponovne viktimizacije i stigmatizacije tokom sudskog procesa, kao i psihološku podršku pre, tokom i nakon sudskog procesa. Svrha ove radionice je zajednička diskusija o izazovima, potrebama i osjetljivom pristupu u rešavanju slučajeva seksualnog nasilja tokom rata na Kosovu.

Ciljevi

- Jačanje znanja o osjetljivom tretmanu žrtava seksualnog nasilja tokom rata;
- Unapređenje i uključivanje osjetljivog pristupa i psihosocijalnog aspekta za preživjele u pravosudni sistem;
- Razmena iskustava i praksi i institucionalna saradnja;
- Rešavanje poteškoća i potreba žrtava seksualnog nasilja tokom rata.

Sadržaj

- ✓ Specifičnosti tretmana žrtava seksualnog nasilja tokom rata;
- ✓ Podaci i činjenice o krivičnom djelu seksualnog nasilja tokom rata (KCRPT baza podataka);
- ✓ Informisani pristup traumi i tretmanu preživelih u pravosudnom sistemu i psihosocijalnim aspektima: šta je trauma i kako utiče na žrtve seksualnog nasilja tokom rata kratkoročno i dugoročno; kako pristupiti žrtvi kako bi se minimizirao rizik od retraumatizacije i stigmatizacije; važnost integracije rodnog aspekta u radu sa žrtvama seksualnog nasilja tokom rata; važnost omogućavanja sigurnog prostora, održavanja poverljivosti i privatnosti žrtve seksualnog nasilja tokom rata.
- ✓ Aktuelna praksa, primenjeni pristup i identifikovane potrebe.

Metodologija

Metodologija obuke sadrži kombinaciju metoda usmerenih na otvorene i interaktivne diskusije, diskusiju o studijama slučaja, Razmenu iskustava i praksi.

Korisnici

Sudije i Tužioci.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Bazelski Institut za Upravljanje - Međunarodni Centar za Povrat Imovine, implementacioni partner Kancelarija UNDP-a na Kosovu

15. Finansijske istrage i povraćaj imovine

Glavni cilj ovog programa obuke je intenziviranje i izgradnja istražnih kapaciteta na Kosovu za uspešno istragu i praćenje slučajeva korupcije i pranja novca, kao i povraćaj imovine. Fokusirajući se na sticanje temeljnog znanja o elementima korupcije i krivičnih dela pranja novca u kosovskom zakonodavstvu, i poboljšanje razumevanja pravnih i praktičnih procesa i procedura za povraćaj imovine u inostranstvu, istražitelji i tužioci će razviti neophodne veštine.

Ciljevi

- Unapređenje kapaciteta antikorupcijskih istražitelja i tužilaca, pravosuđa, za analizu, istragu i krivično gonjenje međunarodnih slučajeva pranja novca i/ili podmićivanja,
- Povećanje sposobnosti njihovog osoblja da rešava međunarodne zahteve i uspe u saradnji sa stranim jurisdikcijama u borbi protiv pranja novca i repatrijacije ukradene imovine.

Sadržaj

- ✓ Početna istraga i forenzičke faze, tokom kojih se prikupljaju i proveravaju informacije i dokazi, a imovina se identifikuje i locira, koristeći različite istražne tehnike;
- ✓ Važnost usklađivanja dokaza sa specifičnim elementima predmetnog krivičnog dela i korišćenje odgovarajućih tehnika za prikupljanje dokaza neophodnih za osudu i, na kraju, za konfiskaciju prihoda stečenih korupcijom i pranjem novca.
- ✓ Potpuno poznavanje elemenata krivičnog dela, efikasna međunarodna pravna pomoć (njn) sa stranim jurisdikcijama, u slučajevima korupcije, pranja novca i drugim slučajevima teškog privrednog kriminala, gde okrivljeni često od krivičnog dela krije imovinu stečenu u inostranstvu.

Metodologija

Interaktivna diskusija u kombinaciji sa studijama slučaja i grupnim radom.

Korisnici

Sudije i Državni Tužioci u Specijalnom Departmanu, Departman za Teška Krivična Dela i Opšti Departman.

Trajanje

2 obuke

Prva obuka, februar 2024 (5 dana).

Druga obuka, april 2024 (5 dana).

OBUKE IZ CIVILNE OBLASTI

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za osmišljavanje programa obuke, 13-14.11.2023

1. Raskid ugovora

U sudskoj praksi, prilikom ocene zakonitosti odluka sudova nižih stepena u sporovima za raskid ugovora sa težištem na raskidu ugovora o poklonu, za večno zadržavanje i za pravo o. preče kupovine, utvrđena je nejedinstvena praksa u pogledu procene relativnih i apsolutnih razloga za raskid ovih ugovora. U tom kontekstu, u sudskoj praksi su se pojavljivale dileme i različito odlučivanje u pogledu, između ostalog, važećeg zakona, razloga za poništenje ugovora koji se odnose na relativnu ili apsolutnu ništavost standarda dokazivanja. - dokazna sredstva, način odlučivanja i obrazloženje sudskih odluka. U postupku po redovnim i vanrednim pravnim sredstvima utvrđeno je da su prvostepena, au pojedinim slučajevima i drugostepena presuda donete uz povredu odredaba spornog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava. za koje su morale biti prekršene presude nižih instanci. Potrebu održavanja ovakve obuke diktira razmatrani broj predmeta koji se vraćaju na ponovno razmatranje zbog povreda odredaba parničnog postupka, pogrešne primene materijalnog prava, kao i potrebe ujednačavanja sudske prakse za sve nivoe. sudskih instanci. Obuka će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama učesnicima u vezi sa konsolidovanom praksom za gore istaknuta pitanja. Okrugli sto je osmišljen tako da se odvija u interaktivnom okruženju diskusija i praktičnih vežbi. Prezentacija tema će se vršiti kroz prezentaciju jednog ili više praktičnih slučajeva koji se direktno odnose na pitanje koje se mora obrađivati prema dnevnom redu. Za prezentaciju slučaja, panelisti moraju razmotriti činjenične i pravne aspekte slučaja, predstaviti neka pitanja/dileme o kojima će se voditi diskusija i tema će biti obrađena. Na kraju obuke, panelisti će sačiniti zbirni izveštaj koji će poslužiti za ujednačavanje sudske prakse, povećanje efikasnosti, povećanje kvaliteta u odlučivanju i pravne sigurnosti.

Ciljevi

- Ujednačavanje nejedinstvene prakse u nižim sudovima;
- Povećanje efikasnosti i kvaliteta u donošenju odluka;
- Pravna sigurnost.

Sadržaj

- ✓ Otkazivanje ugovora o poklonu, pre kupovina i trajno zadržavanje;
- ✓ Pravni osnov;
- ✓ Razlozi za raskid ovih ugovora.

Metodologija: Okrugli sto

Tokom ovog stola održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje pitanja kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom pitanju.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za procenu potreba za obukom 27.07.2023

2. Sticanje svojine na osnovu dobitnog recepta dalo je osnov izgradnje

Obuka za imovinska pitanja vezana za sticanje svojine po osnovu poredničke zastare i osnova građenja fokusira se na postupanje i rešavanje izazova sudske prakse u vezi sa primenom materijalnih odredbi iz oblasti imovinskog prava. Na ovom okruglom stolu biće obrađena najbitnija pitanja u kontekstu sticanja vlasništva iz ove dve baze. Vrhovni sud Kosova, u okviru svoje nadležnosti kao sud za ocenjivanje zakonitosti odlučivanja na drugim nivoima pravosuđa, ima za cilj da, kroz ovaj okrugli sto u organizaciji Pravne akademije, direktno podrži povećanje učinka sudstva kroz povećanje efikasnosti, kvalitetno, jedinstveno sprovođenje zakonskih odredbi kako bi rad sudova bio objektivan, zakonit i pouzdan. Teme za ovu obuku su pažljiv odabir najvažnijih pitanja sa kojima se suočavala sudska praksa. Sudska praksa koja bi trebalo da bude deo ovog pod modula je nezamenljiv izvor ne samo za razjašnjavanje ideja o centralnim institutima već i za razumevanje načina delovanja i postojeće sudske prakse u celini za nejasnoće, dileme ili čak pravne nedostatke. Rad okruglog stola odvijaće se po okvirnoj agendi (unapred utvrđenoj) za pitanja koja su obuhvaćena delokrugom sticanja svojine po osnovu poredničke zastare i osnova izgradnje. Rešavanje pitanja će se vršiti iznošenjem izazova identifikovanih u praksi suda trećeg stepena, koji će biti predstavljeni kroz konkretne predmete. Predstavljeni slučajevi treba da budu pažljivo odabrani kako bi se obuhvatili svi izazovi koji se odnose na relevantnu oblast.

Okrugli sto je osmišljen tako da se odvija u interaktivnom okruženju diskusija i praktičnih vežbi. Prezentacija tema će se vršiti kroz prezentaciju jednog ili više praktičnih slučajeva koji se direktno odnose na pitanje koje se mora obrađivati prema dnevnom redu. Za prezentaciju slučaja, panelisti moraju razmotriti činjenične i pravne aspekte slučaja, predstaviti neka pitanja/dileme o kojima će se voditi diskusija i tema će biti obrađena.

Ciljevi

- Identifikacija izazova za sprovođenje odredaba Zakona o svojini i pravima; druge stvari iz ovih oblika svojinske dobiti;
- Identifikacija nejedinstvene prakse u sudovima nižih instanci;
- Rešavanje izazova kroz prikaz jedinstvene sudske prakse, kao zaključak.

Sadržaj

- ✓ Uslovi za sticanje svojine zastarevanjem;
- ✓ Uslovi za sticanje svojine na građevinskoj osnovici;
- ✓ Sudska zaštita;
- ✓ Provereno;
- ✓ Ujednačavanje sudske prakse.

Metodologija: Okrugli sto

Tokom ovog panela održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje pitanja kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom pitanju.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda, Osnovnih sudova i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za osmišljavanje programa obuke, 13-14.11.2023

3. Nadoknada štete – izgubljena dobit (renta)

U sudskoj praksi, prilikom ocene zakonitosti odluka sudova nižeg stepena u sporovima u vezi sa naknadom materijalne štete u vezi sa izgubljenom dobiti, ostvarenom zakupninom i zakupninom za budućnost, nejedinstvena je praksa. utvrđeno je u vezi sa procenom koji uslovi treba da budu ispunjeni za sticanje prava na potraživanje izgubljene dobiti, odnosno ostvarene rente i zakupnine za budućnost. U tom kontekstu, u sudskoj praksi su se pojavljivale dileme i različito odlučivanje u pogledu, između ostalog, činjenice da ni Osnovni sud prilikom ispitivanja tužbenih zahteva za izgubljenu dobit u toku postupka nije u potpunosti utvrdio činjenično stanje, posebno u izveštaju sa osnovom i visinom tužbenog zahteva. U postupku po redovnim i vanrednim pravnim sredstvima utvrđeno je da su prvostepena, au pojedinim slučajevima i drugostepena presuda donete uz povredu odredaba spornog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava. za koje su morale biti prekršene presude nižih instanci.

Potreba za održavanjem ovakvog stola je diktirana značajnim brojem predmeta koji se vraćaju na ponovno razmatranje zbog povreda odredaba parničnog postupka i potrebom ujednačavanja sudske prakse za sve nivoe sudskih instanci. Obuka će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama učesnicima u vezi sa konsolidovanom praksom u proceduralnim pitanjima. Rad obuke će se odvijati po okvirnom dnevnom redu (unapred utvrđenom) za pitanja koja su obuhvaćena sprovođenjem odredaba parničnog postupka.

Okrugli sto je osmišljen tako da se odvija u interaktivnom okruženju diskusija i praktičnih vežbi. Prezentacija tema će se vršiti kroz prezentaciju jednog ili više praktičnih slučajeva koji se direktno odnose na pitanje koje se mora obrađivati prema dnevnom redu. Za prezentaciju predmeta, veštaci krivičnih dela moraju uzeti u obzir činjenične i pravne aspekte slučaja, izneti neka pitanja/dileme o kojima će se voditi diskusija i tema će biti obrađena.

Na kraju rada za stolom, krivičari će sačiniti zbirni izveštaj za održani sto, koji će poslužiti za ujednačavanje sudske prakse, povećanje efikasnosti, povećanje kvaliteta odlučivanja i pravne sigurnosti.

Ciljevi

- Ujednačavanje nejedinstvene prakse u nižim sudovima;
- Povećanje efikasnosti i kvaliteta u donošenju odluka;
- Pravna sigurnost.

Sadržaj

- ✓ Pravni osnov prava na naknadu za materijalna dobra – zakupnina;
- ✓ Standard dokazivanja – dokazna sredstva;
- ✓ Visina naknade;
- ✓ Izmena sudskih odluka.

Metodologija: Okrugli sto

Tokom ovog stola održaće se interaktivna diskusija, predavljanje pitanja kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom pitanju.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova kao i stručni saradnici.

Trajanje

Dve obuke, od 2 dana, uključujući regione kao što su:

- Priština, Mitrovica, Uroševac, Gnjilane i
- Peć, Đakovica, Prizren.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za osmišljavanje programa obuke, 13-14.11.2023

4. Nesporni postupak

Obuka za predmete iz vanparničnog postupka ima za cilj postupanje i rešavanje pitanja sudske prakse u vezi sa sprovođenjem odredaba vanparničnog postupka. Obuka će omogućiti ispitivanje i osporavanje praktičnih predmeta iz prave i jedinstvene sudske prakse sa ciljem podizanja profesionalizma i ujednačavanja sudske prakse u pravnim stvarima iz vanparničnih postupaka. Tretman predmeta će se vršiti prema izboru veća, koji predmeti treba da obuhvate sve izazove i nejedinstvene prakse u dotičnoj oblasti, odnosno u primeni odredaba vanparničnog postupka. Svrha obuke je da se bavi izazovnim predmetima u ovoj oblasti i da se bavi problemima sa kojima se sudije susreću u praksi definisanjem i identifikacijom problema i izazova u pogledu pravičnog i zakonitog izbora pravnih predmeta prema vanparničnom postupku. procedura.

Nakon identifikovanja problema i izazova, iz ove obuke treba izvući jasne zaključke kako bi se ujednačila sudska praksa, odnosno kako postupati u budućnosti u pogledu kvaliteta odlučivanja.

Ciljevi

- Identifikacija izazova i problema u posebnim slučajevima za sprovođenje Zakona o vanparničnom postupku;
- Ujednačavanje prakse u sudovima nižih instanci i rešavanje izazova;
- Izvođenje zaključaka o jedinstvenoj sudskoj praksi

Sadržaj

- ✓ Tok vanparničnog postupka;
- ✓ Učesnici u postupku i razmatranju predloga;
- ✓ Posebni pravni predmeti koji se razmatraju u vanparničnom postupku;
- ✓ Izazovi i problemi svakog slučaja posebno;
- ✓ Poništavanje odluke prvostepenog suda;
- ✓ Pravni lekovi

Metodologija: Okrugli sto

Ova obuka je organizovana u cilju razvijanja interaktivne diskusije među učesnicima, razmatranja izazova i razmimoilaženja u pitanjima posebnih predmeta vanparničnog postupka kako bi se izvukli zaključci za jedinstvenu sudsku praksu.

Korisnici

Korisnici ove obuke biće sudije Apelacionog suda, Osnovnog suda i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- - Radionica za osmišljavanje programa obuke, 13-14.11.2023

5. Izvršni postupak

Sudska praksa u predmetima izvršnog postupka utvrdila je odstupanja u odnosu na sprovođenje ovog postupka i to je nametnulo organizovanje ovakve obuke sa isključivom svrhom ujednačavanja prakse kojom bi se postigla pravna sigurnost u odlučivanju. I pored organizovanja obuka iz ove oblasti, to rezultira praktičnim izazovima koji predstavljaju ozbiljnu zabrinutost za adekvatno odlučivanje koje, u krajnjoj instanci, garantuje prava stranaka u postupku.

Kroz format obuke, veće će ponuditi konstruktivan pristup sa praktičnog aspekta ovako identifikovanih problema, nudeći jasna uputstva koja će biti usaglašena u okviru sudskih instanci. U sudskoj praksi, prilikom ocene zakonitosti odluka sudova nižeg stepena u izvršnim predmetima, utvrđena je nejedinstvena praksa, počev od prethodnog razmatranja predloga za izvršenje, ocene izvršnih isprava ili izvršenja. zvanja, dalji postupak prema zaostatku u vezi sa odlučivanjem i prema sredstvu štrajka. U sudskoj praksi utvrđeni su predmeti prema sredstvu štrajka, uvrštene su odluke prvostepenog i drugostepenog suda uz povrede odredaba izvršnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava.

Potreba za održavanjem ovakvog stola je diktirana velikim brojem predmeta koji se vraćaju na ponovno razmatranje zbog povreda odredaba izvršnog postupka i potrebom ujednačavanja sudske prakse za sve nivoe sudskih instanci. Obuka će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama učesnicima u vezi sa konsolidovanom praksom u proceduralnim pitanjima. Rad obuke odvijaće se po okvirnom dnevnom redu (unapred utvrđenom) za pitanja koja su obuhvaćena sprovođenjem odredaba izvršnog postupka. Okrugli sto je osmišljen tako da se odvija u interaktivnom okruženju diskusija i praktičnih vežbi. Presentacija tema će se vršiti kroz presentaciju jednog ili više praktičnih slučajeva koji se direktno odnose na pitanje koje se mora obrađivati prema dnevnom redu. Za presentaciju slučaja, sudije moraju da razmotre činjenične i pravne aspekte slučaja, iznesu neka pitanja/dileme o kojima će se voditi diskusija i tema će biti obrađena.

Na kraju rada za stolom, panelisti će sačiniti zbirni izveštaj za održani sto, koji će poslužiti za ujednačavanje sudske prakse, povećanje efikasnosti, povećanje kvaliteta u odlučivanju i pravne sigurnosti.

Ciljevi

- Ujednačavanje nejedinstvene prakse u nižim sudovima;
- Povećanje efikasnosti i kvaliteta u donošenju odluka;
- Pravna sigurnost.

Sadržaj

- ✓ Razmatranje predloga za izvršenje;
- ✓ Ispitivanje izvršnih isprava – izvršna zvanja
- ✓ Plasman prema zaostatku;
- ✓ Postavljanje po žalbi;
- ✓ Postavljanje po zahtevu za zaštitu zakonitosti.

Metodologija: Okrugli sto

Tokom ovog panela održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje pitanja kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom pitanju.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova kao i stručni saradnici/eventualno privatni izvršitelji.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za procenu potreba za obukom 27.07.2023
- Radionica za osmišljavanje programa obuke, 13-14.11.2023

6. Nasledni postupak i sudski sporovi po osnovu nasleđa

Svrha ovog okruglog stola je da učesnicima okruglog stola pruži stručna znanja i razmenu iskustava tokom sudske prakse u predmetima vođenja ostavinskog postupka, kao i rešavanje razmimoilaženja u vezi sa ostavinskim postupkom prilikom rešavanja pitanja ove prirode, sa akcentom na posebno u sudskim sporovima po osnovu nasleđa. Takođe, učesnici ovog okruglog stola će razmeniti izazove i razjasniti različita pitanja u vezi sa sudskim sporovima iz naslednog osnova, ujednačavajući sudsku praksu u predmetima ove prirode, sa ciljem povećanja efikasnosti i profesionalizma za rešavanje predmeta u brz i pošten način. Tokom okruglog stola razgovaraće se o izazovima i problemima u sporovima u vezi sa povredom nužnog dela u slučajevima otkaza ugovora o poklonu, kao i o karakteristikama sadržanim u ugovoru o večnom izdržavanju u odnosu na povredu nužnog dela. Ova obuka ima za cilj da ujednači sudsku praksu, u pogledu postupka i načina odlučivanja iz ove oblasti, u cilju kvaliteta odlučivanja.

Ciljevi

- Identifikacija osporavanja iz sudske prakse na sudske sporove po osnovu nasleđivanja;
- Ujednačavanje sudske prakse;
- Podizanje profesionalnih kapaciteta.

Sadržaj

- ✓ Postupak ispitivanja zaostavštine;
- ✓ Nadležnost;
- ✓ Odlučivati;
- ✓ Osnove nasleđivanja po zakonu i testamentu;
- ✓ Naslednici i nasledne mere;
- ✓ Redovi sukcesije;
- ✓ Otkazivanje pravnog posla;
- ✓ Kršenje neophodnog dela.

Metodologija: Okrugli sto

Tokom ovog okruglog stola održaće se interaktivna diskusija, prezentacija problematike kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranim pitanjima.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda, Osnovnih sudova i stručni saradnici.

Trajanje:

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporuka trenera
- Radionica za osmišljavanje programa obuke, 13-14.11.2023

7. Prethodno ispitivanje tužbenog zahteva u radnim sporovima, u sporovima o ometanju poseda i u sporovima za uvredu i klevetu - Ograničenost/dozvoljenost kao procesna pretpostavka

U sudskoj praksi, prilikom ocene zakonitosti odluka sudova nižeg stepena u radnim sporovima, sprečavanje poseda protiv uvrede i klevete, utvrđena je nejedinstvena praksa u pogledu ocene blagovremenosti/dozvoljenosti tužbe. u gore navedenim sporovima, naime nije cenio dozvoljenost/ograničenost tužbe ni u slučajevima kada je postojalo protivljenje tuženog, u odgovoru na tužbu, na pripremnoj sednici, glavnoj sednici i sredstvima štrajka. Pored toga, u nekim slučajevima je odlučeno meritorno bez prethodne ocene blagovremenosti/dozvoljenosti tužbe. Potreba za održavanjem ovakvog stola je diktirana razmatranim brojem predmeta koji se vraćaju na ponovno razmatranje zbog povreda odredaba parničnog postupka i potrebom ujednačavanja sudske prakse za sve nivoe sudskih instanci.

Obuka će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama učesnicama u vezi sa konsolidovanim praksom o takvim pitanjima. Rad obuke će se odvijati po okvirnom dnevnom redu (unapred utvrđenom) za pitanja koja su obuhvaćena sprovođenjem odredaba parničnog postupka. Okrugli sto je osmišljen tako da se odvija u interaktivnom okruženju diskusija i praktičnih vežbi. Prezentacija tema će se vršiti kroz prezentaciju jednog ili više praktičnih slučajeva koji se direktno odnose na pitanje koje se mora obrađivati prema dnevnom redu. Za prezentaciju predmeta, veštaci krivičnih dela moraju uzeti u obzir činjenične i pravne aspekte slučaja, izneti neka pitanja/dileme o kojima će se voditi diskusija i tema će biti obrađena.

Na kraju rada za stolom, panelisti će sačiniti zbirni izveštaj za održani sto, koji će poslužiti za ujednačavanje sudske prakse, povećanje efikasnosti, povećanje kvaliteta u odlučivanju i pravne sigurnosti.

Ciljevi

- Ujednačavanje sudske prakse;
- Povećanje efikasnosti i kvaliteta u donošenju odluka;
- Pravna sigurnost.

Sadržaj

- ✓ Prethodno razmatranje tužbe - opšti pregledi;
- ✓ Podobnost/prihvatljivost kao procesna pretpostavka;
- ✓ Metod plasmana;
- ✓ Obrazloženje sudskih odluka.

Metodologija: Okrugli sto

Tokom ovog stola održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje pitanja kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom pitanju.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za osmišljavanje programa obuke, 13-14.11.2023
- Stalni trener u AP

8. Međunarodna pravna pomoć i saradnja u građanskim stvarima

Međunarodna pravna saradnja u građanskim stvarima je jedna od najsloženijih oblasti koju karakterišu poteškoće u definisanju, istraživanju i primeni stranog prava, uključujući niz proceduralnih pitanja, kao što su pitanja preko graničnih ispravnih usluga, međunarodne pravne pomoći, priznavanja i izvršenja odluke stranih sudova i dr. Svaki sudija se suočava i sa domaćim i sa preko graničnim predmetima, i kao rezultat toga, svakom civilnom sudiji je potrebna obuka za bavljenje predmetima sa međunarodnim elementom. Program je osmišljen tako da odgovori na dileme i poteškoće sa kojima se susreću u sadašnjoj sudskoj praksi, kroz interaktivne diskusije i ispitivanje praktičnih slučajeva. Takođe, kroz studije slučaja biće obrađena i sudska praksa Suda pravde Evropske unije.

Ciljevi

- Unapređenje znanja o međunarodnoj pravnoj saradnji u građanskim stvarima;
- Sprovođenje domaćeg i međunarodnog zakonodavstva i preko granične saradnje u građanskim stvarima.

Sadržaj

- ✓ Slanje pisama;
- ✓ Priznavanje i izvršenje stranih odluka;
- ✓ Nadležnost;
- ✓ Osiguranje troškova postupka.

Metodologija

Tokom obuke će se koristiti kombinovane metode, uključujući teorijska objašnjenja praćena primerima iz sudske prakse.

Korisnici:

Sudije Apelacionog suda, Osnovnog suda i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Pravna reforma za ekonomski razvoj Zapadnog Balkana - GIZ

9. Obligacioni odnosi sa stranim elementima i međunarodno-pravna saradnja u građanskim predmetima

Ova obuka je osmišljena da pruži opšte znanje o inovacijama u oblasti privatnog prava na Kosovu sa fokusom na obligacione odnose. Kao takva, ova obuka će se baviti opštim međunarodnim pravom i specijalizovanim delom obaveznih odnosa i međunarodno-pravne saradnje u građanskim stvarima. Svrha obuke je ažuriranje znanja sudija odgovarajućih sudova u opštem delu međunarodnog privatnog prava i o novinama prava uopšte, institutima i glavnim stubovima međunarodnog privatnog prava i biće informisani o glavnim novinama u tri njegova glavna stuba: u određivanju nadležnog prava, u nadležnosti sudova i u priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka i sa specifičnostima obligacionih odnosa sa stranim elementom i međunarodno pravnim. saradnju iz ove oblasti.

Ciljevi

- Ažuriranje znanja: Obuka ima za cilj da pruži opšta i specijalizovana znanja o inovacijama u oblasti privatnog prava na Kosovu, sa posebnim naglaskom na obligacionim odnosima. Osnovni cilj je ažuriranje znanja sudija o novinama zakona i praksi u ovoj oblasti.
- Međunarodne prakse: Obuka će dati objašnjenja o praksi Suda pravde Evropske unije
- Pregled sudskih odluka: Obuka ima za cilj da upozna sudije sa postupcima i izazovima priznavanja i izvršenja stranih sudskih odluka u oblasti prinudnih odnosa.
- Međunarodna saradnja: Obuka ima za cilj promovisanje međunarodne pravne saradnje, nudeći praktične primere saradnje u oblasti međunarodnog privatnog sektora.

Sadržaj

Obuka će se baviti sledećim pitanjima:

- ✓ Određivanje nadležnog zakona u ugovornim odnosima sa stranim elementima uopšte i u ugovornim odnosima sa potrošačima;
- ✓ Određivanje nadležnog zakona u pojedinačnim ugovorima o radu sa stranim elementom;
- ✓ Utvrđivanje nadležnog zakona u van ugovornim odnosima a posebno u nanošenju štete sa stranim elementom;
- ✓ Nadležnost kosovskih sudova u navedenim odnosima;
- ✓ Priznavanje i izvršenje sudskih odluka u ovim odnosima na Kosovu i obrnuto.
- ✓ Međunarodna pravna saradnja u ovoj oblasti: praktična objašnjenja o saradnji sudova u izvođenju dokaza i uručenju isprava.
- ✓ Međunarodna pravna saradnja u ovoj oblasti: praktična objašnjenja o saradnji sudova u izvođenju dokaza i uručenju isprava.

Metodologija

U obuci će se primenjivati kombinovana Metodologija između teorijskih objašnjenja promena koje donosi zakon i praktičnog dela koji se sastoji od vežbi. Objašnjenja o novinama zakona i

institutima ove oblasti prava daju se razradom glavnih predmeta u praksi o kojima odlučuje Sud pravde Evropske unije. Sudska praksa ovog suda, osim što je veoma bogata, veoma je poučna za kosovske sudije jer tumači iste odredbe koje su transponovane u ZMPP na Kosovu. U međuvremenu, u delu vežbe, sudijama se predočavaju hipotetički problemi pojedinih oblasti, koji kombinuju dileme oko utvrđivanja nadležnog zakona, njihove nadležnosti kao suda na Kosovu i/ili dileme o priznavanju ili odbijanju da se prizna strana odluka.

Korisnici

Sudije svih osnovnih sudova, u građanskom odeljenju; sudije Apelacionog suda u parničnom odeljenju.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

OBUKE IZ OBLASTI PRAVA ZA DECU

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za procenu potreba za obukom, 27. jul 2023
- Institucija narodnog advokata
- Kosovski centar za rehabilitaciju preživelih od torture

1. Krivična dela protiv polnog integriteta, osetljivost psiholoških aspekata tokom tretmana dece – žrtava seksualnog nasilja

Osetljivost krivičnih dela protiv polnog integriteta zahteva detaljniji tretman kako bi se otklonile dileme oko činjenice da zakonske odredbe ostavljaju prostora za tumačenje i zabunu. Takođe, u okviru poglavlja krivična dela protiv polnog integriteta, između ostalog, predviđena su i neka dela koja utiču na polni integritet dece. Pravedna primena zakonskih odredbi iz ovog poglavlja često se predstavlja kao izazov za sudije i tužioce, uključujući oprez prilikom prijema izjave žrtve, posebno deteta žrtve, primena zakonskih odredbi Zakonika o krivičnom postupku u vezi sa primanjem izjave žrtve br. duže više od dva puta u toku odvijanja krivičnog postupka, pojašnjenje-tumačenje zakonskih odredaba o (ne)davanju pristanka deteta na radnje okrivljenog prema detetu, prisustvo lica koja moraju biti prisutna u toku krivičnog postupka. uzimanje izjave, unapređenje saradnje i institucionalne koordinacije za maksimalnu bezbednost žrtve tokom čitavog pravnog procesa, razvoj znanja u primeni državnog protokola za postupanje u slučajevima seksualnog nasilja od strane svih profesionalaca koji učestvuju.

Ciljevi

- Proširivanje znanja u vezi sa krivičnim postupkom kada je dete žrtva;
- Analiza i prikaz oblika silovanja i drugih krivičnih dela u vezi sa seksualni integritet;
- Pravičnu primenu zakonskih odredbi u vezi sa ovim krivičnim delima.
- Sprovođenje zakonskog ograničenja u pogledu prijema izjave deteta žrtve i prisustva neophodnih predstavnika institucija;
- Psihološki aspekti tokom tretmana dece žrtava seksualnog nasilja.

Sadržaj

- ✓ Krivična dela iz Poglavlja XX Krivičnog zakonika Republike Kosovo,
- ✓ Zlostavljanje ili seksualna eksploatacija osoba sa mentalnim poremećajima ili mentalnim ili emocionalnim invaliditetom;
- ✓ Obezbeđivanje materijalnih i ličnih dokaza;
- ✓ Medicinski i forenzički pregledi žrtve i izvršilaca.
- ✓ Prijem izjave žrtve – dete žrtva
- ✓ Briga u pristupu zbog osetljivosti dece žrtava;
- ✓ Poštovanje poverljivosti postupka i privatnosti deteta;
- ✓ Poznavanje državnog protokola i njegove primene;
- ✓ Među institucionalna saradnja u sprovođenju neophodnih radnji u vođenju predmeta i osiguranju;
- ✓ Pojašnjenje-tumačenje zakonskih odredbi o (ne)davanju saglasnosti deteta na postupanje tuženog prema detetu;
- ✓ Primena zakonskih odredbi Krivičnog zakonika kada je žrtva dete;

- ✓ Novo izbegavanje viktimizacije dece.

Metodologija

Tumačenje zakonskih odredbi, interaktivnost učesnika obuke, tretman prakse i primena međunarodnih konvencija, grupni rad.

Korisnici

Sudije i tužioci Odeljenja za maloletnike, stručni saradnik za advokate žrtava, policijski službenik, Centar za socijalni rad.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za osmišljavanje programa obuke, 13-14.11.2023
- Stalni trener u AP

2. Krivični postupak prema maloletnicima, mere i kazne izrečene maloletnicima

Uključivanje maloletnika u kriminalne radnje, odnosno njihova antisocijalna ponašanja koja su zakonsko-kaznenim normama ranije bila predviđena kao krivična dela, obavezuje organe pravosuđa da protiv njih primenjuju krivične sankcije. Kao i svaka zemlja u svetu, Kosovo se takođe suočava sa mnogim izazovima. Jedan od najozbiljnijih izazova je prisustvo maloletničke delikvencije kao dela opšteg kriminaliteta, pa je razvoj veština tužilaca i sudija za izricanje ovih mera stalna potreba. Na osnovu opštih društvenih kretanja, međutim, naše društvo je pokazalo interesovanje i spremnost da se usavrši ponašanje prema učiniocima krivičnih dela koji su se suprotstavili zakonsko-kaznenim odredbama. U ovom aspektu, naša zemlja je takođe pokazala tendenciju da vodi adekvatnu borbu protiv kriminalnog ponašanja, u cilju prevencije i efikasnije borbe protiv ovakvog ponašanja maloletnika.

Ciljevi

- Navesti slučajeve kada se krivični postupak primenjuje prema maloletnicima koji su povredili zakon;
- Pravilno primeniti zakonske odredbe Zakonika o maloletničkom pravosuđu i međunarodnih akata;
- Odrediti za koje se slučajeve maloletniku mogu izreći mere ili kazne.

Sadržaj

- ✓ Krivični postupak protiv maloletnika koji su povredili zakon;
- ✓ Mere izrečene maloletnicima;
- ✓ Kazne izrečene maloletnicima.

Metodologija

Tokom ove obuke koristiće se interaktivna metodologija u vidu diskusije u kombinaciji sa praktičnim slučajevima.

Korisnici

Sudije za maloletnike, tužilac za maloletnike, službena lica Probaciona služba.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Pravda za decu - Građanski aspekt

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Radionica za osmišljavanje programa obuke, 13-14.11.2023

3. Sudska zaštita prava deteta u parničnom i vanparničnom postupku

U sudskoj praksi, prilikom ocene zakonitosti odluka sudova nižeg stepena u sporovima vezanim za statusna pitanja koja se odnose na roditeljsko staranje, zakazivanje kontakata i prehrambeno-finansijsko izdržavanje, utvrđeno je nejedinstveno prakse u vezi sa donošenjem odluka, između ostalog, i za rešavanje statusnih pitanja kao što je gore pomenuto.

U tom kontekstu, u sudskoj praksi su se pojavljivale dileme i različito odlučivanje u pogledu, između ostalog, činjenice da ni Osnovni sud, prilikom razmatranja zahteva za navedena statusna pitanja, nije u potpunosti potvrdio činjenično stanje.

U postupku po redovnim i vanrednim pravnim sredstvima utvrđeno je da su prvostepena, au pojedinim slučajevima i drugostepena presuda donete uz povredu odredaba spornog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava. za koje su morale biti prekršene presude nižih instanci. Potreba za održavanjem ovakvog stola je diktirana značajnim brojem predmeta koji se vraćaju na ponovno razmatranje zbog povreda odredaba parničnog postupka i potrebom ujednačavanja sudske prakse za sve nivoe sudskih instanci. Obuka će poslužiti kao dobra osnova za pružanje znanja sudijama učesnicima u vezi sa konsolidovanom praksom u procesnim pitanjima. Rad obuke će se odvijati po okvirnom dnevnom redu (unapred utvrđenom) za pitanja koja su obuhvaćena sprovođenjem odredaba parničnog postupka. Okrugli sto je osmišljen tako da se odvija u interaktivnom okruženju diskusija i praktičnih vežbi. Prezentacija tema će se vršiti kroz prezentaciju jednog ili više praktičnih slučajeva koji se direktno odnose na pitanje koje se mora obrađivati prema dnevnom redu. Za prezentaciju slučaja, krivičari moraju uzeti u obzir činjenične i pravne aspekte slučaja, izneti neka pitanja/dileme o kojima će se voditi diskusija i tema će biti obrađena.

Na kraju rada za stolom, panelisti će sačiniti zbirni izveštaj za održani sto, koji će poslužiti za ujednačavanje sudske prakse za povećanje efikasnosti, podizanje kvaliteta odlučivanja i pravne sigurnosti.

Ciljevi

- Ujednačavanje sudske prakse;
- Povećanje efikasnosti i kvaliteta u donošenju odluka;
- Pravna sigurnost.

Sadržaj

- ✓ Pravni osnov za roditeljsko staranje, zakazivanje ličnih kontakata i alimentaciju – finansijsko izdržavanje;
- ✓ Standard dokazivanja – dokazna sredstva;
- ✓ Pribavljanje mišljenja organa starateljstva;
- ✓ Ekstrakcija dokaza sa veštačenjem iz relevantne oblasti;
- ✓ Izmena sudskih odluka o statusnim pitanjima;
- ✓ Izvršenje odluka;
- ✓ Privremene mere;
- ✓ Usvajanje.

Metodologija: Okrugli sto

Tokom ovog panela održaće se interaktivna diskusija, predstavljanje pitanja kroz slučajeve, diskusija o slučajevima i rezime zaključaka o razmatranom pitanju.

Korisnici

Sudije Apelacionog suda i Osnovnih sudova.

Trajanje

Dve obuke, od 2 dana, uključujući regione kao što su:

- Priština, Mitrovica, Uroševac, Gnjilane, i
- Peć, Đakovica, i Prizren.

KOMERCIJALNO

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučeno i podržano izveštajem o proceni potreba iz Projekta USAID-a za komercijalnu pravdu

1. Finansijska znanja

Obuka o finansijskim znanjima pruža praktična i teorijska znanja o finansijama i finansijskim izveštajima preduzeća, gde će preko njih učesnici povećati svoju sposobnost i finansijsku kompetentnost za finansijske aspekte komercijalnih pitanja kao i dalje unapređenje veština i stručnosti omogućavajući im da istražuju složene finansijske aspekte sa još većim znanjem.

Ciljevi

- Učesnici će steći dubinsko razumevanje analize finansijskih izveštaja, omogućavajući im da efikasno procene finansijske dokumente;
- Biće u stanju da analiziraju dokumente koji čine finansijske izveštaje, obezbeđujući da učesnici mogu sveobuhvatno da tumače ove dokumente;
- Identifikuju praktične primere finansijskih izveštaja javnih subjekata na Kosovu, omogućavajući učesnicima da primene svoje znanje na scenarije iz stvarnog sveta;
- Upoznaju različite vrste revizorskih mišljenja i šta svako od njih znači u kontekstu finansijskih izveštaja;
- Imaju pregled ključnih finansijskih indikatora i njihovih implikacija, pružajući učesnicima alate za analizu finansijskog zdravlja;
- Razmatraju slučajeve koji uključuju poreske sporove sa Poreskom upravom Kosova, ispitujući izgubljene prihode i dajući konkretan primer izgubljenih prihoda u pravnom postupku .

Sadržaj

- ✓ Osnovni pojmovi finansijskih izveštaja
- ✓ Elementi finansijskih izveštaja
- ✓ Kako čitati izjave nefinansijera
- ✓ Ključni indikatori učinka preduzeća i šta oni pokazuju
- ✓ Istraživanje slučaja
- ✓ Vrste finansijskih izveštaja i njihovi korisnici
- ✓ Okvir za izveštavanje
- ✓ Akteri i specifične uloge aktera u globalnom finansijskom izveštavanju i na Kosovu
- ✓ Finansijski sporovi između operatera sa ekonomskim/finansijskim uticajem
- ✓ Vrste šteta koje nastaju tokom transakcija između stranaka
- ✓ Koncept vremenske vrednosti novca
- ✓ Upotreba koncepta devalvacije novca tokom ekonomskih sporova
- ✓ Finansijska ekspertiza i gde će moći najviše da doprinese
- ✓ Istraživanje slučaja
- ✓ Poreska i fiskalna pitanja preduzeća
- ✓ Opšti trendovi fiskalnih sporova
- ✓ Uvidi privatnog sektora o poreskim i fiskalnim sporovima

Metodologija

Tokom obuke imaće interaktivnost i biće uključena teorijska i praktična objašnjenja, praćena konkretnim primerima, gde će svi učesnici biti aktivni i uključeni u diskusije i vežbe.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Komercijalnog suda

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučeno i podržano izveštajem o proceni potreba iz Projekta USAID-a za komercijalnu pravdu
- Strategija vladavine prava

2. Implikacije u praksi Zakona o privrednim društvima

Obuka će se fokusirati na objašnjavanje svih privrednih društava koje se mogu osnovati na Kosovu na osnovu Zakona o privrednim društvima i ekonomskih aktivnosti koje mogu obavljati u skladu sa kodovima delatnosti. Takođe u odgovornostima i ovlašćenjima ARBK-a u aspektima kao što su: osnovni kapital, prioritetne akcije, obične akcije, osnivačka dokumenta, njihovo očuvanje, raspodela dividendi, itd. kao i prava, obaveze i odgovornosti koje proizilaze iz Zakona o privrednim društvima. Pored toga, ova obuka će se baviti i korporativnim upravljanjem, kapitalnim strukturama akcionara, kao i spajanjima, podelama i prometom korporacije.

Ciljevi

- Navedu različite komercijalne kompanije;
- Opišu oblik organizovanja privrednih društava i njihove imovinske strukture;
- Razlikuju prava i obaveza akcionara, ovlašćenih predstavnika, vlasnika, direktora, menadžera i trećih lica u odnosu na privredna društva;
- Opišu i diskutuju o sporovima (problemima) koji se javljaju do sudskih sporova.
- Da imaju znanja o korporativnom upravljanju, kapitala i akcionarskih struktura
- Da uopšte razume kako se vrši spajanje, podela i promet korporacije.

Sadržaj

- ✓ Vrste privrednih društava – funkcije i ovlašćenja ARBK-a; Priroda organizacije privrednih društava i vlasnička struktura;
- ✓ Prava, obaveze i odgovornosti;
- ✓ Korporativno upravljanje;
- ✓ Strukture kapitala i akcionara;
- ✓ Spajanja, podele i promet korporacije.

Metodologija

Na ovoj obuci će se primenjivati metodologija interaktivnog učenja kroz predavanja, vežbe i diskusije, kao i kroz konkretne slučajeve iz sudske prakse za meritorno odlučivanje za konkretne slučajeve.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Komercijalnog suda.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučeno i podržano izveštajem o proceni potreba iz Projekta USAID-a za komercijalnu pravdu

3. Istraživanje, pisanje i pravno obrazloženje u komercijalnoj oblasti

Obuka za istraživanje, pisanje i pravno rezonovanje u komercijalnoj oblasti ima za cilj da pomogne sudijama, stručnim saradnicima Komercijalnog suda u podizanju njihovih stručnih kapaciteta u vezi sa pravnim istraživanjem, sudskim ispitivanjem i sastavljanjem sudskih odluka u oblasti privrede. Ova obuka će se odvijati u interaktivnom diskusionom okruženju kako bi se direktno pomoglo razvoju analitičkih veština kod učesnika tako što će se baviti kako pristupiti pravnom pitanju iz komercijalne oblasti, kako sprovesti istraživanje resursa za razmatranje predmetne materije ne samo sa unutrašnjim, ali i međunarodnim izvorima Evropske unije, kako treba izvršiti pravnu analizu i po kojim standardima treba da se uradi pravno pisanje i obrazloženje. Pored teorijskih uputstava vezanih za principe i metode pisanja i pravnog rezonovanja, deo ove obuke biće i slučajevi i praktična uputstva kako bi polaznici stečeno znanje mogli primeniti u praksi. Kroz uputstva i konkretne slučajeve iz komercijalne oblasti, učesnici će imati priliku da primene zahteve zakona iz komercijalne oblasti i daju svoje zaključke za odlučivanje o pitanjima kojima se bave.

Ciljevi

- Istraživanje lokalne, međunarodne i posebno EU izvora u oblasti komercijalnog prava;
- Koriste veštine tumačenja i razvijajte kritičko mišljenje, kao i demonstriraju veštine istraživanja o pravnim pitanjima.
- Upoznaju osnovna pravila pisanja pravnih akata i dokumenata;
- Stvore jasne ideje o tome kako opravdati pravne akte i dokumente;
- Razvijaju veštine zaključivanja i pravnog pisanja;
- Sastavljaju pravne akte i opravdavaju ih prema najsavremenijim metodama obrazloženja i pravno pisanje.

Sadržaj

- ✓ Metode i pristup pravnog istraživanja;
- ✓ Vrste pravnog obrazloženja;
- ✓ Principi dobrog pravnog pisanja;
- ✓ Pravni zahtevi za pisanje i obrazloženje sudskih odluka;

Metodologija: Okrugli sto

Teorijska i praktična rasprava o metodama pravne analize u konkretnim slučajevima. Prezentacija komercijalnih predmeta i rasprave o načinu navodne meritorne odluke za konkretne slučajeve. Pored svog doprinosa diskusijama, učesnici takođe osporavaju ideje trenera u vezi sa prezentacijom i rešavanjem mnogih alternativnih ili čak problematičnih pitanja.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Komercijalnog suda.

Trajanje

Sto će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučeno i podržano izveštajem o proceni potreba iz Projekta USAID-a za komercijalnu pravdu
- Strategija za vladavinu prava

4. Implementacija i specifičnosti međunarodnih instrumenata, direktiva i uredbi EU o komercijalnim i carinskim pitanjima

Obuka će se fokusirati na tretman glavnih pravila međunarodnog privatnog prava koji omogućavaju rešavanje sporova sa stranim elementom. Kroz ovu obuku, sudije će biti upoznate sa nadležnostima suda u slučajevima kada je jedna od strana stranac, ili kada predmet ima neke druge elemente koji su povezani sa drugom državom. Takođe, učesnici upoznaće se sa rutama određivanja kompetentnog prava, i način kako primeniti strano pravo koga se pokaže da je kompetentna za predmetni spor.

Ciljevi

- Rešavanje komercijalnih sporova sa stranim elementom;
- Opišu granice teritorijalnog i suštinskog obima svakog instrumenta koji se tretira tokom obuke;
- Diskusije o ključnim elementima sadržaja instrumenata o kojima se diskutovalo tokom obuke;
- Identifikuju glavne instrumente EU i druge međunarodne instrumente koji regulišu komercijalna, fiskalna i carinska pitanja;
- Primene Konvenciju o međunarodnoj prodaji robe (KMPR) u praksi;
- Opišu glavne izazove u primeni instrumenata predstavljenih tokom obuke;
- Identifikuju strane elemente u njihovim sporovima i ocenjuju njihovu relevantnost za utvrđivanje nadležnosti Komercijalnog suda i utvrđivanje nadležnog zakona.

Sadržaj

- ✓ Komercijalni sporovi sa stranim elementom;
- ✓ Konvencija UN o međunarodnoj prodaji robe;
- ✓ Implementacija i specifičnosti EU direktiva i uredbi o komercijalnim pitanjima.

Metodologija

Na ovoj obuci će se primenjivati metodologija interaktivnog učenja kroz predavanja, vežbe i diskusije, kao i kroz konkretne slučajeve iz sudske prakse za meritorno odlučivanje za konkretne slučajeve.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Komercijalnog suda.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučeno i podržano izveštajem o proceni potreba iz Projekta USAID-a za komercijalnu pravdu
- Strategija vladavine prava

5. Ugovorno pravo, ugovori o izgradnji

Na ovoj obuci biće obrađena pitanja vezana za Ugovor o izgradnji kao jedan od najsloženijih ugovora u ugovorno-ekonomskom pravu. Tokom ove obuke, polaznici će steći opšta i specifična znanja o ugovoru o izgradnji, kako teorijska tako i praktična. Ugovorom o izgradnji će se postupati u skladu sa pravnim okvirom Kosova koji reguliše ovu oblast, opštim principima FIDIC-a, direktivama EU i dobrom sudskom praksom.

Ciljevi

- Pravilno tumače ugovor o građenju, njegovu sadržinu, karakteristike ugovora o građenju, prava i obaveze stranaka, građansko-pravnu odgovornost stranaka u ovom ugovornom odnosu;
- Identifikuju korišćene termine, kao i prateća dokumenta administrativne prirode ili tehničke stručne prirode;
- Upoznaju dobre sudske prakse;
- Procenjuju i na profesionalan način razlažu sve činjenice koje su od presudnog značaja u sporovima sa ugovorima o građenju, kao preduslov za donošenje pravičnih i zakonitih odluka; i
- Na stručan način primenjuju zakonske, podzakonske i druge akte iz oblasti građevinarstva, koji se primenjuju u rešavanju sporova ove prirode.

Sadržaj

- ✓ Opšti aspekti ugovora o izgradnji na Kosovu iu drugim zemljama;
- ✓ Pravna dejstva Ugovora o izgradnji;
- ✓ Građansko-pravna odgovornost u ugovoru o građenju;
- ✓ Raskid ugovora o izgradnji i odgovornost za nedostatke u radovima;
- ✓ Ugovor o javnoj izgradnji;
- ✓ Sudska praksa u sporovima iz ugovora o građenju.

Metodologija

Tokom ove obuke korišćiće se kombinovane metode objašnjenja, uključujući teorijska i praktična objašnjenja, praćene praktičnim primerima, tako da će svaki od učesnika biti aktivan tokom čitave obuke, kako bi se ciljevi ove obuke u potpunosti ostvarili. Od učesnika se očekuje da budu aktivni tokom cele obuke sa ciljem da se razjasne sva ključna pitanja i da ih uspešno primene tokom svog rada u praksi.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Komercijalnog suda .

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučeno i podržano izveštajem o proceni potreba iz Projekta USAID-a za komercijalnu pravdu
- Strategija vladavine prava

6. Značenje bankarske industrije , osiguranja i finansijskih institucija

Obuka će se fokusirati na detaljna objašnjenja o finansijskim institucijama na Kosovu i zakonodavstvu koje reguliše ovu industriju. Takođe korporativno upravljanje finansijskim institucijama sa posebnim naglaskom na banke i osiguravajuća društva. To je zato što postoji nekoliko slučajeva u kojima postoji takva upravljačka struktura kao što su banke i osiguravajuća društva.

Ciljevi

- Identifikuju specifičnosti ugovora o zajmu i depozitu;
- Upoznaju definiciju ugovora o zajmu, formu i elemente ovog ugovora, sa najvažnijim klauzulama ugovora o kreditu;
- Upoznaju definiciju kamate, sa oblikom obračuna kamate;
- Upoznaju najvažnije klauzule u vezi sa zateznom kamatom i naknadom štete u slučaju kašnjenja u izvršenju obaveza;
- Razumeju način obračuna ugovorne kamate i način obračuna zatezne kamate, prema praksi banaka na Kosovu - Pravila Centralne Banke Republike Kosovo;
- Specifičnosti naknade štete od autoodgovornosti i dobrovoljnog osiguranja;
- Regresivna šteta.

Sadržaja

- ✓ Finansijska industrija na Kosovu;
- ✓ Korporativno upravljanje finansijskim institucijama i strukturom kapitala;
- ✓ Bankarski sistem;
- ✓ Sektor osiguranja;
- ✓ Mikrofinansijske institucije.

Metodologija

Na ovoj obuci će se primenjivati metodologija interaktivnog učenja kroz predavanja, vežbe i diskusije, kao i kroz konkretne slučajeve iz sudske prakse za meritorno odlučivanje za konkretne slučajeve.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Komercijalnog suda.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučeno i podržano izveštajem o proceni potreba iz Projekta USAID-a za komercijalnu pravdu
- Strategija vladavine prava

7. Stečajni postupak

Zakon o stečaju predstavlja sveobuhvatan zakon o stečaju i nesolventnosti, koji odražava najbolju međunarodnu praksu, ali sadrži mnoge druge institute i specifičnosti koje su bile gotovo nepoznate u našem pravnom sistemu. Stoga je obuka usmerena na podizanje profesionalnih kapaciteta komercijalnih sudija u konkretnoj oblasti stečaja u cilju stvaranja napredne sudske prakse i u skladu sa najboljom međunarodnom praksom.

Ciljevi

- Objašnjavaju glavne institute zakona o stečaju i njegov obim;
- Objašnjavaju posledice otvaranja stečajnog postupka;
- Razvijaju stečajni postupak i primenjuju njegove specifičnosti;
- Procenjuju zahteve poverilaca, pravilnost predstavljanja, rokove i prioritet zahteva;
- Ocenjuje zakonske uslove i vrše nadzor nad postupkom reorganizacije ili likvidacije privrednih društava;
- Da se primenjuju prekogranične odredbe.

Sadržaj

- ✓ Značenje stečaja;
- ✓ Opšte odredbe Zakona o stečaju; Ubrzane procedure (NMV i pred-paketi);
- ✓ Pokretanje i otvaranje slučajeve;
- ✓ Posledice otvaranja slučajeve;
- ✓ Potraživanja poverilaca; Reorganizacija;
- ✓ Likvidacija;
- ✓ Pojedinačno oslobađanje i zatvaranje slučaja;
- ✓ Prekogranične odredbe.

Metodologija

Na ovoj obuci primenjivaće se metodologija interaktivnog učenja kroz predavanja, vežbe i diskusije, kao i kroz konkretne slučajeve iz sudske prakse za meritorno odlučivanje za konkretne slučajeve.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Komercijalnog suda.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučeno i podržano izveštajem o proceni potreba iz Projekta USAID-a za komercijalnu pravdu
- Strategija vladavine prava

8. Prava intelektualne svojine, trgovačke marke, patenti i specifičnosti IKT industrije, licenciranje i prava industrijske svojine

Zakon o intelektualnoj svojini uopšte, a posebno o trgovačkim markama i patentima (svi zajedno se nazivaju intelektualna svojina ili IS) je relativno nova oblast prava na Kosovu. Instituti ili koncepti ove oblasti sa kojima se pravosudni sistem suočava su veoma specifični i nimalo slični onima sa kojima se pravosudni sistem tradicionalno suočavao. Dakle, sudske odluke možda nisu na odgovarajućem nivou i sa procesnog i sa materijalnog aspekta, što umanjuje poverenje poslovne zajednice u pravosuđe. Obuka će se fokusirati na ažuriranje znanja u ovoj oblasti koja je izuzetno važna za efikasno pravosuđe. Obuka će se takođe fokusirati na detaljna objašnjenja o tehnologiji i njenom uticaju na pravosudni sistem, posebno u oblasti elektronskog komercijalnog prava kao što su pravna odgovornost, posrednici usluga, digitalni ugovori itd. i u tom pogledu biće ponuđene najbolje prakse u rešavanju ovih pitanja.

Ciljevi

- Upoznaju glavne institute prava IS, trgovačkih maraka i geografskih pokazatelja, patenata i industrijskog dizajna, kao i da prepoznaju razlike između ovih instituta;
- Primenuju principe prava IS i dobre prakse u rešavanju sporova u vezi sa autorskim i srodnim pravima;
- Primenuju principe prava IS i dobre prakse u rešavanju nesporazuma o trgovačkim markama i geografskim pokazateljima kao i u rešavanju nesporazuma za patente i industrijski dizajn;
- Bolje ocenjuju vrednost koju tehnologija stvara i njen uticaj na pravnu oblast;
- Upoređuju različite teorije i dobre prakse u vezi sa IKT Law;
- Tumače regionalno i globalno zakonodavstvo, politike i dobre prakse iz različitih zemalja ili organizacija i da mogu da iskoriste ovo znanje na najbolji mogući način za rešavanje slučajeva na Kosovu;
- Identifikuju odgovorne aktere i globalne institucije koje mogu pomoći u istrazi i identifikaciji odgovornih aktera
- Upoznaju specifične probleme u IKT kao što su: pravna odgovornost; vlasništvo; licenciranje, privatnost itd.

Sadržaj

- ✓ Prava intelektualne svojine - zaštita i sprovođenje autorskog i srodnih prava; Zaštita i ostvarivanje prava na trgovačke marke i geografske pokazatelje;
- ✓ Zaštita i sprovođenje prava na patent i industrijski dizajn;
- ✓ Pravni lekovi za sprovođenje prava intelektualne svojine.
- ✓ IT osnova i elektronsko privredno pravo; Informacione i komunikacione tehnologije; Pravni i etički izazovi koje predstavlja IKT;
- ✓ Regulacija IKT;

- ✓ Vežbe;
- ✓ Elektronska trgovina ;
- ✓ Elektronske transakcije;
- ✓ Zaštita ličnih podataka;
- ✓ Razlika između privatnosti i podataka; Uredba o zaštiti podataka;
- ✓ Analiza relevantnih zakona;
- ✓ Pravni izazovi;
- ✓ Autorska prava na mreži , pravni izazovi, onlajn regulacija , domeni i licenciranje intelektualne svojine.

Metodologija

Na ovoj obuci će se primenjivati metodologija interaktivnog učenja kroz predavanja, vežbe i diskusije, kao i kroz konkretne slučajeve iz sudske prakse za meritorno odlučivanje za konkretne slučajeve.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Komercijalnog suda, Odeljenja za krivične predmete, tužioci, policijski službenici Odeljenja za privredni kriminal Kosovske policije i Sektora za sajber kriminal.

Trajanje _

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučeno i podržano izveštajem o proceni potreba iz Projekta USAID-a za komercijalnu pravdu
- Predlozi Sudskog saveta Kosova za Program obuke za 2024. godinu

9. Posredovanje, načini upućivanja predmeta u postupku posredovanja - praktični slučajevi, Postupak odobravanja ili otkazivanja ugovora o trgovinskom posredovanju, Izrada međunarodnih praktičnih slučajeva privrednih predmeta u posredovanje

Obuka ima za cilj da pruži detaljna objašnjenja za postupak komercijalnog posredovanja od momenta kada je stvar klasifikovana kao pogodna za posredovanje, upućivanje stvari na posredovanje, postupak odobravanja ili otkazivanja sporazuma o posredovanju. Obuka ima za cilj da razjasni i pomogne sudijama da shvate ili pravilno protumače zakonske odredbe koje ostavljaju prostor za nejasnoće u predloženim temama i nejedinstvenu primenu ovih odredbi od strane sudija koje rade u takvim slučajevima. Potreba za obukom sa fokusom na ove specifične teme proistekla je iz operacionalizacije Komercijalnog suda i istovremenog otvaranja kancelarije za posredovanje u okviru ovog suda kao i praćenja sprovođenja Zakona o posredovanju i diskusije sudija o praktičnim izazovima sa kojima se susreću u svakodnevnom radu. Obuka stoga ima za cilj da poveća kapacitete sudija koji razmatraju komercijalne predmete i da ponudi rešenja za izazove sa kojima se sudije susreću tokom rešavanja komercijalnih slučajeva uz posredovanje i ostvarivanje svoje nadležnosti u važenju sporazuma posredovanja. Koji su najveći izazovi za sudije prilikom upućivanja predmeta u postupak posredovanja, tokom postupka odobravanja ili otkazivanja sporazuma o posredovanju? Koje su dileme sudija u vršenju svoje nadležnosti kada ocenjuju validnost sporazuma o posredovanju? Koje su potencijalni nedostaci koje sudije vide u pogledu sastavljanja sporazuma od strane posrednika? Da li postoje potencijalni izazovi u vezi sa primenom ili sadržajem Zakona o posredovanju? Izazovi implementacije Protokola o posredovanju. Najbolji način za razumevanje svih koncepata i rešavanje dilema je interaktivni razgovor sa sudijama i postavljanje pitanja i odgovaranje na njih davanjem razjašnjenja dilema na praktičnim primerima.

Ciljevi

- Da razumeju koji su komercijalni subjekti pogodni za upućivanje na posredovanje.
- Da ispravno razumeju ulogu sudija u procesu upućivanja, odobravanja ili odbijanja sporazuma o posredovanju
- Da pravilno primenjuju pravni osnov posredovanja;
- Ujednače praksu upućivanja, odobravanja ili otkazivanja sporazuma postignutih posredovanjem
- Ujednače primenu Protokola o posredovanju.
- Da steknu direktno znanje od međunarodnog stručnjaka sa praksom bavljenja privrednim predmetima i njihovim posredovanjem.
- Da razumeju ulogu posrednika u rešavanju slučajeva komercijalnog posredovanja.

Sadržaj

- ✓ Ustupanje odgovarajućih predmeta u postupku komercijalnog posredovanja - praktični slučajevi;
- ✓ Postupak odobravanja ili otkazivanja ugovora o posredovanju;
- ✓ Izazovi u primeni Zakona o posredovanju;
- ✓ Izazovi u primeni propisa i protokola za posredovanje.

Metodologija

Obuka će se razvijati kroz pružanje informacija od strane međunarodnog/ih trenera, predstavljanje pitanja i date odgovore na osnovu najboljih praktičnih primera koji pružaju adekvatno pojašnjenje procesa upućivanja, odobravanja ili odbijanja sporazuma postignutih u posredovanju. Biće predstavljeni i praktični slučajevi u kojima sudije treba da daju svoje odgovore ili mišljenja, kako bi razumevanje postupka posredovanja bilo što lakše.

Korisnici

Korisnici obuke za posredovanje biće sudije Komercijalnog suda, stručni saradnici i administrativno osoblje.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučeno i podržano izveštajem o proceni potreba iz Projekta USAID-a za komercijalnu pravdu

10. Priznavanje i izvršenje domaćih i stranih arbitražnih odluka

Obuka na temu Priznavanje i izvršenje domaćih i stranih odluka Arbitražnog suda ima za cilj da precizno razjasni značaj i postupak priznavanja i izvršenja kako domaćih tako i stranih arbitražnih odluka, pomažući sudijama da ujednače praksu priznavanja i izvršenja ovih odluka. Obuka ima za cilj povećanje kapaciteta sudija u pogledu pravičnog i tačnog tumačenja odredbi koje mogu imati nejasnoće u pogledu priznavanja i izvršenja arbitražnih odluka. Koji su izazovi sa kojima se suočavaju sudije u postupku priznavanja i izvršenja domaćih i stranih arbitražnih odluka? Koje su potencijalne mane koje sudije vide u pogledu postupka za priznavanje i izvršenje arbitražnih odluka? Da li postoje potencijalni izazovi u vezi sa primenom ili sadržajem Zakona o arbitraži? Najbolji način shvatanja svih koncepata i rešavanja dilema je interaktivni razgovor sa sudijama i postavljanje pitanja i odgovaranje na njih kroz davanje najboljih praksi i razjašnjavanje problema na praktičnim primerima ili konceptima.

Ciljevi

- Oni ispravno shvataju ulogu sudija u procesu priznavanja arbitražnih odluka
- Pravilno primenjuju pravni osnov arbitraže;
- Ujednače praksu priznavanja i izvršenja

Sadržaj

- ✓ Proces priznavanja i izvršenja arbitražnih odluka koje donose arbitražni tribunali unutar i van Kosova

Metodologija

Obuku će polaznici izvoditi interaktivno , PoverPoint prezentaciju, razradu praktičnih slučajeva.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici Komercijalnog suda.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Pravna reforma za ekonomski razvoj na Zapadnom Balkanu – GIZ

11. Arbitraža u sporovima između investitor - država (ISDS)

Projekat Pravna reforma za ekonomski razvoj Zapadnog Balkana – GIZ, između ostalog, ima za cilj jačanje kapaciteta zemalja Zapadnog Balkana u prevenciji i upravljanju sporovima između investitora i države. U okviru ovog napora, u septembru 2023. godine, projekat je u saradnji sa Regionalnom školom za javnu upravu (ReSPA) organizovao regionalni program obuke trenera koji se odnosi na rešavanje sporova između investitora i države. Na ovoj obuci učestvovali su predstavnici institucija i stručnjaci sa Kosova i drugih zemalja Zapadnog Balkana sa ciljem unapređenja znanja iz ove oblasti, a potom i prenošenja na predstavnike državnih institucija kroz obuku i slične aktivnosti.

Trenutno je pravo na ulaganje na Kosovu podložno suštinskim promenama. U oktobru 2023. godine u Skupštini je usvojen Zakon o održivim ulaganjima, koji predviđa veliki broj proceduralnih i institucionalnih promena. Iako je ovaj zakon trenutno na razmatranju u Ustavnom sudu, nakon prevazilaženja ove faze, očekuje se da će stupanjem na snagu zakona stupiti na snagu nove izmene zakona o investicijama. Jedna od ključnih promena predviđenih ovim zakonom je ukidanje automatske ponude Republike Kosovo da se tuži u međunarodnoj arbitraži za sporove koji proizilaze iz ovog zakona. U praksi, to znači da će u budućnosti verovatno sporovi na osnovu ovog zakona biti upućeni Komercijalnom sudu na Kosovu. S druge strane, u međunarodnoj sferi, a posebno u okviru Evropske unije, međunarodno investiciono pravo i ISDS pretrpeli su suštinske promene. Uzimajući u obzir ove reforme i trenutna dešavanja u ISDS-u, GIZ je posvećen jačanju kapaciteta kroz obuke sa ciljem adresovanja određenih tema koje se odnose na lokalne prioritete i potrebe. U okviru ovog napora, GIZ je u novembru 2023. godine u saradnji sa Ministarstvom pravde organizovao obuku o ISDS arbitraži, sa ciljem unapređenja teorijskih i praktičnih znanja u vezi sa materijalnim i proceduralnim delom ISDS arbitraže, počev od pokretanja procesa do izvršenja odluka, kao i standarda zaštite prava stranih investitora. Na osnovu preporuka koje smo dobili tokom ove obuke od ključnih aktera iz ove oblasti, GIZ će organizovati ISDS Arbitražnu simulaciju, koja ima za cilj jačanje veština učesnika u arbitražnom postupku u oblasti investicija.

Ciljevi simulacije

Razvijanje simulacije ima za cilj sledeće ciljeve:

- Razvijanje veština učesnika u pripremi, predstavljanju i raspravljanju u ISDS sporovima, uključujući pravno istraživanje, analizu slučajeva i veštine zastupanja .
- Dobijanje praktičkih i teorijskih znanja o investicionom pravu, pripremajući se za probleme sa kojima se mogu susresti u stvarnim sporovima
- Produblјivanje znanja o pravnom okviru investicionog prava, uključujući važeće zakonodavstvo i međunarodne ugovore
- Primena znanja stečenih na prethodnim obukama
- Podsticanje saradnje i timskog rada kroz dodelu različitih uloga
- Unapređenje veština rešavanja problema i formulisanje efikasnih strategija za rešavanje sporova u kontekstu ISDS-a
- Svest o specifičnostima oblasti ISDS

ISDS simulacija arbitraže

Simulacija ima za cilj da proaktivno angažuje učesnike u arbitražnom postupku. Učesnicima će biti predstavljen slučaj na kome će pripremiti argumente za tužioca ili tuženu državu (Republiku Kosovo), u zavisnosti od uloge koju će izabrati. Ove argumenti će prezentovati tokom simulacije. Praktični slučaj će biti dostavljen učesnicima u prvoj polovini decembra 2023. godine. Dok će stranke imati priliku da iznesu svoje argumente do 28. februara 2024. godine. Zajedno sa slučajem, dostaviće se i Priručnik za standardizovani program obuke za rešavanje investicionih sporova (ISDS).

Korisnici

Državni advokati, predstavnici Ministarstva trgovine, Ministarstva ekonomije, Ministarstva finansija, Ministarstva pravde, sudije Komercijalnog suda, predstavnici Poreske uprave Kosova, predstavnici Kosovske agencije za privatizaciju kao i predstavnici drugih relevantnih agencija u ISDS sporovima.

Trajanje

Simulacija će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Pravna reforma za ekonomski razvoj na Zapadnom Balkanu – GIZ

12. Trgovinski odnosi sa stranim elementima i međunarodno-pravna saradnja u komercijalnim pitanjima

Ova obuka je osmišljena da pruži opšte znanje o inovacijama u oblasti privatnog prava na Kosovu sa fokusom na komercijalne/trgovinske odnose. Kao takva, ova obuka će se baviti opštim međunarodnim pravom i specijalizovanim delom komercijalnih odnosa. Cilj obuke je ažuriranje znanja sudija odgovarajućih sudova u opštem delu međunarodnog privatnog prava i o novinama prava uopšte, institutima i glavnim stubovima međunarodnog privatnog prava i biće informisani o glavnim novinama u tri njegova glavna stuba: u određivanju nadležnog prava, u nadležnosti sudova i u priznavanju i izvršenju stranih sudskih odluka i sa specifičnostima komercijalnih /trgovinskih odnosa sa stranim elementom.

Ciljevi

- Ažuriranje znanja: Obuka ima za cilj ažuriranje znanja sudija kosovskih sudova u oblasti međunarodnog privatnog prava, sa posebnim naglaskom na komercijalne i trgovinske odnose. Ovaj cilj obuhvata poznavanje zakonskih novina i institucija vezanih za odnose sa stranim elementima.
- Razumevanje autonomije volje: Obuka ima za cilj da pomogne sudijama u razumevanju autonomije volje stranaka u određivanju nadležnog prava u privrednim odnosima sa stranim elementom.
- Međunarodne prakse: Obuka će dati objašnjenja o praksi Suda pravde Evropske unije
- Pregled sudskih odluka: Obuka ima za cilj da upozna sudije sa postupcima i izazovima priznavanja i izvršenja stranih sudskih odluka iz oblasti trgovinskih i radnih odnosa.
- Međunarodna saradnja: Obuka ima za cilj promovisanje međunarodne pravne saradnje, nudeći praktične primere saradnje u oblasti međunarodnog privatnog sektora.

Sadržaj

- ✓ Utvrđivanje nadležnog prava u privrednim odnosima sa stranim elementom, autonomija volje stranaka u ovom određivanju;
- ✓ Utvrđivanje nadležnog zakona u radnim odnosima sa stranim elementom;
- ✓ Nadležnost kosovskih sudova u trgovinskim odnosima sa stranim elementima iu radnim pravnim sporovima; nadležnost Privrednog suda na Kosovu u ovim odnosima; autonomija volje stranaka u određivanju nadležnog suda (kosovskog ili stranog);
- ✓ Priznavanje i izvršenje stranih sudskih odluka iz oblasti trgovinskih odnosa i radnog prava; priznavanje odluka kosovskih sudova u drugim zemljama.
- ✓ Međunarodna pravna saradnja u ovoj oblasti: praktična objašnjenja o saradnji sudova u izvođenju dokaza i uručenju dokumenata

METODOLOGIJA

U obuci će se primenjivati kombinovana metodologija između teorijskih objašnjenja izmena koje donosi zakon i praktičnog dela koji se sastoji od vežbi. Objašnjenja o novinama zakona i institutima ove oblasti prava daju se razradom glavnih predmeta u praksi o kojima odlučuje Sud

pravde Evropske unije. Sudska praksa ovog suda, osim što je veoma bogata, veoma je poučna za kosovske sudije jer tumači iste odredbe koje su transponovane u LDNP na Kosovu. U međuvremenu, u delu vežbe, sudijama se predočavaju hipotetički problemi pojedinih oblasti, koji kombinuju dileme oko utvrđivanja nadležnog zakona, njihove nadležnosti kao suda na Kosovu i/ili dileme o priznavanju ili odbijanju strane odluke.

Korisnici

Sudije i stručni saradnici u Komercijalnom sudu na Kosovu.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

ADMINISTRATIVNI

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučio Stalni Trener u AP
- Radionica o izradi programa obuke, 13-14.11.2023.godine

1. Sudska zaštita u Upravnom Sukobu

Fokus ove obuke biće sudska zaštita u postupku upravnog spora, uključujući pravo na pristup sudu, standarde dokaza i dokaznih sredstava, donošenje odluka i pravne lekove. Tema će se fokusirati na tretman zakonitosti odluka Departmana za Upravljanje Osnovnog suda u Prištini i Departmana za Upravljanje Apelacionog Suda, u sudskoj praksi, iznete stručne i proceduralne dileme u vezi sa rešavanje ovih predmeta. Drugi cilj ove obuke je davanje preporuka i rešenja zasnovanih na zakonu koja bi olakšala rad sudija i uticala na ukupno smanjenje broja predmeta. Takođe, na obuci će se ispitati vrste predmeta koji se češće prezentuju Departmanu za Upravljanje Osnovnog Suda u Prištini.

Ciljevi

- Da pravilno tumače zakonske odredbe za upravni spor;
- Da analiziraju i priznaju pravo na pristup sudu;
- Da primene standarde dokazivanja;
- Donošenje pravičnih i zakonitih odluka; i
- Prepoznaju uloge i značaja pravnih lekova u upravnom sporu.

Sadržaj

- ✓ Zakonske odredbe u upravnom spornom postupku;
- ✓ Pravo na pristup sudu;
- ✓ Standardi dokazivanja;
- ✓ Donošenje zakonitih i obrazloženih odluka; i
- ✓ Pravni lekovi u upravnom spornom postupku.

Metodologija

Na ovoj obuci, pokrenuta pitanja biće obrađena kroz delimična teorijska objašnjenja, a više zasnovana na konkretnim slučajevima i primerima. Takođe će se primeniti diskusije i praktični primeri o glavnim principima i pravilima procedure u upravnim sporovima, zatim rad u grupama, diskusija o njima sa učesnicima i na kraju davanje preporuka za razmatrana pitanja.

Korisnici

Sudije Departmana za Upravljanje Osnovnog Suda u Prištini i Apelacionog Suda kao i stručni saradnici i službenici Ministarstva Rada i Socijalne Zaštite (MRSZ) koji su uključeni u upravne sporove.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučio Stalni Trener u AP
- Radionica o izradi programa obuke, 13-14.11.2023.godine

2. Sudska zaštita u sporovima – pitanja javnih nabavki

Ova obuka ima za cilj unapređenje znanja sudija u vezi sa sudskom zaštitom u sporovima o javnim nabavkama. Drugi cilj je sveobuhvatan tretman postupaka nabavke u svim fazama kao što su: postupak razmatranja, procena dokumenata od strane stručnjaka za razmatranje i preporuka za Telo za Razmatranje Nabavki – TRN. U ovoj obuci će se tumačiti zakonske odredbe koje su na snazi za javne nabavke, razlažući kriterijume koji se odnose na ciklus procesa javnih nabavki i sporove sa TRN. U praksi se često javljaju problemi u pogledu kriterijuma i njihove procene prema njihovoj težini, a samim tim i potrebe njihovog tretmana. Takođe, sveobuhvatno će biti obrađena procedura u Telu za Razmatranje Nabavki i način razvoja upravnog spora u nadležnom sudu. Drugi cilj je da objašnjenja i preporuke sa ove obuke pomognu da se procedure nabavki razvijaju kroz definisane zakonske kriterijume i da sudije pravilno primenjuju zakonske odredbe o javnim nabavkama.

Ciljevi

- Da prepoznaju i analiziraju faze postupka javne nabavke;
- Identifikuju karakteristike postupka upravnog spora u vezi sa pitanjima javnih nabavki;
- Pravilno tumačiti važeće zakonske odredbe o javnim nabavkama.
- Pravilno primeniti zakonske odredbe o javnim nabavkama u sudskoj praksi.

Sadržaj

- ✓ Vrste i sprovođenje postupaka nabavki – opšta pravila.
- ✓ Razvoj i upravljanje procedurama nabavke;
- ✓ Pokretanje i početno sprovođenje postupka revizije;
- ✓ Postupak pred Telom za Razmatranje Nabavki;
- ✓ Pravni lekovi, kaznene i završne odredbe u postupcima nabavki

Metodologija

Pitanja i dileme će biti obrađene kroz: delimični teorijski diskurs, interaktivne diskusije, objašnjenja stručnjaka koji će argumentovati različite stavove i analizu zakonskih odredbi i slučajeva iz prakse. Kroz diskusiju, učesnici će međusobno razmeniti iskustva u vezi sa različitim aktuelnim pitanjima pred TRN i sudskom praksom Departmana za Upravljanje Osnovnog suda u Prištini i Departmana za Upravljanje Apelacionog suda.

Korisnici

Sudije Departmana za Upravljanje Osnovnog Suda i Apelacionog Suda kao i službenici TRN-a.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučio Stalni Trener u AP
- Radionica o izradi programa obuke, 13-14.11.2023.godine.

3. Obrazloženje sudskih odluka u upravnom spornom postupku

Svrha ove obuke je raspravljavanje o pitanjima nepostojanja adekvatnog pravnog obrazloženja za odluke donete u upravnom sporu. Drugi cilj je raspravljavanje u vezi sa sudskom zaštitom i rešavanjem zakonitosti odluka organa javne uprave u Odeljenju za Upravljanje Osnovnog Suda u Prištini i Odeljenju za Upravljanje Apelacionog Suda. U postupanju po ovim predmetima, u sudovima se iznose različite stručne, procesne i materijalne dileme u pogledu postavljanja konkretnih predmeta. Ova obuka ima za cilj da ponudi praktična rešenja zasnovana na zakonu koja bi olakšala rad sudija i na kraju uticala na ukupno smanjenje broja predmeta. Obuka će se takođe fokusirati na proceduru pokretanja upravnog spora i njegov razvoj u sudu nadležnom za odluke organa javne uprave i organa upravljanja na Kosovu.

Ciljevi

- Prepoznaju važnost obrazloženih sudskih odluka u postupku upravnog spora;
- Razdvoje vrste pravnog rezonovanja i razumete ulogu i značaj principa dobrog pravnog pisanja;
- Pravilno sprovode odredbe upravnog spornog postupka;
- Da se upoznaju sa zahtevima Evropskog Suda za Ljudska Prava (ECHR) u vezi sa obrazloženjem sudskih odluka upravnih sudova – Departman za Upravljanje u kontekstu standarda koje zahteva ESLJP u Strazburu.

Sadržaj

- ✓ Uloga i značaj obrazloženih sudskih odluka u upravnom spornom postupku;
- ✓ Vrste pravnog obrazloženja i Principi dobrog pravnog pisanja;
- ✓ Obrazloženje sudskih odluka Departman za Upravljanje (Osnovnog Suda i Apelacionog Suda) u kontekstu standarda koje zahteva ESLJP u Strazburu.

Metodologija

Pokrenuta pitanja biće obrađena kroz delimična teorijska objašnjenja, zasnovana na konkretnim slučajevima. Kroz objašnjenja, diskusije i praktične primere o osnovnim principima i pravilima Zakona o upravnim sporovima, rad u grupama i diskusiju o njima sa učesnicima.

Korisnici

Sudije Odeljenja za Upravljanje Osnovnog Suda i Apelacionog Suda i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

USTAVNI

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučio Stalni Trener u AP
- Radionica o izradi programa obuke, 13-14.11.2023.godine

1. Dosadašnja praksa Ustavnog Suda u vezi sa praksom ESLJP-a prema zahtevima u građanskoj oblasti

Glavni cilj ove obuke je unapređenje znanja sudija i tužilaca u vezi sa novim saznanjima i glavnim odlukama u dosadašnjoj praksi Ustavnog Suda Kosova u vezi sa praksom Evropskog Suda za Ljudska Prava (ESLJP) prema zahtevi u građanskoj oblasti. Drugi cilj je da se bavi sudskom zaštitom ljudskih prava, uključujući glavne predmete Ustavnog suda Kosova i ESLJP, tačnije, to je davanje uputstava i preporuka za pojedinačna ljudska prava koja su zaštićena Ustavom Kosova, sudska praksa Ustavnog suda, kao i ESLJP, zatim analiza u oblasti sudske zaštite ustavnih prava u Republici Kosovo, na osnovu poređenja ove zaštite sa standardima tumačenja Ustavnog Suda. Kosovo i ESLJP, kao i odnos između ustavnih i redovnih sudova, posebno odnos između ustavnih i viših sudova. Pažnja će biti posvećena i usputnoj kontroli ustavnosti u kontekstu razvoja trenutne sudske prakse.

Ciljevi

- Da se upoznaju sa glavnim pravnim pitanjima koja se postavljaju u predmetima po zahtevima iz građanske oblasti pred Ustavnim Sudom;
- Da razumu pristupe i stavove Ustavnog Suda Kosova u vezi sa glavnim proceduralnim i materijalnim aspektima prava i sloboda pojedinca, u vezi sa praksom Evropskog Suda za Ljudska Prava (ESLJP);
- Da upoznaju praksu dva suda, i njihove posebnosti, s obzirom na to da je Ustavni Sud nacionalni sud, za razliku od ESLJP u Strazburu, koji je nadnacionalno-međunarodni sud, u isto vreme razumeti svetonazore i stručne pristupi ova dva suda, u vezi sa sudskom zaštitom ljudskih prava, koji su povezani;
- Efikasno sprovode konkretnu ustavnu obavezu iz člana 53. Ustava Republike Kosovo – „Ljudska prava i osnovne slobode... (moraju) se tumačiti u skladu sa odlukama Evropskog Suda za Ljudska Prava“;
- Da se upoznaju sa razlozima zbog kojih se Ustavni Sud Kosova, u svojoj praksi, snažno oslanja na sudsku praksu Evropskog Suda za Ljudska Prava i kako pristupa usputnoj kontroli ustavnosti.

Sadržaj

- Postupak za prihvatljivost zahteva građanske prirode i odlike dosadašnje prakse Ustavnog Suda po zahtevima iz građanske oblasti;
- Glavna pravna pitanja pokrenuta u predmetima-zahtevima iz građanske oblasti pred Ustavnim Sudom;
- Pristupi i stavovi Ustavnog Suda Kosova i Evropskog Suda za Ljudska Prava u vezi sa glavnim procesnim i materijalnim aspektima prava i sloboda pojedinca.
- Karakteristike prakse ova dva suda kao izazov sam po sebi i profesionalni stavovi- pristupi ova dva suda u pogledu sudske zaštite ljudskih prava.

- Razlozi zbog kojih se Ustavni sud Kosova u svojoj praksi snažno oslanja na jurisprudenciju Evropskog Suda za Ljudska Prava i sveobuhvatno objašnjenje konkretne ustavne obaveze za sprovođenje člana 53. Ustava – „Ljudska prava i osnovna slobode... (moraju) tumačiti u skladu sa odlukama Evropskog Suda za Ljudska Prava“;
- Naučiti i primeniti institut slučajne kontrole ustavnosti.

Metodologija

Na ovoj obuci, učesnici će imati priliku da kroz interaktivni razgovor i objašnjenja steknu nova saznanja o glavnim odlukama u dosadašnjoj praksi Ustavnog Suda Kosova u vezi sa praksom Evropskog Suda za Ljudska Prava (ESLJP). trenera, prema zahtevima -pritužbe u građanskoj oblasti kao i o ulozi usputne kontrole ustavnosti. Fokus će takođe biti na davanju uputstava i preporuka za pojedinačna ljudska prava koja su zaštićena Ustavom Kosova, jurisprudencijom Ustavnog suda, kao i Evropskog Suda za Ljudska Prava.

Korisnici

Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Preporučio Stalni Trener u AP
- Radionica o izradi programa obuke, 13-14.11.2023.godine

2. Dosadašnja praksa Ustavnog Suda u odnosu na praksu ESLJP-a prema zahtevima u krivičnoj oblasti

Glavni cilj ove obuke je unapređenje znanja sudija i tužilaca u vezi sa novim saznanjima i glavnim odlukama u dosadašnjoj praksi Ustavnog Suda Kosova u vezi sa praksom Evropskog suda za Ljudska Prava (ESLJP) prema zahtevima u oblasti krivičnog dela. Drugi cilj je da se bavi sudskom zaštitom ljudskih prava, uključujući glavne predmete Ustavnog suda Kosova i ESLJP, tačnije, to je davanje uputstava i preporuka za pojedinačna ljudska prava koja su zaštićena Ustavom Kosova, sudska praksa Ustavnog Suda, kao i ESLJP, zatim analiza u oblasti sudske zaštite ustavnih prava u Republici Kosovo, na osnovu poređenja ove zaštite sa standardima tumačenja Ustavnog Suda. Kosova i ESLJP, kao i odnos između Ustavnog suda i redovnih sudova, posebno odnos između ustavnih i viših sudova. Pažnja će biti posvećena i usputnoj kontroli ustavnosti u kontekstu razvoja trenutne sudske prakse.

Ciljevi

- Da se upoznaju sa glavnim pravnim pitanjima koja se postavljaju u predmetima po zahtevima iz krivičnog dela pred Ustavnim Sudom;
- Razumeti pristupe i stavove Ustavnog Suda Kosova u vezi sa glavnim proceduralnim i materijalnim aspektima prava i sloboda pojedinca, u vezi sa praksom Evropskog Suda za Ljudska Prava (ESLJP).
- Upoznaju prakse dva suda, i njihove posebnosti, s obzirom na to da je Ustavni Sud nacionalni sud, za razliku od ESLJP u Strazburu, koji je nadnacionalno-međunarodni sud, u isto vreme razumeti svetonazore i stručne pristupi ova dva suda, u odnosu na sudsku zaštitu ljudskih prava, koji su međusobno povezani.
- Efikasno sprovesti konkretnu ustavnu obavezu iz člana 53. Ustava Republike Kosovo – „Ljudska prava i osnovne slobode... (moraju) se tumačiti u skladu sa odlukama Evropskog Suda za Ljudska Prava“;
- Da se upoznaju sa razlozima zbog kojih se Ustavni Sud Kosova u svojoj praksi snažno oslanja na sudsku praksu Evropskog Suda za Ljudska Prava i kako pristupa slučajnoj kontroli ustavnosti.

Sadržaj

- ✓ Postupak za prihvatljivost zahteva građanskopravnog karaktera i odlike dosadašnje prakse Ustavnog Suda po zahtevima iz krivičnogpravnog oblasti;
- ✓ Osnovna pravna pitanja koja se postavljaju u predmetima-zahtevima iz krivičnog prava pred Ustavnim Sudom;
- ✓ Pristupi i stavovi Ustavnog suda Kosova i Evropskog Suda za Ljudska Prava u vezi sa glavnim procesnim i materijalnim aspektima prava i sloboda pojedinca.
- ✓ Osobine prakse ova dva suda kao izazov sam po sebi i profesionalni stavovi-pristupi ova dva suda u pogledu sudske zaštite ljudskih prava.

- ✓ Razlozi zbog kojih se Ustavni Sud Kosova u svojoj praksi snažno oslanja na jurisprudenciju Evropskog Suda za Ljudska Prava i sveobuhvatno objašnjenje konkretne ustavne obaveze za sprovođenje člana 53. Ustava – „Ljudska prava i osnovne slobode (moraju e) se tumače u skladu sa odlukama Evropskog Suda za Ljudska Prava“;
- ✓ Naučiti i primeniti institut slučajne kontrole ustavnosti.

Metodologija

Na ovoj obuci, učesnici će imati priliku da kroz interaktivni razgovor i objašnjenja steknu nova saznanja o glavnim odlukama u dosadašnjoj praksi Ustavnog Suda Kosova u vezi sa praksom Evropskog Suda za Ljudska Prava (ESLJP) prema zahtevima-pritužbama u krivičnoj oblasti kao i o ulozi usputne kontrole ustavnosti. Fokus će takođe biti na davanju uputstava i preporuka za pojedinačna ljudska prava koja su zaštićena Ustavom Kosova, jurisprudencijom Ustavnog Suda, kao i Evropskog Suda za Ljudska Prava.

Korisnici

Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

EKLJP

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Kancelarija SE u Prištini, projekat Podrška Ustavnog Suda u primeni i distribuciji standarda Evropskog Suda za Ljudska Prava.

1. Pristup efikasnim pravnim lekovima

Cilj obuke je povećanje znanja učesnika o pravu kao efikasnom pravnom leku, koji je suštinska komponenta ljudskih prava prema Evropskoj Konvenciji o Ljudskim Pravima (EKLJP) i drugim instrumentima ljudskih prava. Član 13. EKLJP-a utvrđuje da „svako čija su prava i slobode povređena po Konvenciji uživa pravo da koristi efikasne pravne lekove pred nacionalnim organom, bez obzira da li su povredu izvršila lica koja su delovala u službenom svojstvu“. Pristup efikasnim pravnim lekovima mora biti osiguran u nacionalnim pravnim sistemima na svim nivoima sudskih postupaka. U praksi, ovi pravni lekovi moraju biti iscrpljeni na najnižem nivou pre nego što se prijave najvišim pravosudnim institucijama, kao i u hijerarhiji nacionalnog pravnog sistema pre podnošenja zahteva Evropskom Sudu za Ljudska Prava (ECHR). Stvaranje internih mehanizama prvo mora biti iscrpljeno pre nego što pojedinci mogu da se obrate Evropskom Sudu za Ljudska Prava (ECHR), pravo na delotvoran pravni lek daje efekat principu supsidijarnosti, ojačanom kriterijumima prihvatljivosti definisanim u članu 35. EKLJP-a. Dakle, ovaj princip odražava osnovnu ulogu nacionalnih pravosudnih sistema u garantovanju poštovanja standarda ljudskih prava, kao sastavnog dela sistema Konvencije. Učesnici će analizirati mnoge slučajeve iz prakse Evropskog Suda za Ljudska Prava koji se odnose na kršenje člana 13. koji otkrivaju neuspeh država članica da primene efikasne domaće pravne lekove. Štaviše, učesnici će naučiti kako se povreda člana 13. uvek dešava u vezi sa drugim pravom definisanim EKLJP i njenim protokolima, jer pravo na delotvoran pravni lek podrazumeva povredu ljudskih prava na prvom mestu, ili barem pritužbe u ovo poštovanje. Pored toga, sudska praksa u vezi sa članom 35. EKLJP u pogledu neiscrpljivanja domaćih pravnih lekova puna je konkretnih primera slučajeva koji uključuju delotvorne pravne lekove koji nisu iscrpljeni pre primene na ESLJP.

Ciljevi

- Primenjuju relevantne standarde i praksu EKLJP za pravo na delotvoran pravni lek u svojoj sudskoj praksi;
- Dalje će ojačati kapacitet domaćih pravnih lekova kako bi bili efikasni u otklanjanju povreda prava iz Konvencije;
- Primeniti osnovna pravna načela koja se nazivaju delotvornim pravnim lekovima i upoznati se sa potrebnim karakteristikama pravnih lekova u određenim konkretnim situacijama, kao i sa pravnim lekovima uopšte.

Sadržaj

- ✓ Pristup efikasnim pravnim lekovima – Standardi i principi koje primenjuje ESLJP (poziv na ESLJP, relevantni članovi, smernice);
- ✓ Princip supsidijarnosti – Praktična primena;
- ✓ Kršenje člana 13. u odnosu na druge članove EKLJP;
- ✓ Proceduralni aspekti neprihvatljivosti ESLJP – relevantna sudska praksa Evropskog Suda za Ljudska Prava prema članu 35. EKLJP;
- ✓ Pravo na delotvorne pravne lekove (član 13. EKLJP) – Sudska Praksa Suda; Evropski Sud za Ljudska Prava (ECHR);

- ✓ Studija slučaja/hipotetički scenario/diskusija.

Metodologija

Obuka će uključivati prezentacije i interaktivne diskusije i razmene sa učesnicima u vršnjačkom okruženju. Fokus će biti na analizi relevantne jurisprudencije Evropskog Suda za Ljudska Prava, te standarda i prakse koji se primenjuju u njegovoj jurisprudenciji. Za efektivno ocenjivanje obuke, od učesnika će se tražiti da popune upitnike za ocenjivanje pre i posle obuke.

Korisnici

Sudije, tužioci, advokati i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Kancelarija SE u Prištini, projekat Podrška Ustavnog Suda u primeni i distribuciji standarda Evropskog Suda za Ljudska Prava.

2. Praksa Evropskog Suda za Ljudska Prava prema članu 5. i članu 6. EKLJP

Prema članu 22. Ustava Kosova, glavni međunarodni instrumenti o ljudskim pravima, uključujući Evropsku Konvenciju o Ljudskim Pravima (EKLJP) su direktno primenljivi u pravnom sistemu i imaju prioritet u tumačenju nad nacionalnim zakonodavstvom. Nadalje, član 53. Ustava navodi da se sva ljudska prava i osnovne slobode garantovane ovim Ustavom tumače u skladu sa sudskim odlukama Evropskog Suda za Ljudska Prava. U ovom aspektu, Akademija Pravde smatra važnim da obezbedi obuku za pravne praktičare u kosovskom pravosuđu o relevantnim standardima definisanim u EKLJP i praksi Evropskog Suda za Ljudska Prava (ESLJP) prema različitim članovima ovog živog instrumenta. Ovo su takođe naglasile sudije i tužioci tokom procesa procene potreba za obukom koji je nedavno sprovedla Akademija Pravde. Na osnovu potreba prakse, izneti su specifični zahtevi za sudsku praksu prema članu 5. EKLJP, Pravo na slobodu i bezbednost i članu 6. EKLJP, Pravo na pravično suđenje, koji se u mnogim slučajevima smatraju međusobno povezanim.

Pravo na slobodu i bezbednost (član 5. EKLJP), koje odgovara članu 29. Ustava, ima veći značaj u demokratskom društvu i predstavlja osnovno ljudsko pravo koje garantuje da svi pojedinci budu oslobođeni proizvoljnih ili neopravdanih lišavanja. Ovo pravo ima svojstvo srodnih prava i, kao takvo, ograničenje ovog prava može se vršiti samo u posebnim slučajevima, na osnovu sudske odluke u skladu sa uslovima i ograničenjima utvrđenim zakonom. Vodeći princip je da se lišenje slobode nalaže u izuzetnim slučajevima, u krajnjoj nuždi, u situacijama kao što je izvršenje kazne zatvora za izvršenje krivičnog dela, i to samo ako postoji osnovana sumnja da se krivično delo može izvršiti, u slučajevima kada je sloboda razumno lišena i smatra se neophodnim radi sprečavanja izvršenja drugog krivičnog dela, i to samo na određeno vreme pre suđenja u skladu sa zakonom, a radi vaspitnog nadzora maloletnika ili radi ponašanja maloletnika pred nadležnom institucijom po nalogu suda.

Više,

U pravnom okviru Kosova, glavni delovi zakonodavstva u ovoj oblasti su Ustav, Zakonik o Krivičnom Postupku i Zakonik Pravde o Maloletnicima, stoga će kurs ispitati njihovu primenu pozivajući se na jurisprudenciju ESLJP i EKLJP, kao i pružanje konkretnih alata za praktičare o tome kako unaprediti proces donošenja odluka, kvalitet odluka i njihovo obrazloženje. U ovom slučaju, tri ključna aspekta identifikovana ocenjivanjem međunarodnih organizacija koje treba pozabaviti analizom evropskih standarda i prakse obuhvataju široko sprovođenje pritvora, uključujući prekomerno trajanje i neadekvatno opravdanje za određivanje pritvora. Pravo na pravično suđenje zaštićeno je članom 6. Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima (EKLJP), koji u svom stavu 6.1 precizira utvrđivanje njegovih/njenih prava i obaveza kao građanina za bilo koju krivičnu prijavu protiv njega/nje, svakoga ima pravo na pravično i javno suđenje u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom osnovanim zakonom. Stav 6.2 dalje navodi da se svako ko je optužen za krivično delo smatra nevinim dok mu se ne dokaže krivica u skladu sa zakonom. Stav 6.3 utvrđuje minimalna prava svakog optuženog, uključujući da bude blagovremeno obavešten, na jeziku koji razume i detaljno, o prirodi i razlozima optužbi protiv njega/nje. Pored toga, on/ona mora imati dovoljno vremena i mogućnosti da pripremi svoju odbranu i da se brani sam ili putem pravne pomoći sa pravom da prisustvuje i unakrsno ispituje sve svedoke u njegovo/njeno ime pod istim uslovima kao i svedoci protiv njega/nje i da ima

pomoć prevodioca ako ne razume jezik koji se govori na sudu. Radionica će pružiti platformu za istraživanje sudske prakse Evropskog Suda za Ljudska Prava u skladu sa Smernicama Evropskog Suda za Ljudska Prava o članu 6. EKLJP, koji daje reference na značajne predmete u građanskim i krivičnim predmetima. Praksa koju je razvio Evropski Sud za Ljudska Prava i pristup kada se odlučuje za konkretne slučajeve poslužiće kao vredan resurs za praktičare u kosovskom pravosuđu u pogledu prava na pravično suđenje, proceduralnih prava i pravilnog postupka, sve do kvalitativnog obrazloženja presuda.

Ciljevi

- Sprovoditi standarde i praksu Evropskog Suda za Ljudska Prava o pravu na slobodu i sigurnost
- Sve više koristiti alternative pritvoru u preliminarnoj fazi postupka
- Smanjiti trajanje pritvora, kao poslednje sredstvo i na ograničeno vreme
- Da obezbede kvalitetno obrazloženje prilikom određivanja pritvora
- Sprovođenje standarda i prakse ESLJP u skladu sa članom 6. EKLJP-a, za Pravo na Pravično Suđenje
- Obrađivati predmete na efikasniji način u pogledu razumnog vremena obrade
- Obezbediti kvalitetno obrazloženje u svim fazama postupka

Sadržaj

- ✓ Pravo na slobodu i bezbednost, član 5. Evropske Konvencije o Ljudskim Pravima (EKLJP);
- ✓ Neapsolutna priroda prava na slobodu i bezbednost;
- ✓ Delokrug sprovođenja;
- ✓ Zakonsko lišenje prava na slobodu;
- ✓ Pritvor;
- ✓ Garancije za lica lišena slobode.

Pravo na pravično i nepristrasno suđenje, član 6. EKLJP

- ✓ Delokrug implementacije;
- ✓ Pravo na pristup sudu;
- ✓ Koncept „tribunala“ („suda“);
- ✓ Nezavisnost i nepristrasnost suda;
- ✓ Opšta razmatranja o članu 6, krivični aspekt;
- ✓ Delokrug: pojam „krivične prijave“;
- ✓ Opšte garancije: institucionalni zahtevi;
- ✓ Opšte garancije: proceduralni zahtevi;
- ✓ Specifične garancije;
- ✓ Eksteritorijalno dejstvo član 6.

Metodologija

Obuka će se sprovoditi kombinovanjem prezentacija i interaktivnih diskusija sa učesnicima, sa studijama slučaja koje uključuju analizu sudske prakse i rad na hipotetičkim scenarijima. Lične

radionice zasnovane na metodologiji Saveta Evrope o obrazovanju za ljudska prava za pravne stručnjake (HELP), biće dopunjene modulima za e-učenje na onlajn platformi HELP, uključujući pravo na slobodu i bezbednost, i alternative pritvoru prema članu 5. EKLJP-a i procesne zaštitne mere u krivičnom postupku i sudsko obrazloženje i ljudska prava, prema članu 6. EKLJP-a. Upitnici ocene pre i posle obuke mogu se podeliti korisnicima kako bi se izmerili efekti obuke.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana, dok će vremenski okviri za HELP kurseve (ako su povezani) biti dogovoreni sa korisnicima, jer su dostupni kao moduli za samostalno učenje i podučavanje (vreme potrebno za završetak je 7-10 sati, a na korisnicima je da biraju kada žele da pohađaju modul po modul). Učesnici će biti sudije, tužioci, advokati i stručni saradnici.

Korisnici

Sudije, tužioci, advokati i stručni saradnici.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Kancelarija SE u Prištini, projekat PRO - FREX

3. Sloboda izražavanja i sudska zaštita u slučajevima povrede slobode izražavanja - Specijalizovana Obuka za Strateške Tužbe Protiv Učešća Javnosti (SLAPP)

SLAPP (Strateške Tužbe Protiv Učešća Javnosti) predstavljaju novi izazov za pravne stručnjake, koji zahtevaju novi fokus na pravno razumevanje i strategiju. SLAPP tužbe su tužbe za koje se prima facie čini da su neosnovane i da će verovatno biti neuspešne na sudu. Preko njih tužilac nema nameru da dobije spor, već ima za cilj da zastraši i obeshrabri novinare od daljeg izveštavanja o stvarima od javnog interesa, primoravajući ih na dugotrajne i skupe sudske postupke. Za sudije i tužioce, porast SLAPP-a zahteva povećanu svest i nijansiran pristup postupanju sa njima. Neophodno je da se ove tužbe rano identifikuju, da se razume njihova često preteća priroda i da se primenjuju pravni principi koji balansiraju pravo na pravilan proces sa zaštitom učešća javnosti i slobodnog izražavanja.

Efikasno postupanje sa SLAPP-om će zahtevati ciljanu obuku u pravosuđu, poznavanje zakonskog okvira protiv SLAPP-a i posvećenost odvratanju od takve prakse putem razumnog donošenja odluka. Kako se SLAPP razvija, uloga pravosuđa u zaštiti demokratskih vrednosti i obezbeđivanju pravde protiv ovih pravnih taktika postaje sve imperativnija.

Ciljevi

- Jasno identifikovati i razlikovati SLAPP tužbe;
- Bolje razumeti jurisprudenciju Evropskog Suda za Ljudska Prava u vezi sa SLAPP-om, razumejući kako ovi presedani utiču na tumačenje i primenu ljudskih prava u kontekstu slobode izražavanja i pravnog zastrašivanja;
- Prepoznaju karakteristike strateških tužbi protiv učešća javnosti, njihovu razliku od legitimnih pravnih zahteva, omogućavajući informisaniji i efikasniji sudski odgovor;
- Razumu i koriste specifične pravne principe i radnje protiv SLAPP-a, pružajući snažnu odbranu onima koji su nepravedno meta takvih tužbi;
- Pamtit trendove na nivou EU, prepoznati dešavanja i pravne odgovore na SLAPP tužbe na nivou Evropske Unije;
- Dublje razumeti inicijative na nivou Komiteta Ministara upućene državama članicama u suprotnosti sa korištenjem SLAPP tužbi.

Sadržaj

- ✓ Definicija i karakteristike SLAPP-a.
- ✓ Istorijski kontekst i njihova aktuelizacija.
- ✓ Uticaj SLAPP-a na Slobodu Izražavanja i Demokratske Procese.
- ✓ Studije slučaja koje ističu uticaj na pojedince i društvo.
- ✓ Uloga SLAPP-a u gušenju javnog učešća i diskursa.
- ✓ Pravni principi i pitanja ljudskih prava.
- ✓ Pregled relevantnih ljudskih prava zaštićenih Evropskom Konvencijom o Ljudskim

- pravima (EKLJP).
- ✓ Interakcija između slobode izražavanja, prava na pravično suđenje i privatnosti
 - ✓ Pregled preporuka i rezolucija Saveta Evrope o SLAPP-u.
 - ✓ Uloga Komiteta Ministara u rešavanju SLAPP-a.
 - ✓ Praksa Evropskog Suda za Ljudska Prava (ESLJP) o SLAPP-u.

Metodologija

Posebne metode obuke za pravne stručnjake biće primenjene na ovu obuku. Koristiće se vežbe ledolomca, PPT prezentacije, studije slučaja, grupne vežbe, ispitivanja javnog mnjenja, debate koje vode specijalizovani treneri iz oblasti slobode izražavanja, ispiti za ocenjivanje. Obuka će se u potpunosti zasnivati na priručniku za obuku koji je izradio projekat Saveta Evrope, PRO-FREX.

Korisnici

Sudije i tužioci iz različitih regiona.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Agencija za Informacije i Privatnost (AIP)

4. Zaštita ličnih podataka

Agencija za Informacije i Privatnost (AIP) je nadležna za nadzor nad sprovođenjem Zakona BR. 06/L-081 o Pristupu Javnim Dokumentima i Zakona BR. 06/L-082 o Zaštiti Ličnih Podataka, u cilju zaštite osnovnih prava i sloboda fizičkih lica, u vezi sa obradom ličnih podataka, kao i garantovanje pristupa javnim dokumentima. Na osnovu Zakona o Pristupu Javnim Dokumentima, Agencija je nadležna za postupanje po pritužbama na pristup javnim dokumentima radi praćenja, izveštavanja o sprovođenju ZPJD, saradnje sa nadležnim institucijama i izricanja kaznenih mera za institucije koje ne ispunjavaju uslove svoje zakonske obaveze u izveštaju sa pristupom javnim dokumentima. U vezi sa sprovođenjem zakona o zaštiti ličnih podataka, Agencija se bavi pritužbama subjekata i pojedinaca radi zaštite podataka o ličnosti, savetuje javna i privatna tela po pitanjima zaštite podataka, sprovodi inspeksijske nadzore u vezi sa sprovođenja ovog zakona, daje mišljenja o javnim ustanovama i drugim organima, kao i objavljuje o svim pitanjima u vezi sa zaštitom podataka o ličnosti.

Agencija za Informacije i Privatnost saraduje sa državnim, međunarodnim organima i organima Evropske Unije po pitanjima koja se smatraju važnim za pristup javnim dokumentima i zaštitu podataka o ličnosti. Uzimajući u obzir ulogu i značaj Akademije Pravde Kosova, Agencija smatra neophodnom i značajnom saradnju sa Akademijom Pravde za saradnju u okviru sprovođenja aktivnosti za unapređenje prava na pristup javnim dokumentima i zaštitu podataka. osoblja u pravosudnom i tužilačkom sistemu Kosova.

Značaj ostvarivanja prava na pristup javnim dokumentima i zaštite ličnih podataka, predstavlja imperativnu potrebu za sprovođenje ova dva prava u praksi od strane pravosudnog i tužilačkog sistema, što zahteva kontinuiranu međuinstitucionalnu saradnju i koordinaciju kako bi ponuditi izbore za eventualne dileme koje se mogu pojaviti u ostvarivanju ova dva prava.

Program međuinstitucionalne saradnje poslužio bi pitanjima i dilemama uočenim tokom postupanja po žalbama za pristup javnim dokumentima koje definišu:

- Balansiranje prava na pristup javnim dokumentima i zaštite ličnih podataka
- Određivanje oštećenja testa i
- Obrada zahteva za pristup javnim dokumentima sa osetljivim sadržajem

Pristup rešavanju dilema ili pitanja koja se postavljaju tokom obuke realizovaće se kroz postupanje po konkretnim pritužbama za pristup javnim dokumentima i zaštitu podataka o ličnosti sa konkretnim primerima reagovanja i postupanja po predmetima.

Ciljevi

- Promovisanje prava na pristup javnim dokumentima
- Promovisanje prava na zaštitu ličnih podataka

Sadržaj

- ✓ Zaštita ličnih podataka
- ✓ Svrha i delokrug zakona
- ✓ Uloga Glavnih Administrativnih Službenika i službenika odgovornih za zaštitu ličnih podataka
- ✓ Principi obrade ličnih podataka
- ✓ Uloga Agencije za Informacije i Privatnost u sprovođenju ZZLP
- ✓ Pravna obrada ličnih podataka
- ✓ Informacije i pristup ličnim podacima
- ✓ Anonimizacija ličnih podataka

Pristup Javnim Dokumentima:

- Svrha i delokrug zakona
- Uloga Glavnih Administrativnih Službenika i službenika odgovornih za pristup javnim dokumentima
- Osnovni principi prava na pristup javnim dokumentima
- Uloga Agencije za Informacije i Privatnost u sprovođenju ZPJD
- Pristup javnim dokumentima na osnovu zahteva
- Objavljivanje na inicijativu javnih institucija

Metodologija

- Analiza zahteva za pristup javnim dokumentima od sudova i tužilaštava;
- Ciklus upravljanja zahtevima upućenim institucijama od primanja do izveštavanja;
- Moguće posledice nepoštovanja zakonskih obaveza;
- Direktan uticaj sprovođenja zakona na povećanje transparentnosti i odgovornosti institucija.

Korisnici

Sudije, Tužioci, Stručni saradnici, Službenici za Pristup Javnim Dokumentima, Službenici za Zaštitu Ličnih Podataka.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

EVROPSKO PRAVO

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Stalni Trener u AP

1. Efekat prava Evropske Unije

Osnovni cilj ove obuke je unapređenje znanja o dejstvu prava Evropske Unije i analiza aspekata primene ovog prava pre i posle članstva u Evropskoj Uniji. Drugi cilj je implementacija evropskog prava i njegovih efekata na nacionalnom nivou (direktno i indirektno dejstvo); Efekat Prava EU na pravo Republike Kosovo – nakon stupanja na snagu Sporazuma o Stabilizaciji i Pridruživanju. (Usklađivanje nacionalnog prava sa evropskim pravom, pravni osnov usaglašenog tumačenja, obim i granice usaglašenog sudskog tumačenja u periodu pre pristupanja i teškoće); Implementacija prava EU od strane nacionalnih sudova – iskustvo zemalja u regionu; Praktični slučajevi primene prava EU od strane sudova nekih država članica EU.

Ciljevi

- Analizirati efekat prava EU na ustavni sistem i pravo Republike Kosovo – nakon stupanja na snagu Sporazuma o Stabilizaciji i Pridruživanju.
- Da tumače efekat evropskog zakona na nacionalnom nivou (direktan i indirektan efekat) odvojeno u Republici Kosovo.
- Da pravilno primeni zakonodavstvo EU u Republici Kosovo nakon stupanja na snagu Sporazuma o Stabilizaciji i Pridruživanju.
- Analizirati praktične slučajeve primene prava EU od strane sudova države članice EU.

Sadržaj

- Implementacija evropskog prava i njegovi efekti na nacionalnom nivou (direktni i indirektni efekti)
- Uticaj prava EU na ustavni sistem i pravo Republike Kosovo nakon stupanja na snagu Sporazuma o Stabilizaciji i Pridruživanju. (Usklađivanje nacionalnog prava sa evropskim pravom, pravni osnov usaglašenog tumačenja, obim i granice usaglašenog sudskog tumačenja u periodu pre pristupanja i teškoće).
- Implementacija prava EU od strane nacionalnih sudova – iskustvo zemalja u regionu.
- Praktični slučajevi primene prava EU od strane sudova države članice EU.

Metodologija

Među glavnim metodama koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimična teorijska objašnjenja i slučajevi iz sudske prakse; interaktivne diskusije i analize sudskih predmeta. Takođe, ova obuka ima za cilj da ostvari aktivno učešće učesnika, kako bi i oni doprineli realizaciji ciljeva obuke.

Korisnici

Sudije i tužioci svih nivoa u Republici Kosovo.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Stalni Trener u AP

2. Unifikacija krivičnog zakonodavstva sa zakonodavstvom zemalja EU - Pravosudna saradnja u krivičnim stvarima (procesni aspekt) u EU

Osnovni cilj organizovanja ove obuke je unapređenje znanja sudija u oblastima ujednačavanja krivičnog zakonodavstva sa zakonodavstvom zemalja EU - Pravosudna saradnja u krivičnim pitanjima (procesni aspekt) u Evropskoj Uniji - EU. Drugi cilj je sveobuhvatan tretman primene evropskog krivičnog prava i njegovih efekata na nacionalnom nivou, kao i kroz demonstraciju praktičnih slučajeva primene prava EU od strane sudova pojedinih država članica EU i država u regionu.

Ciljevi

- prepoznaju pravilnu primenu evropskog krivičnog prava i njegove efekte na nacionalnom nivou,
- unaprediti svoja znanja u oblastima ujednačavanja krivičnog zakonodavstva sa zakonodavstvom zemalja EU - Pravosudna saradnja u krivičnim stvarima (procesni aspekt) u EU,
- osposobiti se u pogledu priznavanja i implementacije zakonodavstva EU u oblasti zaštite i podrške žrtvama krivičnih dela;
- nastaviti sa predmetima sa međunarodnim elementom,
- osposobiti se za sprovođenje odredbi i prakse zemalja članica EU u ovoj oblasti.

Sadržaj

- ✓ Pravilna primena evropskog krivičnog prava i njegovih efekata na nacionalnom nivou,
- ✓ Unifikacija krivičnog zakonodavstva sa zakonodavstvom zemalja EU - Pravosudna saradnja u krivičnim stvarima (procesni aspekt) u EU.
- ✓ Prepoznavanje i primena zakonodavstva EU u oblasti zaštite i podrške žrtvama krivičnih dela.
- ✓ Zbornik predmeta sa međunarodnim elementom;
- ✓ Sprovođenje odredbi i prakse zemalja članica EU u ovoj oblasti.

Metodologija

Među glavnim metodama koje će se koristiti tokom ove obuke biće: delimična teorijska objašnjenja i slučajevi iz sudske prakse; interaktivne diskusije u odvojenim grupama, koje će braniti i argumentovati različite stavove i analizu sudskih predmeta. Takođe, ova obuka ima za cilj da ostvari aktivno učešće učesnika, kako bi i oni doprineli realizaciji ciljeva obuke.

Korisnici

Sudije Osnovnih Sudova, sudije Apelacionog Suda i stručni saradnici.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

PREKRŠAJ

Tema identifikovana upitnikom za procenu potreba za kontinuiranom obukom

1. Pravna lica kao izvršioci krivičnih dela

Odgovorno lice pravnog lica može se proglasiti odgovornim i izreći sankcija i u slučajevima kada nije odgovorno za konkretan prekršaj. U sudskoj praksi se često poistovećuje sa privrednim subjektom kao individualnim biznisom, a prvostepeni sudovi u pojedinim slučajevima ne vode pravilno prekršajni postupak kada su stranke u postupku predstavljene kao pravna lica. Koja je razlika između privrednog subjekta kao pravnog lica i privrednog subjekta kao individualnog biznisa? U kojim slučajevima odgovorno lice pravnog lica nije odgovorno za prekršaje? Kako se vodi prekršajni postupak protiv privrednog subjekta kao fizičkog lica, a kako protiv privrednog subjekta kao pravnog lica? Program ima za cilj ujednačavanje sudske prakse u ovoj oblasti kroz razradu važeće zakonske regulative koja se odnosi na pravni status privrednih subjekata u sudskim postupcima i praktičnih primera u vezi gonjenja i suđenja za prekršaje pravnih lica i pojedinačnih privrednih subjekata i interaktivne diskusije.

Ciljevi

- Jasno i pravilno definišu privredne subjekte kao pravna lica i odgovorno lice pravnog lica;
- Razviju na pravičan i zakonit način prekršajni postupak protiv pravnih lica i odgovornih lica u pravnom licu;
- Primenjuju zakonske odredbe pri utvrđivanju odgovornosti pravnog lica, odgovornog lica u pravnom licu i fizičkog lica.

Sadržaj

- ✓ Način razvoja prekršajnog postupka protiv privrednog subjekta koji ima svojstvo pravnog lica i protiv odgovornog lica pravnog lica;
- ✓ Odgovornost pravnog lica i odgovornost odgovornog lica pravnog lica;
- ✓ Poslovni subjekti kao individualni privredni subjekti i razvoj pravnog postupka protiv njih;
- ✓ Odgovornost fizičkog lica.

Metodologija

Razrada važeće zakonske regulative u krivičnom postupku koja se odnosi na status pravnih lica kao privrednih subjekata, kroz interaktivne diskusije, praktične primere, rad u grupama na rešavanju konkretnog zadatka-scenarijuma predmeta i nuđenje alternativa za nejasnoće koje iznose sudije.

Korisnici

Sudije prekršajnih odeljenja u Sudovima prvog stepena.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

2. Zakon o Šumama Kosova, Zaštiti Prirode i Zaštiti Životne Sredine

Imajući u vidu da smo svedoci degradacije životne sredine, nemilosrdne štete po šumama, nacionalnim parkovima i prirodi uopšte, i da se sve to nužno odražava na zdravlje ljudi i kvalitet života uopšte, neophodno je pozabaviti se ovom temom, sa posebnim akcentom na značaj i prioritet koji ovoj oblasti moraju dati odeljenja za prekršaje. Kroz ovu obuku će se rešavati pitanja i dileme kao što su: Koji su osnovni principi ovog zakona? Koji je organ koji pokreće prekršajni postupak? Kako se odvija prekršajni postupak? Koje su sankcije za kršenje zakona?

Ova i druga ćutanja će se rešavati kroz razbijanje zakonskih odredbi Zakona o Šumama Kosova, kroz praktične primere, u kom slučaju će biti ponuđene alternative i meritorna rešenja za slučajeve ove prirode.

Ciljevi

- Pravilno primene odredbe Zakona o Šumama Kosova;
- Jasno i pravično definišu nadležnost za prekršaje i sankcije za prekršaje po Zakonu o Zaštiti Prirode i Zakonu o Zaštiti Životne Sredine u odnosu na sudove – prekršilac;
- Donose pravedne presude na osnovu zakona.

Sadržaj

- ✓ Definicija javnog mesta;
- ✓ Sprovođenje Zakona o Šumama Kosova, Zakona o Zaštiti Prirode i Zakona o Zaštiti Životne Sredine u prekršajnom postupku;
- ✓ Povezanost Zakona o Šumama Kosova sa Zakonom o Zaštiti Prirode i Zakonom o Zaštiti Životne Sredine u prekršajnom postupku/dileme i nejasnoće.

Metodologija

Prezentacija materijala kroz PowerPoint, interaktivni razgovori, primeri iz sudske prakse, hipotetički slučaj, pitanja i odgovori kroz koje će se uticati na ujednačavanje sudske prakse i otklanjanje prekršaja u ovoj oblasti.

Korisnici

Sudije odeljenja za prekršaje osnovnih sudova.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

POSREDOVANJE

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- Predlozi Sudskog Saveta Kosova za Program Obuke za 2024. godinu
- Preporučeno i podržano izveštajem o proceni potreba iz USAID Projekta za Komercijalnu Pravdu

1.Upućivanje predmeta u postupak medijacije-praktični predmeti, Postupak za odobravanje ili otkazivanje sporazuma o Posredovanju, Obavezno Posredovanje

Obuka ima za cilj da pruži detaljna objašnjenja za postupak medijacije od momenta upućivanja predmeta na medijaciju, proceduru za odobravanje ili poništenje sporazuma o medijaciji, kao i pojašnjenje u vezi sa obaveznim posredovanjem. Obuka ima za cilj da razjasni i pomogne sudijama da shvate ili pravilno protumače zakonske odredbe koje ostavljaju prostor za nejasnoće u predloženim temama i nejedinstvenu primenu ovih odredbi od strane sudija koje rade u takvim slučajevima. Potreba za obukom koja se fokusira na ove specifične teme proizišla je iz praćenja sprovođenja Zakona o Posredovanju i razgovora sudija o praktičnim izazovima sa kojima se susreću u svakodnevnom radu.

Obuka ima za cilj da poveća kapacitete sudija koji razmatraju građanske predmete i da ponudi rešenja za izazove sa kojima se sudije susreću u toku vođenja predmeta medijacije i ostvarivanje svoje nadležnosti u važenju sporazuma o medijaciji. Koji su najveći izazovi za sudije prilikom upućivanja predmeta u postupak medijacije, tokom postupka odobravanja ili otkazivanja sporazuma o medijaciji? Koji su izazovi postupka upućivanja predmeta za koje je predviđeno obavezno posredovanje? Koje su dileme sudija u vršenju svoje nadležnosti kada ocenjuju validnost sporazuma o medijaciji? Koje su moguće mane koje sudije vide u pogledu sastavljanja sporazuma od strane medijatora? Da li postoje potencijalni izazovi u vezi sa primenom ili sadržajem Zakona o Posredovanju? Izazovi implementacije Protokola o Posredovanju.

Ciljevi

- Da pravilno razumeju ulogu sudija u procesu upućivanja, odobravanja ili odbijanja sporazuma o medijaciji
- Pravilno primeniti pravni osnov medijacije
- Objedine praksu upućivanja, odobravanja ili poništavanja sporazuma postignutih posredovanjem
- Pojašnjenje procedura u upućivanju porodičnih predmeta u postupak medijacije
- Objedine upućivanje sporova za koje je predviđeno obavezno posredovanje
- Ujednačiti primenu Protokola o Posredovanju

Sadržaj

- ✓ Upućivanje odgovarajućih subjekata u postupak medijacije – praktični slučajevi;
- ✓ Procedura za odobravanje ili poništenje sporazuma o Posredovanju;
- ✓ Obavezno posredovanje, sa posebnim osvrtom na porodične slučajeve;
- ✓ Izazovi u primeni Zakona o Posredovanju;
- ✓ Izazovi u sprovođenju protokola o Posredovanju.

Metodologija

Obuka će se razvijati kroz pružanje informacija od strane trenera/e, predstavljanje pitanja i date odgovore na osnovu najboljih praktičnih primera koji pružaju adekvatno pojašnjenje procesa upućivanja, odobravanja ili odbijanja sporazuma postignutih u medijaciji, obaveznog posredovanja. Takođe, tokom obuke biće prezentovani praktični slučajevi u kojima sudijama treba dati svoje odgovore ili mišljenja, kako bi razumevanje postupka medijacije bilo što lakše razumljivo.

Korisnici

Korisnici obuke za medijaciju biće sudije svih osnovnih i granskih sudova, kao i medijatori regiona tih sudova. Obuka će biti organizovana na regionalnoj osnovi i može biti organizovana kombinovanjem sudija iz regiona koji su geografski bliži.

Trajanje

4 obuke (uključujući sve regione) od jednog 1 dana.

INTERDISCIPLINARNA OBUKA

Tema identifikovana procenom potreba za obukom:

- OEBS (izveštaj o nadzoru suda)

1. Upravljanje krivičnim predmetima i rasporedi suđenja

U svakodnevnom radu sudije i tužioca, pored odlučivanja, vođenje predmeta igra važnu ulogu u donošenju odluke, posebno kada se sudije i tužioci susreću sa velikim brojem predmeta o kojima treba da odluče. Dakle, upravljanje predmetima i primena tehnika upravljanja predmetima od strane sudija i tužilaca, posebno sa velikim protokom predmeta pred njima, predstavlja veoma veliki izazov i ključna pitanja su: upravljanje predmetima zasnovano na prirodi, složenosti i prioritetu u praksi ; identifikaciju poteškoća u vezi sa upravljanjem predmetima i koje su to metode koje bi se mogle koristiti u efikasnom upravljanju predmetima i izazova koji se javljaju tokom upravljanja predmetima. Ova obuka je izrađena da odgovori na pitanja i pitanja koja se direktno odnose na upravljanje i upravljanje predmetima u sudovima i tužilaštvu. Fokus je na rešavanju novih problema i strategija kako bi se kontinuirano poboljšala efikasnost rada i izbegli praktični problemi.

Ciljevi

- Primene principe upravljanja predmetima;
- Primene znanja u upravljanju predmetima;
- Primene tehnike upravljanja predmetima.

Sadržaj

- ✓ Upravljanje predmetima;
- ✓ Efikasne administrativne procedure;
- ✓ Osnovni principi upravljanja predmetima;
- ✓ Ključne tehnike upravljanja predmetima.

Metodologija

Tokom obuke korišćiće se kombinovane metode objašnjenja, teorijska i praktična objašnjenja, grupni rad, praćeni praktičnim primerima, takođe koristeći PoverPoint prezentacije.

Korisnici

Sudije i tužioci osnovnog nivoa.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

**NASTAVNI PLAN I PROGRAM
OBUKE O NASILJU NAD ŽENAMA,
NASILJU U PORODICI I NASILJU
ZASNOVANOM NA RODU**

Tema identifikovana iz procene potreba za obukom:

- Kancelarija EK u Prištini, projekat Usklađivanje zakona i politika sa Istanbulskom konvencijom

1. Nasilje nad ženama, nasilje u porodici i rodno zasnovano nasilje

Svrha obuke je podizanje kapaciteta pravnog kadra o glavnim konceptima, lokalnim normativnim okvirima i zakonima koji se odnose na nasilje nad ženama (NNŽ), nasilje u porodici (NP) i rodno zasnovano nasilje (RZN).

Ciljevi

Cilj ove obuke je podizanje kapaciteta i znanja pravnih službenika o osnovnim konceptima nasilja nad ženama, nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja. Uključivanjem Istanbulske konvencije u Ustav 2020. godine i CEDAV-a 2008. godine, svi službenici pravosuđa moraju biti svesni i poznavati međunarodne standarde i kako da ih efikasno primenjuju u svom radu, stoga ova obuka ima za cilj i postizanje ovih ciljeva.

Sadržaj

Sadržaj obuke obuhvata: upoznavanje sa prirodom roda, manifestacijama i dinamikom NNŽ i NP, a polaznicima će biti pružen pregled vodećih principa u postupanju u ovim slučajevima. Ovo uključuje korišćenje pristupa usmerenog na žrtvu, rodno odgovornog i pozivanje počinioca na odgovornost, objašnjavanje traume i uticaja traume na žrtvu i donošenje odluka o takvim slučajevima bez rodni stereotipa.

Metodologija

Metodologija obuke je mešovita, preporučuje se kombinovanje praćenja onlajn kursa na glavnoj platformi Saveta Evrope za pravne stručnjake „HELP“, kursa „Nasilje nad ženama i nasilje u porodici“, koji obuhvata Istanbulsku konvenciju i zakone i politike relevantnih lokalnih vlasti za NNŽ, NP i PZH. Takođe, predlaže se da ostatak obuke bude uz fizičko prisustvo kako bi se učesnicima pružila prilika da razmisle o tome kako ove principe sprovesti praktično u svom radu.

Korisnici

Ova obuka je namenjena sudijama, tužiocima i drugim profesionalcima bilo kog nivoa i funkcije i može se predložiti kao preduslov za pohađanje drugih specijalizovanih modula, ukoliko polaznik nije pohađao prethodnu obuku iz ove oblasti.

Trajanje

Onlajn + jednodnevna obuka

Tema identifikovana iz procene potreba za obukom:

- Kancelarija EK u Prištini, projekat Usklađivanje zakona i politika sa Istanbulskom konvencijom

2. Akcije za nasilje u porodici: Efikasan odgovor krivičnog pravosuđa

Cilj programa obuke je da pripremi sudije, tužioce i druge profesionalce da efikasno postupaju u slučajevima koji uključuju NNŽ, NP i PZH u skladu sa lokalnim zakonima i međunarodnim standardima, sa fokusom na obezbeđivanju pristupa usmerenog na žrtve, zasnovanog na traumi, rodno odgovornog i pristupa u kojem se počiniac nasilja smatra odgovornim, kako bi se doprinelo zaustavljanju ciklusa nekažnjivosti.

Ciljevi

Ciljevi obuke uključuju podizanje kapaciteta pravnog kadra u pružanju efikasnog odgovora na slučajeve nasilja u porodici, na osnovu pojmova i okolnosti vezanih za slučaj kao što su: dinamika nasilja u porodici, ciklus moći i kontrole, suzbijanje stereotipa uobičajenih za žrtve i počiniocima nasilja, tehnike intervjuisanja. Takođe cilj ove obuke je uključivanje programa za počiniocima nasilja, kao deo kazne.

Sadržaj

Modul će sadržati rezime relevantnih odredbi Krivičnog zakonika i relevantnih Smernica i politika Vrhovnog suda i Tužilaštva, kao i novih definicija u Zakonu o NNŽ, NP i PZH. Učesnici će takođe steći uvid u dinamiku nasilja u porodici, uključujući koncept prinudne kontrole, ciklus moći i kontrole i ciklus nasilja, te uobičajene stereotipe o žrtvama i počiniocima nasilja u porodici koji mogu negativno uticati na donošenje odluka pravosudnog sistema. Biće razmotrena najnovija istraživanja o traumi, nasilju u porodici i faktorima rizika, uključujući nasilje nakon rastavljanja. Učesnici će se angažovati u razvoju praktičnih veština kao što su identifikacija krivičnih dela nasilja u porodici, tehnike intervjuisanja – šta treba i šta ne treba, prikupljanje i procena dokaza, vršenje tužilačke presude i odabir optužbi, način efikasnog smanjenja sekundarne viktimizacije žrtava, krivično gonjenje u nedostatku svedočenja žrtve (tj. gonjenje kada žrtva NP ne svedoči u slučaju tužilaštva), borba protiv diskriminatorne upotrebe pravila dokazivanja, obezbeđivanje da se donese odgovarajuća presuda za kažnjavanje počinioca nasilja, uključivanje programa tretmana počinioca nasilja u okviru kazne i tretmana kršenja zaštitnog naloga. Učesnici će imati priliku da rade na izazovnim slučajevima, kao što su slučajevi koji uključuju: psihičko i ekonomsko nasilje; odgovarajući na argument odbrane da optuženi nije krivično odgovoran zbog psihičkih smetnji; i upravljanje i osnaživanje svedoka i žrtava koji nerado svedoče.

Metodologija

Metodologija predložena za ovu obuku uključuje pregled relevantnih zakonskih i političkih odredbi, međunarodnih principa i koncepata u vezi sa temom, pregled najnovijih istraživanja o NNŽ, NP i PZH, te rad na razvoju praktičnih veština kroz primere i studije slučaja.

Korisnici

Ovaj modul je za sudije, tužioce, para profesionalce, advokate žrtava i druge relevantne profesionalce koji dolaze u redovan kontakt sa slučajevima nasilja u porodici u sistemu krivičnog pravosuđa.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana iz procene potreba za obukom:

- Kancelarija EK u Prištini, projekat Usklađivanje zakona i politika sa Istanbulskom konvencijom

3. Značenje nasilja u porodici u građanskom pravu: Nalozi o zaštiti i razmatranja porodičnog prava

Opšta svrha obuke je povećanje znanja o zakonskom okviru i značenju nasilja u porodici u građanskom pravu, sa fokusom na naloge o zaštiti i razmatranje porodičnog prava.

Ciljevi

Ciljevi obuke uključuju podizanje kapaciteta pravnog okvira u pravilnom razumevanju nasilja u porodici u građanskom pravu, odnosno podizanje znanja u delotvornoj primeni naloga o zaštiti. Obuka se fokusira na kritična pitanja zaštite, kao i na pitanja porodičnog prava koja imaju neposrednu i očiglednu vezu sa PZN-om.

Sadržaj

Na obuci će biti ispitane relevantne odredbe Zakona o NNŽ, NP i PZH, u vezi sa sudskim postupkom za podnošenje zahteva za izdavanje naloga za zaštitu. Takođe razmotri će se relevantne odredbe Porodičnog zakona koje se odnose na starateljstvo i pristup, zaštitu dece, izdržavanje dece i supružnika i podelu imovine. Učesnici će biti upoznati sa dinamikom i vrstama nasilja u porodici, uključujući kako, kada i gde može nastati, kao i sposobnost prepoznavanja nekih indikatora. Primenjujući pristup zasnovan na rodu i traumi, učesnici će istražiti uticaj NP na porodične sudske postupke, uključujući razumevanje najboljeg interesa deteta, izazove sa zajedničkim starateljstvom, pristup počiniocu nasilja i odnos između zaštite dece i NNŽ. Učesnici će se angažovati u razvoju veština kao što su analiziranje NNŽ/NP, biće svesni faktora rizika od NNŽ, znati kada da se obrate radi potpune procene, biti u stanju da na odgovarajući način reaguju na otkrivanje zlostavljanja ili nasilja, da sprovedu efikasan intervju sa pojedincima koji su iskusili zlostavljanje, nepostojanje uticaja žena na alternativno rešavanje sporova, posebno medijaciju, i potrebu za sigurnošću i podrškom.

Metodologija

Metodologija predložena za ovu obuku uključuje pregled relevantnih zakonskih i političkih odredbi, međunarodnih principa i koncepata u vezi sa temom, pregled najnovijih istraživanja o NNŽ, NP i PZH, te rad na razvoju praktičnih veština kroz primere i studije slučaja.

Korisnici

Ova obuka je dizajnirana za sudije građanskih sudova i uključuje primenu naloga za zaštitu i/ili pitanja porodičnog prava (npr. pitanja starateljstva).

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

Tema identifikovana iz procene potreba za obukom:

- Kancelarija EK u Prištini, projekat Usklađivanje zakona i politika sa Istanbulskom konvencijom

4. Krivična dela nasilja nad ženama: Tužilaštvo i presude zasnovane na traumi

Opšta svrha ove obuke je podizanje kapaciteta pravnog okvira za efikasno krivično gonjenje i donošenje informisanih odluka o traumi žrtve, u skladu sa domaćim zakonima, međunarodnim standardima i Nacionalnom strategijom protiv nasilja u porodici i nasilja nad ženama 2022-2026.

Ciljevi

Ciljevi obuke uključuju podizanje svesti o važnim faktorima koji igraju ulogu u krivičnom gonjenju i presudama zasnovanim na traumi, produbljivanje u uobičajene mitove o silovanju, pitanje pristanka i praksu ispitivanja u takvim slučajevima.

Sadržaj

Učesnici će steći uvid u uobičajene mitove o silovanju oko pitanja poverenja i pristanka; neurobiologija traume i kako trauma utiče na ponašanje i pamćenje žrtve, kao i implikacije na istrage, krivično gonjenje i suđenja. Učesnici će se baviti vežbanjem tehnika za pravilno ispitivanje svedoka i traumatizovanih žrtava, a učesnici će imati priliku da ih vežbaju kroz simulirane vežbe u kontrolisanom okruženju. Teme obuke uključivaće: opšte pristupe intervjuisanju, zaštita svedoka i žrtava, tehnike ispitivanja (direktno, unakrsno, preusmeravanje), strategije ispitivanja za različite svedoke, postupanje sa traumatizovanim svedocima, pristup svedocima i tretman sekundarne traumatizacije, sve uz primenu traume -informisani pristup istraživanju krivičnog gonjenja počilaca nasilja i tretmana slučajeva seksualnog nasilja uz upotrebu droga/alkohola.

Metodologija

Predviđeno je da obuka bude multidisciplinarna, da uključuje nekoliko aktera koji su deo lanca upravljanja predmetima. Metodologija predložena za ovu obuku uključuje pregled relevantnih zakonskih i političkih odredbi, međunarodnih principa i koncepata u vezi sa temom, pregled najnovijih istraživanja o NNŽ, NP i PZH, te rad na razvoju praktičnih veština kroz primere i studije slučaja.

Korisnici

Ova obuka je osmišljena za učesnike iz sistema krivičnog pravosuđa kao što su tužioci, sudije, advokati žrtava i drugi profesionalci (npr. forenzičari), koji se bave krivičnim delima koja pokrivaju različite oblike nasilja nad ženama, uključujući silovanje i seksualni napad, uhođenje, prisilni brak, i seksualno uznemiravanje.

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

BORBA PROTIV DISKRIMINACIJE

Zahtev:

- Socijalna pravda za Rome, Aškalije i Egipćane - Terr Des Home

1. Antidžipsizam

Antidžipsizam, takođe poznat kao specifični rasizam protiv zajednica Roma, Aškalija i Egipćana, uključuje složenu mrežu istorijskih, kulturnih i sistemskih predrasuda koje rezultiraju marginalizacijom, isključenjem i maltretiranjem zajednica Roma, Aškalija i Egipćana. Ukorenjen u stereotipima i negativnim percepcijama, antidžipsizam se manifestuje kroz višestruke oblike, uključujući društvene predrasude, institucionalnu diskriminaciju, govor mržnje, pa čak i akte nasilja. Ovaj duboko ukorenjen fenomen održava nejednak pristup obrazovanju, zdravstvenoj zaštiti, zapošljavanju i pravdi, dodatno pogoršavajući socio-ekonomske nejednakosti sa kojima se suočavaju Romi, Aškalije i Egipćani. Razumevanje antidžipsizma zahteva prepoznavanje njegovog istorijskog porekla i savremenih manifestacija, a njegovo iskorenjivanje zahteva zajedničke napore u društvu, institucijama i politikama kako bi se podstaklo inkluzivnije i pravednije društvo za sve.

Ciljevi

- Svest i razumevanje: Da se učesnicima pruži sveobuhvatno razumevanje koncepta antidžipsizma, uključujući njegov istorijski kontekst, manifestacije i uticaj na zajednice Roma, Aškalija i Egipćana.
- Da pomogne učesnicima da prepoznaju slučajeve antidžipsizma u pravnim i administrativnim procesima i razumeju njegove efekte na sprovođenje pravde.
- Ublažavanje i prevencija: Osposobljavanje učesnika sa alatima i strategijama za efikasno rešavanje i borbu protiv antidžipsizma u okviru njihovih profesionalnih uloga, promovišući pravičan i jednak tretman Roma, Aškalija i Egipćana.
- Kulturna kompetencija i osetljivost: Povećati kulturnu kompetenciju i osetljivost učesnika kada se radi o slučajevima koji uključuju Rome, Aškalije i Egipćane, promovišući inkluzivniji i pravedniji pravosudni sistem.

Sadržaj

- ✓ Definicija i glavni koncepti antidžipsizma, istorijski kontekst i društveni koreni
- ✓ Odnos između diskriminacije, predrasuda i antidžipsizma
- ✓ Istorijska pozadina i kulturna raznolikost zajednica Roma, Aškalija i Egipćana
- ✓ Socio-ekonomski izazovi i sistemske nejednakosti sa kojima se suočavaju zajednice Roma, Aškalija i Egipćana
- ✓ Manifestacije antidžipsizma, stereotipa, predrasuda i diskriminatornih odnosa prema zajednicama Roma, Aškalija i Egipćana
- ✓ Institucionalna i strukturna diskriminacija
- ✓ Govor mržnje, zločini iz mržnje, nasilje i isključenje
- ✓ Međunarodni i nacionalni zakoni koji se bave diskriminacijom i antidžipsizmom
- ✓ Sudska praksa i pravosuđe u vezi sa antidžipsizmom
- ✓ Obaveze država u borbi protiv antidžipsizma

- ✓ Uloga sudstva i tužilaštva, obezbeđivanje jednakog tretmana u pravnim postupcima
- ✓ Prepoznavanje i rešavanje pristrasnosti i predrasuda u pravnim postupcima
- ✓ Promovisanje pravičnog suđenja i zaštita prava Roma, Aškalija i Egipćana;
- ✓ Ublažavanje i prevencija, Promovisanje sveobuhvatnih zakonskih procedura
- ✓ Strategije za identifikaciju i lečenje antidžipsizma u slučajevima
- ✓ Svest i obuka u okviru pravosudnog sistema;
- ✓ Kulturna kompetencija i osetljivost, značaj kulturne svesti u pravnim i administrativnim procesima,
- ✓ Izgradnja komunikacije poštovanja sa Romima, Aškalijama i Egipćanima
- ✓ Prevazilaženje pristrasnosti i predrasuda

Metodologija

Obuka će koristiti kombinaciju metodologija kako bi se obezbedilo efikasno učenje i praktična primena.

Ove metode uključuju:

- Presentacije i predavanja
- Studije slučaja i primeri iz stvarnog života
- Grupne diskusije i vežbe sa ulogama
- Prikaz multimedijalnih materijala

Korisnici

Državne sudije i tužioci, sudsko i tužilačko administrativno osoblje, slobodni profesionalci

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

OBUKA ZA UPRAVU SUDOVA/TUŽILAŠTVA

1. Upravljanje incidentima i problemima

Upravljanje podrazumeva organizovanje i usklađivanje resursa za postizanje određenih ciljeva ka uspehu. Upravljanje zahteva planiranje, organizovanje, usmeravanje i praćenje. Dakle, opšta znanja o upravljanju sudovima i tužilaštvima, počev od menadžmenta, drugih rukovodilaca koji se bave upravljanjem ljudskim resursima, finansijama, centralnom kancelarijom za upravljanje predmetima, kancelarijom za pravnu podršku, kancelarijom za logistiku i kancelarijom za informisanje, trebaju dalje da se razvijaju kroz praktične obuke.

Kako se uspešno vodi sud ili tužilac? Koji su standardni principi dobrog upravljanja? Koji su trenutni izazovi i nedostaci upravljanja sudom i tužilaštvom?

Ova obuka je osmišljena da odgovori na pitanja u vezi sa upravljanjem sudovima i tužilaštvima kroz kombinaciju prezentacija koje će se baviti naprednim strategijama u vezi sa uspešnim upravljanjem sudovima i tužilaštvima. Tokom čitavog procesa biće preduzet pragmatičan pristup u primeni pravila za uspešno i efektivno upravljanje.

Ciljevi

Po završetku ove obuke, učesnici će biti u mogućnosti da:

- Primene standardne principe dobrog upravljanja;
- Identifikuju kriterijume za uspešno planiranje;
- Primene principe i metodologiju planiranja.

Sadržaj

- ✓ Opšta uprava i upravljanje sudovima i tužilaštvom;
- ✓ Upravljačke odgovornosti;
- ✓ Ljudski resursi i finansije.

Korisnici

Predsednici, glavni tužioci, nadzorne sudije ogranaka, šefovi odeljenja i odseka.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

OBUKA ZA STRUČNOG SARADNIKA I PRAVNIKA

Moduli osnovne obuke stručnih saradnika
(Krivični materijali i postupci)
(Građanski materijali i postupci)

Osnovna obuka za stručne saradnike i pravnike

Uloga stručnih saradnika i pravnika je posebna i utiče na razvoj, unapređenje i povećanje efikasnosti u pravosudnom sistemu, te je podizanje stručnih kapaciteta jedan od prioriteta Pravne akademije. Tokom 2024. godine u ovom okviru planiran je značajan broj obuka iz Modula osnovne obuke – Građanski i krivični aspekti.

Obuke iz oblasti materijalnog krivičnog dela

1. Primena najpovoljnijeg zakona, Uzroci isključenja nezakonitosti, deo Primene najpovoljnijeg zakona, Uzroci isključenja nezakonitosti, Poseban deo krivičnog zakona kao i krivična dela protiv rodnog integriteta, Posebni krivični zakon kao i krivična dela - 16. oktobar 2023.
2. Kvalitet izvršilaca - značenje službenog lica i kaznena politika za krivična dela korupcije, 17. oktobar 2023.
3. Saradnja u izvršenju krivičnog dela kao i krivičnih dela iz Glave XXVI, Glave XXIII, Glave XXX i Glave XXIX KZK-a, 18. oktobar 2023.

Obuke u oblasti postupka krivičnog dela

4. Faze o krivičnom postupku
5. Pravni lekovi i posebni postupci
6. Optužnica, suđenje i obrazloženje

Obuka u oblasti krivičnog postupka

1. Nasledno pravo i porodično pravo
2. Pravo na rad
3. Imovinsko pravo
4. Obligaciono pravo

Obuke u materijalno-civilnoj oblasti

1. Parnični postupak
2. Procedura izvršenja
3. Nasilje u porodici i medijacija

ADMINISTRATIVNO SUDSKO I TUŽILAČKO OSOBLJE

1. Upravljanje spisima i predmetima u sudskom i tužilačkom sistemu

Osnovna svrha ove obuke je da kroz prezentaciju koncepata i principa upravljanja tokom predmeta učesnici budu informisani i pripremljeni sa veštinama, da prvo identifikuju probleme upravljanja predmetima a zatim da razviju i implementiraju plan upravljanja materijalnog toka.

Ciljevi

- Unaprediti znanje o upravljanju slučajevima;
- Poštovati principe upravljanja predmetima;
- Demonstrirati tehnike upravljanja predmetima;
- Unaprediti znanja u vezi sa principima i metodologijom CEPEJ-a.

Sadržaj

- ✓ Registri sudova i tužilaštava;
- ✓ Organizacija toka rada i razvoj kursa;
- ✓ Prikupljanje statističkih podataka i izveštavanje;
- ✓ Efikasno upravljanje predmetima zasnovano na CEPEJ metodologiji;
- ✓ Digitalizacija procesa rada u sudovima i tužilaštvu.

Metodologija

Metode prezentacije kroz PowerPoint, grupni rad i korišćenje praktičnih slučajeva doprineće realizaciji obuke.

Korisnici

Administratori, pomoćnici administratora, šef PK, sudije, statističari, pravni referenti, pravni sekretari, službenici za informisanje, jedinica za ocenjivanje rada tužilaca i sudija.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

2. Komunikacione veštine

Neke profesije zahtevaju razvoj veština i stalno ažuriranje kako bi se išlo u korak sa vremenom. Takva je i funkcija službenika za informisanje, koja u nedostatku adekvatnih veština ne samo da ostavlja mnogo za poželeti, već šteti instituciji koja to predstavlja. Stoga je obuka „Komunikacione veštine“ usmerena na razvijanje određenih veština za sudske/tužilačke službenike za informisanje, kroz koje će lakše savladati svoj posao i bolje predstaviti instituciju. Fokus ove obuke je na veštinama pisanja i govora, neverbalnom jeziku, ključnim porukama, poverenju, empatiji, veštinama u slučajevima krize, u slučajevima kada nedostaju informacije ili kada se objavljuju dezinformacije itd.

U sumiranju tema koje su obrađene, službenici za informisanje takođe imaju priliku da daju svoje ocene obuke i podele svoja iskustva u vezi sa veštinama.

Ciljevi

- Poznavati neophodne veštine za efikasnu komunikaciju;
- Pisati i govoriti primenjujući naučene taktike;
- Pripremiti ključne poruke i razviti empatiju;
- Ceniti važnost neverbalne komunikacije;
- Upravljati i suočiti se sa krizom unutar institucije;
- Razviti adekvatnu komunikaciju.

Sadržaj

- ✓ Prednosti i mane pismenih i usmenih oblika komunikacije;
- ✓ Poznavanje komunikacijskih veština;
- ✓ Poseban elaborat o samopouzdanju, empatiji i neverbalnom jeziku;
- ✓ Diskusija o veštinama i mogućnostima njihove primene.

Metodologija

Na ovoj obuci koristiće se nekoliko kombinovanih metoda obuke, počevši od PowerPoint prezentacije, koja uključuje teorijska objašnjenja, interaktivne diskusije i vežbe.

Korisnici

Korisnici ove obuke biće službenici za informisanje i praćenje medija, pri sudovima i tužilaštvu. Korisnici iste obuke mogu biti i drugi službenici koji komuniciraju sa strankama u sudovima/tužilaštvima.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

3. Integritet i etičko ponašanje u sudskoj i tužilačkoj administraciji

Najviši cilj sudske i tužilačke administracije na Kosovu, za svo osoblje koje pripada sudskom i tužilačkom sistemu, je povećanje kvaliteta profesionalnog rada, obezbeđivanje odgovarajuće praktične primene etičkih principa i standarda u skladu sa Etičkim kodeksom kao što su: profesionalnost, disciplina u radu, nepristrasnost, nezavisnost, poverljivost, izbegavanje sukoba interesa i neetičkog ponašanja, poštenje i odgovornost.

Modul je koncipiran tako da se kroz delimična teorijska objašnjenja i interaktivne diskusije bavi utvrđenim pravilima etičkog i profesionalnog ponašanja, pružajući pravni osnov i praktične primere za učesnike.

Ciljevi

- Razlikovati etičko ponašanje unutar i van kancelarije;
- Pravično primeniti Etički kodeks i njegove principe;
- Identifikovati slučajeve u kojima imamo posla sa etičkim kršenjima.

Sadržaj

- ✓ Principi i norme etičkog ponašanja;
- ✓ Ponašanje unutar i van kancelarije i
- ✓ Društvena svest i odgovornost.

Metodologija

Tokom ove obuke primenjivaće se metodologija kombinovana sa teorijskim objašnjenjima, kroz PowerPoint i interaktivne diskusije.

Korisnici

Sudsko i tužilačko administrativno osoblje.

Trajanje

Obuka će trajati (1) dan.

4. Upravljanje vremenom i stresom na radnom mestu

Ova obuka je zamišljena kao neophodan projekat razvijanja veština upravljanja vremenom i stresom za službenike administracije sudova i tužilaštava, kao preduslov za poboljšanje njihovog učinka u cilju podrške radu i povećanja efikasnosti rada sudova i tužilaštava, tokom vežbe njihovih dužnosti i funkcija definisanih zakonom.

Stres je danas negativna pojava koja prati sve aktivnosti, razvoje, postupke i ponašanja pojedinca i neizbežna pojava u društvu uopšte. Službenici administracije sudova i tužilaštava u svakodnevnom radu suočavaju se sa brojnim stresnim situacijama i izloženi su mnogim stresorima tokom rada koji negativno ometaju usluge ovih službenika u odnosu na sudije i tužioce, ali i u odnosu na druge stranke i subjekte.

Upravljanje vremenom i stresom je hitna potreba da se u konkretnom slučaju spreči napad na ličnosti službenika u administraciji od strane različitih stresora, kako rad službenika bio kvalitetan i efikasan.

Ciljevi

- Znaju kako da dobro upravljaju vremenom;
- Daju prioritet svojim dnevnim, nedeljnim i mesečnim aktivnostima;
- Poznaju i primenjuju tehnike i načine održavanja zdravlja i uslova rada.

Sadržaj

- ✓ Stres i teorijska definicija;
- ✓ Upravljanje vremenom;
- ✓ Prioritet aktivnosti;
- ✓ Tehnike održavanja zdravlja i radne kondicije;
- ✓ Zaštita od „izgaranja” profesije.

Metodologija

Tokom ove obuke primenjivaće se savremene metode i tehnike, PoverPoint prezentacije, grupni rad i studije slučaja iz prakse.

Korisnici

Sudsko i tužilačko administrativno osoblje.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

5. Unapređenje efikasnosti sudova na osnovu CEPEJ instrumenata i indikatora učinka, korišćenjem SMIL statističkih izveštaja i tabela

Ovaj nastavni plan i program obuke ima za cilj da prenese ključna znanja u vezi sa upotrebom CEPEJ metodologije u sudovima, radi povećanja kvaliteta i efikasnosti, u skladu sa preporukama Izveštaja o proširenju EU za 2021. godinu. Ovaj izveštaj preporučuje obezbeđivanje pouzdanih statističkih podataka u skladu sa metodologijom Evropske komisije za efikasnost pravosuđa, unapređenje strateškog planiranja, što takođe zahteva posvećenost predstavljanju pouzdanih statističkih sistema za pravosuđe na osnovu indikatora CEPEJ-a i korišćenje nalaza u cilju upravljanja i kreiranja politike kao i jačanje posvećenosti smanjenju gomilanja slučajeva, na osnovu strategije digitalizacije.

Ova obuka će predstaviti glavne instrumente koje su razvile Radne grupe u CEPEJ-u (Radna grupa za evaluaciju pravosudnih sistema, Radna grupa SATURN, Radna grupa za kvalitet, kao i novoosnovana Radna grupa za sajber pravdu) i objasniće kako se ovi instrumenti mogu koristiti u pravosudnom sistemu Kosova, uzimajući u obzir identifikovane specifične potrebe. Obuka će takođe objasniti kako čitati statističke izveštaje i tabele razvijene za SMIL, koji obuhvataju neke od ključnih indikatora CEPEJ-a.

Ciljevi

- Izračunati, koristiti, pročitati i razumeti CEPEJ indikatore učinka; (CEPEJ stopa za verifikaciju, vreme rešavanja sudskih predmeta, vreme nerešenih predmeta, trajanje postupaka) ugrađeno u statističke izveštaje i tabele SMIL;
- Korišćenje CEPEJ instrumenata za upravljanje vremenom, kvalitet i sajber pravdu
- Promena svoje radne prakse, ponašanja, stavova u cilju poboljšanja efikasnosti.

Sadržaj

- ✓ Prezentacija Evropske komisije za efikasnost pravosuđa i relevantne oblasti interesovanja;
- ✓ CEPEJ indikatori učinka;
- ✓ Informacioni sistem upravljanja subjektima (SMIL) i povezani statistički izveštaji i tabele;
- ✓ Podaci dostupni od SMIL-a;
- ✓ Vremenski okviri CEPEJ-a, jedan od glavnih instrumenata CEPEJ-a;
- ✓ Sudske politike koje su se pokazale uspešnim u daljem smanjenju dužine sudskih postupaka u evropskim pravosudnim sistemima, kao i kako se ove politike mogu prilagoditi iskustvima Kosova;
- ✓ Evropski sistemi za merenje predmeta za sudske postupke i mogućnost prilagođavanja ovih sistema u sudovima Kosova;
- ✓ Ankete korisnika suda kao instrumenta za informisanje sudova i sudija o percepciji korisnika o „isporučenoj pravdi“, kao i otvorenosti za civilno društvo;
- ✓ Rezime koncepata i informacija.

Metodologija

Sesije obuke su dizajnirane da budu što je moguće sažetije i interaktivnije. Sesije će uključivati pitanja i odgovore i diskusije kako bi se stimulisalo proaktivno učešće. Kratke sednice bi trebalo da bolje odgovaraju opterećenom rasporedu sudija. Neophodno je ponoviti glavne koncepte kako bi ih učesnici u potpunosti razumeli, što je od suštinske važnosti da bi se osiguralo da će biti implementirani u svom svakodnevnom radu.

Korisnici

Sudsko osoblje, posebno osoblje koje direktno pomaže sudijama i administrativno osoblje

Trajanje

Obuka će trajati dva (2) dana.

6. Obuka o protokolu i etiketi

Gostoprimstvo je poseban element koji zahteva pravila ponašanja koja se moraju poštovati u društvu ali i u slučaju ceremonija tokom službenih funkcija. U funkciji toga je razvijen protokol koji definiše niz pravila koja se moraju poštovati od strane državnih institucija u slučaju poseta stranih delegacija našoj zemlji ili čak našim institucijama.

Svrha ove obuke je osposobljavanje osoblja sudova i tužilaštava za organizovanje prijema delegacija po pravilima definisanim Državnim protokolom.

Ciljevi

- Tačno razumeju šta su Etiketa i Protokol;
- Prepoznati primere službenog oblačenja (dres kod), žene u javnom i službenom životu;
- Uporediti protokole u različitim zemljama i dobre prakse
- Samostalno proširiti znanje o diplomatskoj praksi.

Sadržaj

- ✓ Protokol i etika;
- ✓ Protokol povodom prijema delegacija;
- ✓ Diplomatska prepiska;
- ✓ Promenljiva priroda diplomatije;
- ✓ Diplomatski metod;
- ✓ Razvoj diplomatske prakse;
- ✓ Uputstvo o komunikaciji i međunarodnim tradicijama.

Metodologija

Obuka će se odvijati kroz interaktivno predavanje gde će polaznici imati priliku da kroz posebne slučajeve analiziraju ceremonijalni aspekt protokolarnih procedura, kroz pitanja i razgovore.

Korisnici

Korisnici obuke su sudije i administrativno osoblje.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

7. Zaštita uzbunjivača

Svrha obuke je bavljenje pitanjima koja se odnose na zaštitu uzbunjivača, jačanje znanja u vezi sa pravima uzbunjivača, kao i stvaranje novih znanja u vezi sa najnovijim dešavanjima u oblasti uzbunjivača na Kosovu, regionu i u Evropi. Kroz obuku je planirana obuka administrativnog osoblja sudova kao i službenika zaduženih za signalizaciju u svim regionima zemlje.

Ciljevi

- Poznaju međunarodne i domaće standarde za ljudska prava u vezi sa radom pravosuđa
- Sprovoditi najbolju praksu u oblasti slobode izražavanja i oblasti zaštite uzbunjivača;

Sadržaj

- ✓ Međunarodni i domaći standardi za ljudska prava u vezi sa radom pravosuđa;
- ✓ Principi, institucije, procesi i prakse u oblasti slobode izražavanja uopšte, a posebno u oblasti zaštite uzbunjivača.

Metodologija

Posebne metode obuke za pravne stručnjake biće primenjene na ovu obuku. Koristiće se vežbe Ledolomca, PPT prezentacije, studije slučaja, grupne vežbe, ispitivanja javnog mnjenja, debate koje vode specijalizovani treneri iz oblasti slobode izražavanja, ispiti za ocenjivanje. Obuka će se u potpunosti zasnivati na priručniku za obuku koji je izradio JUFREX projekat.

Korisnici

Administrativni službenici sudova i tužilaštava i službenici za signalizaciju pri sudovima i tužilaštvu.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

8. Održavanje fejsbuk stranica sudova i informisanje javnosti putem istih

Svi sudovi na Kosovu imaju svoje zvanične stranice na društvenoj mreži Fejsbuk. Otvaranje sudskih profila u ovoj mreži urađeno je u cilju povećanja transparentnosti, odgovornosti i informisanja šire javnosti. *Obuka Održavanje stranica sudova na Fejsbuku i informisanje javnosti putem istih*” je dizajniran da unese inovaciju na ove stranice, omogućavajući javno informisanje o pravosuđu i istovremeno povećavajući atraktivnost ovih profila.

Osim dosadašnjih postova, koji su za osnovne sudove uglavnom obuhvatali najave u slučaju pritvora, za sudske rasprave koje su klasifikovane kao mediji i priče sa osobljem sudova, druge alternative nisu korišćene. Na ovoj obuci biće prezentovane kreativne ideje za prezentaciju sudskih postupaka, kako bi građani, kada imaju slučaj na sudu, znali svoja prava i poznavali postupke za ostvarivanje svog prava.

Takođe, KIJ-ove je potrebno ažurirati najnovijim inovacijama ove mreže za održavanje FB sudskih stranica, imajući priliku da nauče sa predavanja tehnoloških stručnjaka.

Ciljevi

- Koristiti FB stranice suda za kreiranje kreativnih postova;
- Obraditi materijale pravnim jezikom, čineći ih razumljivim za širu javnost, a zatim ih postavite kroz različite ideje na FB;
- Upoznati se sa fb inovacijama;
- Vežbati lekcije koje predaju IT stručnjaci.

Sadržaj

- ✓ Nova perspektiva pristupa FB suda;
- ✓ Upoznavanje sa novim idejama o predavljanju rada suda i njegovog delovanja javnosti;
- ✓ Razrada primera obrade sadržaja sa pravnog jezika na jednostavniji jezik za javnost;
- ✓ Razrada modula koje FB nudi.

Metodologija

Na ovoj obuci korišćiće se kombinovane metode obuke, PowerPoint prezentacije, teorijska objašnjenja, interaktivne diskusije i vežbe.

Trajanje

Obuka će trajati jedan (1) dan.

9. Uvodna obuka za sve novoimenovane članove pravosudne administracije

Uvodne obuke imaju za cilj da pruže mogućnost svakom zaposlenom da učestvuje u svim relevantnim obukama za obavljanje administrativnih poslova u sudovima i tužilaštvima (svi opšti moduli Programa kontinuirane obuke i specijalizovani moduli relevantni za rad u zemlji u okviru administracije sudova /tužilaštva).

Ciljevi

Osnovni cilj ove uvodne obuke je obuka za sve novoimenovane članove administracije, sa fokusom na najvažnije oblasti za izgradnju njihovih profesionalnih veština i kapaciteta kao članova sudske i tužilačke administracije. Svrha obuke je pružanje opštih informacija o strukturi i administraciji pravosudnog sistema, glavnim principima i zadacima u obavljanju administrativnih poslova u sistemu, kao i unapređenje kvaliteta usluga koje pružaju članovi administracije.

Sadržaj

Moduli 1:

- Upoznavanje sa kosovskim pravosudnim sistemom, ustavnim principima i propisima, relevantnim zakonima i institucijama;
- Uvod u sudsku administraciju, relevantno zakonodavstvo, funkcije i odgovornosti
- Etički kodeks i profesionalno ponašanje
- Pristup informacijama, poverljivost podataka i poverljivih informacija i zaštita podataka
- Koncept „Usluge orijentisane na kvalitet“ i na usluzi građanima
- Uvod u planiranje, upravljanje, upravljanje vremenom i stresom

Moduli 2:

- Upoznavanje sa radom sudova i tužilaštava; struktura, organogrami; kategorije administrativnog osoblja i njihova prava i obaveze
- Interna i eksterna komunikacija i timski rad
- Glavna pravila i propisi za upravljanje tokovima predmeta.
- Specifičnosti rada u građanskim, krivičnim i upravnim predmetima; vrste predmeta, sudskih akata i sudskih ročišta.
- Sudski postupci i date dužnosti administrativnog osoblja, slanje poziva, rokovi, prezentacija vrsta evidencija i dokumenata koje vodi administrativno osoblje; pravila i uzorci.

Metodologija

- Prezentacije, interaktivne diskusije, praktične vežbe, uključujući simulacije.

Korisnici

Novoimenovani članovi uprave sudova i tužilaštava i osoblje sa manje od 6 meseci iskustva na relevantnoj poziciji.

Trajanje

Modul 1, 3 dana

Modul 2, 3 dana.

Obuka za trenere

Sprovođenje obuka za Trenera (OT)

Obuka trenera i dalje će biti rezultat saradnje sa projektima AP i donatorima. Program obuke trenera AP sastoji se od plana studija, kombinovanog sa teorijskim i praktičnim aspektima, koji omogućavaju trenerima koji su angažovani pri AP da budu opremljeni najnovijim iskustvima i tehnikama iz različitih oblasti, od metodologija obuke, jezika komunikacije, tehnike učenja za odrasle, kao i profesionalnih aspekata iz krivičnih, građanskih, interdisciplinarnih oblasti.

U ovoj komponenti, Akademija Pravde ima brojne saradnje sa različitim institucijama i organizacijama kao što su: Kancelarija Saveta Evrope u Prištini i svim njenim projektima, Ambasada Sjedinjenih Američkih Država, Britanska ambasada, razne nevladine organizacije koje deluju u našoj zemlji.

Tokom 2024. godine AP namerava da nastavi saradnju sa svojim donatorima tako što će svoj program obuke proširiti na neke specifične oblasti u kojima postoji potreba za povećanjem broja trenera ili ažuriranjem metodologija i nastavnih planova i programa obuke.

Jedna od oblasti u kojoj se planira nastavak obuke trenera je oblast sajber kriminala, obuka uglavnom podržana od strane iPROCEEDS projekta Saveta Evrope, zatim Obuka trenera iz oblasti diskriminacije i govora mržnje, Obuka u oblasti slobode izražavanja i medija i obuka u oblasti borbe protiv trgovine ljudima.

Broj sesija i trajanje ostalih OT-a biće određeni u zavisnosti od sadržaja relevantnih obuka. Ovim aktivnostima prethodi identifikacija adekvatnih trenera, što se u početku vrši putem javnih oglasa na sajtu AP, dajući svim zainteresovanim jednaka prava u prijavama, a zatim odabirom polaznika u zavisnosti od njihovog iskustva, profilne profesije.

HELP Platforma za obuku

Platforma za edukaciju pravnih stručnjaka o slobodama i ljudskim pravima – HELP onlajn kursevi

HELP platforma Saveta Evrope je platforma za učenje na daljinu koju je razvio Sekretarijat Saveta Evrope u cilju omogućavanja i pružanja najprofesionalnije obuke za pravne stručnjake. HELP onlajn kursevi su interaktivni i vizuelni. Isti pokrivaju različite teme vezane za ljudska prava, odražavajući različite oblasti rada Saveta Evrope.

Glavni cilj Obrazovnog programa Saveta Evrope o ljudskim pravima za pravne stručnjake (HELP) je povećanje kapaciteta sudija, advokata i tužilaca, u svih 46 država članica Saveta Evrope i šire, kako bi primenjivale evropske standarde ljudskih prava u svom svakodnevnom radu. Ovo se radi putem HELP onlajn kurseva koji pokrivaju niz tema o ljudskim pravima.

Br.	Kursevi razvijeni na albanskom jeziku pri HELP-u
1.	Pristup pravdi za žene
2.	Kriterijumi za prihvatljivost zahteva podnetih ESLJP
3.	Alternativne mere pritvoru
4.	Alternativa zabrani imigracije
5.	Antidiskriminacija
6.	Azil i ljudska prava
7.	Biznis i ljudska prava
8.	Pravda prilagođena deci
9.	Zaštita podataka i prava na privatnost
10.	Etika za sudije, tužioce i advokate
11.	Sloboda izražavanja
12.	Zločini iz mržnje
13.	Govor mržnje
14.	Stupanje pri EKLJP i ESLJP
15.	Sudsko obrazloženje i ljudska prava
16.	Proceduralne garancije u krivičnom postupku i prava žrtava
17.	Zaustavljanje zlostavljanja
18.	Imovinska prava
19.	Zaštita i bezbednost novinara
20.	Prevenција radikalizacije
21.	Deca izbeglice i imigranati
22.	Nasilje nad ženama